

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 786.

Kiadóhivatal 706

A parlament kis játékszere.

Irta: Mezei Ernő.

A parlament játékszere mi volna más, mint a híres „kisember”? Mások is, sőt mondhatni minden lehető és lehetetlen alkalommal, sokfajta „kisember” forog a Ház szőnyegén. De különösen amióta Wekerle adóreformjavaslatait hányják-vetik a tárgyalás rostájában, ez az egyre szebben fölcifrázott kisember minden szónoklat közben fölpattan a Ház asztalára, megrázza csörgettyűt s veszett tánczot viszen véghez. Nyilván dróton rángatják s felhúzó masinával tartják benne a szusz. A multság elég változatos, mert minden pártnak és irányzatnak már megvan a maga kisembere, arisztokratáknak és demokratáknak, agráriusoknak csakugy, mint merkantilistáknak, klerikálisoknak versenyt szabadkőmivesekkel. Jönnek egymásután Nagy Emil történelmi kisembere, Vázsonyi improvizált kisembere, Batthyány Tivadár alkalmazott kisembere, no meg Buza Barnaé, aki nagy bottal jár. És ahogy felvonulnak egymásután, agyba-főbe üttetik a kis figurákat az ismeretes elv szerint, ha „te ütöd az én zsidómat, én ütöm a te zsidódat.” Sőt még ugy is járja, hogy mindégylük fél a másiknak kisemberét pártfogolja és játszsza ki, az irgalmas

merkantilista pajzsra emeli a kiszarolt kisgazdát, a könyörületes agrárius meg magasan lóbálja a megnyuzott kisiparost.

Kisgazdák, kisiparosok, kishivatalnokok valamennyien pörül járnak a rengeteg pártfogás miatt és alaposan kitapasztalják a klasszikus igazágot: Quid quid delirant reges, plectuntur Achivi. Még a pártfogóknak is nagy baj az, hogy a kismeberségre nem lehet privilégiumot venni, sem mentőszabadalmat váltani. Láttuk nemrég, hogy ez a rettentő pártfogási verseny mindenféle kismeberség körül csunya gabalyodást okozott, még az oly jól szervezett és jól kitarított táborban is, mint Luegernek keresztényszociális szentségekre esküdtött pártja. A szerb kereskedelmi szerződés tárgyalásakor kisült, hogy még a szent kereszt jelvénye alatt sem lehet a kisiparosok nevében hadonázó városi keresztényszocialistákat egy kalap alá fogni falusi kegyes elvtársaikkal, kik a paraszt disznáját nem hagyták. Amiért is a kereszt vitézek kölcsönösen elnevezték egymást önző kufároknak.

Hát ki is voltakép ez az oly divatos, mindenfelől czirogatott, dédelgetett, bepötyözött „kisember”? Jó ezzel tisztába jönni. Aki a képviselőház lélektani elemeiben csak kissé járatos, tudja, hogy az átlagos képviselő számá-

ra ez senki más, mint az átlagos választó, ahogy az eddigi cenzusos rendszer alapján városban és faluban kialakult és az általános föltevésük szerint némi csekély módosítással ezután is az uralkodó típust fogja jelenteni. A jelen, valamint a föltételezett jövő választótörvény a legfőbb politikai kohó, mely a „kisembert” mint mandátumosztogató homunkuluszt az egész ország számára gyárilag előállítja. Van mellette egy másik kohó is, melyből a társadalmi vegytan folyamatai szerint hozzák világra a jól kitömött, czifrán kifestett kismeberség mutatós alakjait. Ez a kohó pedig a nagy latifundiumok hatalmas érdeke, a kötött birtokoknak és a tízezer holdaknak hagyományos felsőbb-ségének szempontja. Hogy a mostanában divatos kisember-pártolási javaslatokon nem egyszer határozottan reakcionárius vonások is verődnek át, éppen ebből a feudális hagyományból folyik. Bizony sokan csak a kisember és csak olyképp pártfogolnak, mint a preparált kisembereket, a kisembereket, a kisembereket, a kisembereket tartásuk meg. Nem önmagában, nem önálló ember és munkaértéke szerint itélik meg a kisembert. Ugy nézik, ahogy a nagyhoz, a tulnagyozh viszonyitva kicsinek, nagyon kicsinek látszik és éppen ebben a viszonylagos tulkcisiségében akarnak

Margit hozománya.

Irta: Zsoldos László.

(Utánpótlás tilos.)

Szeretsz a temetőben járni, kis barátom? Én szeretek. Oh, ne vágj mindjárt olyan fancsali képet; nem azért szeretek, mintha talán a temető — már ahogy ezt általában szokták mondani — „a mulandóság gondolatát ébresztené föl” bennem. Mondhatom neked, hogy ilyesmirel szó sincs, ha én a halottak országocskájában járok. Ravasz ficzók vagyok ám én, és tudom, hogy ezen a földön nincs igazi halál, és éppen ezért nem a mulandóság, hanem igenis a sirokon túl is folytatódó, vagy újjászülető élet az, ami a halottak kertjét számomra oly megnyugtatóvá, sőt kedvessé teszi.

Igen, én sok időt töltöttem már ezen a különös tájon és tapasztalásból mondhatom, hogy a temetőben talán még szebb élet van, mint odakint. A fűzek, amelyek igazi hazájukban, a víz mentén, naphosszat nézik kibomlott, arcukba lógó, kusza hajukat a párás tükörben, itt csöndesen és hűség nélkül hajlanak a hantok fölé. A rózsák, amelyek a nagy világban szép asszonyok és leányok keblén, béli esokrokból, vagy menyasszonyi bokrétaiból illatozik feléd, a gyöps sirdombon magába száll, és bánatosan mosolyog maga körül, mintha mondaná:

— Ki tudja, kedves ur, nem jobb-e avagy nem szebb hivatás-e egy néma halott fölött virrasztani és élni, mint forróvérű nők zászon pihegő keblén elhervadni?

A multkor, ahogy jártomban elmentem mellette, egy, bizony már korhadó fejfa (sze-

gény, sokat ázott a szabad ég alatt) olyan barátságosan, olyan bizalommal nézett reám kis püpos vállá közül:

— Lásza, tekintetes ur, én csak ilyen ócska fa-ruhában állok őrten, a megboldogult, jó öreg mellett. Hanem azért nem cserélnék azzal a fehér márványba öltözött cizomnás obeliszkkal, nem én, tekintetes ur!

— Aztán — álltam meg egy pillanatra, már csupa tisztességtudásból is, előtte, — aztán miért nem cserélnél velem, te becsületes fejfa?

— Csak azért. — válaszolt a kis püpos, és mintha még inkább a vállá közé buzta volna a hegyes, szögletes fejét, — mert az a cizomnás márványgúla félesztendőig is elácsoroghat ott magában, amíg a kertésznek, vagy az idevaló napszámosoknál kívül valaki feléje hederit; engem pedig itt a kopott ruhámban is minden áldott héten meglátogatnak már tizenöt esztendő óta. Hol a szegény, öreg ténsasszony, hol meg fölvaltva a két árva leánya. Hát minek is köllene nekem akkor új ruha?

Egyszer meg éppen halottak napja után egy felkoszorúzott gránitkereszt szőlített meg, ahogy kicsit megálltam előtte pihenni:

— Nem sokáig kell ám már egyedül állnom itten! Hallottam tegnap a rokonoktól, hogy az urfeskát is hamarosan kihozzák ide ni, a mamája mellé. Ugyis régen várunk rá. Hát esztendő óta!

Hát évig elválasztotta őket egymástól a halál, s most végre mégis csak egyesíti. Hát nem szép ez, kis barátom?

A legkülönösebb történetet azonban tavaly nyáron hallottam egy rózsától. (Ezek a virágok olyan pletykások; nem hiába hason-

lít a pletyka is az illathoz: csak érezzük és magunkba szívjuk, de megfogni senkinek tudja; bár igaz, hogy a pletyka már inkább szag, semmint illat.) Nos, a rózsák ott bóbiskolt, zöld levelére hajtva a fejét egy gondosan ápolott hanton, és talán föl sem ébred, ha véletlenül éppen a közelében el nem prűszentem magamat.

— Egészségére! — hallottam, nem kis ámulatomra, a temető csöndjében, s ahogy körülnézek, hogy vajjon ki törődik az én egészségemmel ezen a vidéken, hát akkor láttam, hogy a nyájas kívánságot a rózsák mondta, akit fölriasztottam a szenderegéséből.

— Még szép tőle, — gondoltam magamban, hogy nem azt kívánta: vigyen el az ördög! — holott ki tudja, milyen édes álmát zavartam meg neki. Mert jegyezd meg, kis barátom, hogy sehol sem lehet olyan szépet, olyan — hogy is csak? — olyan nagyszerűt álmodni, mint a sirokon, amelyek alatt egy-egy életnek a kialudt vulkánja pihen.

Az udvariasságot, gondoltam én a magam polgári eszével — udvariassággal illik viszonzni. Mi lehetett volna tehát más ez a viszonzás, mint, hogy meglátogattam a rózsát, vagyis egészen odamentam hozzá, és megköszönvén a szives figyelmét, barátságos hangon megszólítottam:

— Kinek a sirja ez?

A szép virág rámnézett.

— Amelyiken én vagyok, tekintetes ur? Nem ismeri?

Odabicezentett a fekete-vörös fejével (éppen egy kis szél kerekedett) a csinos köcsesztem levő táblácskára, amelyről csakugyan ismerős név ötlött a szemembe.

— Lipeky Ferenc! — csóváltam meg

ápolni és megtartani a gyámkodó patriarkalizmus kissé modernizált elvei szerint, mint ahogy a kis gombák tömege tenyészik az ősi erdei fa nedves és dohos kerületében. Még jól őrzött privilégiummá is tennék a kisemberséget, megmerevítenek zárt szervezetekbe. Mert kegyes pártfogolásuknak valóságos irányzata az, hogy ez a biztosított kisemberi lét ne csak a feudális vagyon semmi gyengítésével ne járjon, hanem a kornak veszedelmesebb újító áramlatai ellenében állandó külső védőgátul legyen felhasználható. A magyar társadalom gazdasági berendezését csak úgy képzelik, hogy a földbirtok tízezer holdas alpesi magaslatait az apró halomok övezete vegye körül. Ezen túl az egyik oldalon csak terjedjen az a mocsaras lapály, amely a romlásra és elveszésre kárhóztatott proletáriátus tetemeiből alakul, a másik oldalon meg csak ömöljön előre a nemzetközi nagy tőke tengerének olykor termékenyítő, olykor romboló áradata. Akkor tökéletes a világrendnek erkölcsi és anyagi összetétele.

Az ország nagy közvéleménye, mindenekelőtt a bármi fajtájú kisemberek bizonyára más ideált keresnek a „kisember” jelszó alatt, mint az olyan agyonpártfogoltatást. Nagy ideál is rejlik, szó sincs róla, a „kisember” jelszóban. Az anyagilag független kis egzisztencia általános jelentőségű rétege, a kisvárosi és kertesűk biztonságán és életkörülményeik miatt nagyobb mértékben kötött a társadalmi élet erejéhez, mint a városi munkások, és elsősorban a kisebb földgazdaságok általános elterjedése. Semmi kétség, hogy ezen alapul Franciaországnak hatalma, gazdagsága, folytonos haladása. Megjött a nagy forradalom égő lávája, egyszerre betemette a nagy latifundiumokat. az

óriási feudális és egyházi birtokterületeket. A múlt század első tizedeiben is Franciaország még tökeszegény országnak szerepelt. De az általános kisbirtok ez első alapján szabadgazdasági elvek uralma mellett, amelyek minden életrevalóságnak utat engedtek, mihamar a kisemberek minden fajtájú produktív tagozatai emelkedtek föl, a munkásszervezetek, a kisjáradékosok, a kiskereskedők, úgy hogy ma az apránként felhalmozott francia tőkék roppant áradata termékenyítőn ömlik szét a világgazdaságban. Hogy a feudális idők örökségét, a túltengő nagybirtokot megapaszzák és helyébe a független parasztságnak nagy szervezetét megteremtsek, ez ma a kulturállamok törvényhozásának általános iránya; nem is szólva az olyan államokról, amelyek, mint Norvégia, vagy a szomszéd Szerbia, a társadalmi fejlődésnek ettől a nehéz nyüegtől eleve is mentesek. A mi magyar hazánk gazdasági és társadalmi fejlődésének egyik roppant koloncza kétségen kívül a sok kötött birtok, az egyházi holt kéz, a földnek óriási koncentrációja. Gazdasági tekintetben még a középkor árnya fekszik rajtunk. És mily ékesszólón tud erről az örökös sziklagátról hallgatni a kisembermozgalom olyik tüzes védője. Ahelyett szörnyen lelkesülnek holmi parasztmajorátusokért, zárt czehekért, homesteadért és egyéb olyan rendszabályokért, amelyek az apró kiváltságosok, a morzsalékuraságok szervezetét megszorítják, a társadalom munkás energiáit megapasztják, a termelő versenynek képességeit elfojtják. A fejlődés vonalát csak aképp nyujtanák, hogy a holt feudális vagyon mellé félig dermedt kisbirtokot és kisipart sorakoztatnának. Milyen csodálkozást keltett is a mi parlamentünkben, ami-

kor legutóbb a magyar parasztságnak egy igazán melegszívű védője szerényen az egyházi nagy vagyonok bérleti parcellázását hozta szóba... És magának az állami hatalomnak eddigi telepítési és parcellázási politikája mily féltékeny, kezdetleges lépést jelent ez irányban.

Azt gondoljuk, akik minálunk a szegény kisembert vállukra emelik, tartsák szemük előtt nagy Kristóf példáját, aki úgy vitte vállán a gyermeket egy folyón át, hogy mire a másik parthoz ért, a gyermek kemény férfiúvá nőtt. Ne akarják ők sem a kisembert éppen csak kisembernek rögzíteni. Aki nem szerelmes a szociáldemokrácia világiavitő eszményeibe, nagyon érthetetlenül kezdi dolgát, ha a nemzet gazdasági haladásának törvényét a verseny természetes ösztönének elfojtásában és a kereseti lehetőségek megszüntetésében keresi. Azt mondotta Stolypin (aki orosz miniszterelnöknek ugyancsak nem merész szabadelvű), amikor a дума néhány szónoka a parasztbirtok kommunisztikus megkötését kívánta, hogy minden államnak annyi az erőtartalma, és oly mértékben biztosítja jövő haladását, amennyi szabad munkaenergiát és versenyedzetséget képes nevelni polgáraiban. Igenis, ismerjük és valljuk a modern állam fokozott szociális kötelezettségeit. A modern államnak mindenki számára biztosítania kell a munkaalkalmat, mert ez is a legtermészetesebb emberi jog és biztosítania kell a megélhetés első lehetőségét, mert ez a tisztességes verseny lehetőségének első feltétele. Az így értelmezett szocializmussal kell szárnyakat adnunk az emberiség termelő versenyének, mely az erkölcsi rend és a társadalmi biztonság korlátai között viszi a nemzeteket a folytonos haladás és a folytonos gazda-

álmélkodva a fejemet. — Mikor halt meg, szegény?

A rózsza most felém fordult a szirmával.

— Nem volt az szegény, tekintetes ur.

— Tudom, tudom, — feleltem gyorsan.

— Volt neki vagy huszezer koronácskaja.

A virág csak a fejét ingatta.

— Ah, — mondta — nem úgy értettem

én, hogy nem volt szegény, tekintetes ur.

Kérdőleg néztem rá:

— Hát hogyan, okoska?

Okoska, mert egészen bátran nevezhetem

egy is (hiszen, édes jó istenem, olyan okos

okos volt ez a kedves virág), csak tovább

csóválgatta a fejét.

— Ha nem tudná még a dolgot, hát tőlem

meghallhatja. Van időm.

És, miután én a hüvösen rámlehelő kö-

keresztnek könyökölve, kijelentettem neki,

hogy nagyon szívesen hallgatom, ha beszélni

akar, elkezdte:

Ez a Lipeky ur, — tetszik érteni? —

aféle megszavanyodott, magaunt, beteges ag-

glegény volt, aki mindig azt hajtogatta, de

nemcsak hajtogatta, hanem komolyan hitte

is, hogy az ő életének nincs semmi célja.

Csupán most két esztendeje, ötvenhároméves

korában, csapta meg valami olyan szellő,

amitől hirtelen megfordult az egész gondol-

kozása módja; akáresak a szélkakas. Ez a

szellő a szerelem szellője volt, tekintetes ur.

(Hát szerelmes lett az öreg? — szóltam közbe

csodálkozva. — Na, ezt igazán nem hal-

lottam!)

Bizony. Abban a házban, ahol élt, lakott

egy kökényszemű, csinos, barna leány az öz-

veggy édesanyjával, Kleeszkóék. Lipeky ur el-

ellátogatott hozzájuk, és egyszer csak azon

vetette észre magát, hogy belegabalyodott a

leányba. Margit tréfálgatott vele, „kedves

Lipeky bácsi”-nak hívta, lelkesedéssel dicsérte a czukrászsüteményt, narancsot, meg egymást, amivel az öreg itt-ott meglepte, és ettől a sárgaképpü, gyomorbaajos vén fiu vérszemet kapott.

— No lám, — gondolta magában. (Hogy honnan tudom én mindezt, tekintetes ur? Oh, hát már hogyne tudhatnám, mikor én itt, kérem, egyenest a szívből nőttem ki Lipeky urnak!) — No lám, hát mégis csak lesz célja az én életemnek is! Lesz egy édes, fiatal feleségem, aki megaranyozza öreg napjaimat.

Mivel úgy vélekedett, hogy neki már nincs sok ideje a halogatásra, egy szép napon magára huzta a szalonkabátját, kipödrötte a bajszát, a gombyukába pedig piros szegfűt tűzött, és dobogó szívvel kopogtatott be Kleeszkóékhez.

Margit nyitott neki ajtót.

— Jé, Lipeky bácsi! — csapta össze a kezét — beh, kiesipte magát! Talán bizony háztűznézni készül valahova?

— He, hm, — krákkogott jelentőségteljesen az öreg ur (hanem azért dehogyan lett volna bátorsága mindjárt ajtóstul rentani a házba!) és valami elesépel bókot motyogott a leányuk, miközben megszorogatta a kezét:

— Itthon van a mama, Margitka?

Az boldogan rikkantott:

— Hogyne volna!

Aztán, mialatt kezénél fogva befelé nógatta Lipekyt, bohó titkolódzással sugta a fülébe:

— És még valaki van ám itt, kedves bácsi. Hanem ez titok...

— Vendéget hoztam! Vendéget hoztam!

— tárta ki most hirtelen, mivel egy-kettőre odaértek, az egyszerű, kis szoba ajtaját, és

bájos szeleburdisággal tessékeltte be maga előtt a vén szerelmezt, aki, mintha csak a földbe gyökeredzett volna a lába, egyszerre meghökkenve állt meg a küszöbön.

— Hozta isten! — szólt eléje az asztal mögül derülten Kleeszkóné, s mosolyogva bökött maga mellett a piros-pozsgás fiatalember felé, aki épp akkor emelkedett föl szerényen a fakó zöldhuzatu székéről:

— Lakatos Béla, a lányom vőlegénye...

Két hét múltán Lipeky Ferencz, aki már tíz napja ágyban fekvő beteg volt, magához kérte Kleeszkónét. Aztán, amikor az özvegy már ott ült az ágya előtt, akkor az öreg ur lassan megszólalt:

— Kedves, jó Kleeszkóné, — nyöszörögte lihegve, minthogy nagy megerőltetésébe került a beszéd — lássa... az én életemnek eddig, bizony isten, nem volt semmi célja. Most már van. Margit vőlegényének még úgy sincs valamire való állása: boldoggá akarom tenni a fiatalokat... Én... én meghalok... és rájuk hagyom, amim van, a kis vagyonkamat.

Nemsokára csakugyan meghalt. A fiatalok pedig, miután meggyászolták, megesküdtek, egymáséi lettek, és most boldogok. Én pedig itt éledegélek esőndesen Lipeky ur sírhantján. Az ő szívéből szívom az életnedveimet, és valahányszor Lakatos ur meg az ifju felesége kijönnek ide (minden hónapban legalább egyszer meglátogatnak), nem ám szomorúan, amint a nevémről lehetne gondolni, hanem igenis, vidáman és megnyugtatón rájuk mosolygok. Mert tudom, hogy a jó öreg nem hiába élt.

... Ilyesmikért szeretem én a temetőt, kis barátom.

godás utján. Ez a haladás hoz létre igaz embereket, nem kisembereket, nem is nagyokat, de javaembereket. Ellenben az a kisembertermelés, amely a mi parlamentünkben lábra kapott, csak a footballjáték egy szellemes variációja. Szegény kisember utóvégre is észreveszi, hogy a nagyok, akik fölemelik, igazában csak egymás felé rugdossák, és hogy jeles kapuvédők gondoskodnak róla, hogy semmi társadalmi kapun át ne hatolhasson. Nem csoda, ha azt gondolja utóbb, hogy ennyi minden oldalról való támogatásnál többet ér, ha saját lábán kivándorol — Amerikába.

Budapest, február 1.

A fumei püspökség. Fiuméből jelentik: A kormányzó elnöklésével tegnap értekezlet volt az önálló fumei püspökség dolgában. Az értekezleten gróf Nádkó Sándor kormányzón kívül jelen voltak: gróf Wickenburg István kormányzó-helyettes, Várdi Lipót Árpád címzetes püspök, a kultuszminisztérium küldöttje, továbbá Vio podeszta és Zanella országgyűlési képviselő.

A nemzetiségi párt értekezlete. A nemzetiségi képviselők ma délután négy órakor Mihályi Tivadar elnöke alatt értekezletet tartottak. Az értekezlet mindenekelőtt beható vita tárgyává tette a politikai helyzetet, melyet válságosnak tartanak. Az erről folyt eszmecsere során a nemzetiségi megállapították, hogy a válságos helyzet annak a következménye, hogy a koalíció a megalkulásakor magára vállalt politikai kötelezettségekkel szemben, illetve még egyáltalában nem teljesítette és így kifogyva az időből, összetorlódtak az időhöz kötött állami teendők, amelyeknek végleges megoldására a koalíció belső összetételénél fogva ne malkalmas. A válság magva tehát magának a koalíciónak ténykedésében keresendő. Az értekezlet ezután folyó ügyeket tárgyalva, kijelölte az adójavaslatok részletes vitájának szónokait, ugyancsak megállapította a kongrua javaslattal szemben elfogalandó álláspontját, eljárási módjait. A kongrua javaslatot az egyházakra nézve a legnagyobb mértékben sérelmesnek tartják és az ország alaptörvényeivel ellentétben állónak látja, miért is a legerősebb küzdelmet hívja ki, mely lényegesen befolyásolni fogja a nemzetiségi parlamenti magatartását. Az értekezletet holnap folytatják.

Az énekesnő.

Irta: Dr. Falk Zsigmond.

Az urak zsúr után vagy bál előtt egy órára besurrantak körülnézni, esetleg tisztelgni barátjuknál, aki nagyreményű tagja a balleteknek, énekkarnak, esetleg a büfféholgyek díszes gardájának csillaga. Végignézve ezeket a kiöltözött férfiakat smokingban vagy frakkban, másris kivágott cipővel, átört harisnyával, kilógó himzett selyemzsebkendővel és ingmellel, a mellényükön tündöklő drágakövekből és más hasonló cifraságokkal, önkéntelenül kitör belőlünk a szocialista. Ez a pazarlás, ez a tékozlás úgy fest, mint ha usznánk a pénzben. Pedig mekkora tévedés. Adósságra öltözködnék. Tartoznak, ahol csak lehet és a mesteremberek nyuzzák a segédeiket, hogy ennek a csürhe hadnak ajándékba szállithassanak, — hisz a hitelezés pusztán elegáns ezim a pumpolásra.

A női látogatók nincsenek úgy kiöltözöködve. Annál nagyobb díszben vonulnak fel a művésznők, akiknek a színpadon való működésén kívül szerződéses kötelességük a téli kertben megjeleni és az előadás végéig a mulatóban maradni, mert ezzel vonzó erőt gyakorolnak a törzsvendégekre, akik cseppet sem érdeklődnek az előadás iránt. Naponta láthatják, aminek rendesen az az eredménye, hogy egyszer sem látják.

Itt, amint fel-s aláhullámozott a sokaság, vizsga szemekkel kerestem Julietta Kristallowát. Beszélni akartam vele és meggyőződni feltételezésem valódiságáról. A szüntelenül alkalmatlankodó virágáros hölveket ezuttal

A miniszterelnök Bécsben.

— Az osztrákok terve a kartelbank ellen. —

Budapest, február 1.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel titkárja kíséretében Bécsbe utazott, ahol ma délután a közös kormány és az osztrák kormány több tagjával tanácskozott, holnap pedig a királyhoz megy kihallgatásra és holnap este visszautazik Budapestre.

A miniszterelnök bécsi útja első sorban a banktárgyalások megkezdésével van összefüggésben. Valószínű, hogy a tárgyalások még ezen a héten megkezdődnek. Akkorra előreláthatólag készen lesz a magyar kormány operátuma is a kartelbankról, amely alapon a magyar kormány a tárgyalásokat megindítja. A politikai helyzet továbbfejlődése azután attól függ, hogy az osztrák kormány elfogadja-e ezt a tárgyalási alapot, vagy nem. Erre vonatkozólag Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi útjáról jól beavatótt bécsi forrásunk a következőket írja:

— Wekerle Sándor miniszterelnök azzal a céllal ment Bécsbe, hogy a királynak jelentést tegyen arról, hogy a függetlenségi párt az adóreform, az unjonczok és az annexió törvényjavaslat letárgyalására vonatkozólag nehézséget csinálni nem fog. Ezt különben a király már közölte is *Bienert* úján *Wekerle*vel napokkal ezelőtt, mert amikor *Jusch* Gyula Bécsben kihallgatáson volt, a király felszólítására kijelentette, hogy a függetlenségi párt vállalja ezeknek a kötelezettségeknek teljesítését. A legutolsó minisztertanácsos *Wekerle* ennek folytán könnyebb helyzetben volt, mert hiszen most néhány hónapja van a kormánynak a bankkérdés megoldására, illetőleg ez a néhány hónap elegendő ahhoz, hogy vagy megpuhítsák a pártokat, vagy fuziót csináljanak, vagy megfenyegessék a képviselőházat a föloszlattással, de mindenesetre elég alkalmas ez a néhány hónap arra, hogy a király közbenjárásával

márciusban valami Budapesten történjék. Az itteni körökben úgy tudják, hogy a jövő hét folyamán Bécsben fognak megkezdődni a kartelbank alapján a tárgyalások, amely tárgyalások, mint ismételt megírjuk, kevés eredménnyel kecsegtetnek. Mert a bécsiek csakis külsőségekben hajlandók a bankügyben koncessziót tenni és ezek a külsőségek semmiesetre sem elégitik ki azokat az intranzigens politikusokat, akik a bankkérdésben a kormánytól őszinte és komoly föllépést kívánják. Valami azonban fog történni a magyar politikusok szemfényvesztésére és ez az, hogy az osztrák kormány fel fogja szólitani az osztrák kamarákat, hogy nyilatkozzanak, mint vélekednek a kartelbank felállításának Ausztria gazdasági viszonyaira való hatásáról. Vagyis Ausztriában épen úgy fogják meghallgatni a szakértőket, a nagyállású és nagytekintélyű pénzügyi politikusokat, mint ez nálunk történt. Ez az ankézés el fog tartani legalábbis június-július haváig és biztos értesülésünk szerint csak *összesei fog a banktárgyalás döntő stádiumba jutni*. A miniszterelnök tehát február hó második felében tartandó bankbizottsági ülés elé fogja terjeszteni az osztrákok eme álláspontját és azzal fog argumentálni, hogy miután Magyarország is meghallgatta a szakértőket, ugyanilyen tisztelettel kell időt adni Ausztriának is, hogy döntés előtt minden irányban tájékozást szerezzon. A király részéről a kartelbank föllállítására vonatkozólag a törekvések talán nem is részesültek annyira formasierü visszautasításban, mint inkább az osztrák kormány részéről, amely azonban azt a kis sziveséget készséggel hajlandó megtenni, hogy meghallgatja a saját szakértőit és politikusait és ezeknek a véleményére támaszkodva fogja a kartelbank elutasítását elhatározni. Bécsi körökben különben rossz néven veszik, hogy ha az osztrák parlamentben bármiféle felszólalás történik Magyarország ellen, abból Magyarországon mindjárt

nem zavartam el, sőt munkatársaknak szerződtettem, egy-egy koronát esusztatva kis kosarukba anélkül, hogy ezért virágot fogadtam volna el. Hármias női erővel és az én nyugtalanúsággal végre megtaláltuk a gyémántkirálynét. A télikert egy budoárnak, vagy bodegának berendezett félreeső nyílásában, ahol amerikai bar mintájára mérik az alaposan felszított idegemésztő italokat mindössze négy asztalkánál a válogatott pénzes közönségnek, ott ült Kristallowa egy kient, kifent uracska társaságában. Franciaul beszélgettek, azaz helyesebben megegettek, mert sem a férfi, sem Julietta nem találták a szavakat és az ezekből összeállított mondatfüzést. Amint három női detektivem társaságában bevonultam a kis helyiségbe, megvető pillantással végignézet rajtam, in-tett a gavallérjának és otthagytott a faképnél, még mielőtt megszólíthattam volna.

Bájos virágos adjutánsaimat elbocsájtva kegyben és koronákkal, egymagam követtem Juliettát. Lovagjával fel és alájártak a télikertben. Irgalmatlanul tördelték a francia nyelvet, mely az ő szájukon át akár japánnak volt gondolható. Unták egymást, amit a gyakori ásitozás elúrult, de azért nem tágitottak egymás mellől. A férfi, mert a legnagyobb dícsőségnek tartotta egy szőlőművésznővel feszengetni a világ előtt; a nő, mert a saját kelendőségét dokumentálhatta ezzel az urficskával, aki fizetett, amennyit akart és azt tette, amit neki parancsolt.

Amint nyugodtan, mondhatnám önfeledten követtem ezt a tipikus orfeum-párt, hirtelen elém áll egy alak és rám kiált:

— Szervusz, öregem. Hát itt kell találkoznunk? Egy éve nem láttalak! Hogy vagy, mit csinálsz?

Egyik testi-lelki jó barátom volt, akivel annak idején együttesen meghódítottuk Német Juliskát.

— Téged valami csoda teremtett ide elibém, — mondtam, — hisz már egy órája gondolok rád és követem Juliskát, aki nem akar megismerni, mert ő most gyémántkirálynőnek avansált és francia meg orosz keveréssel készült hangzatos néven, mint Julietta Kristallowa boldogítja a világot.

— Ne mondd, a kis Juliska. Lehetetlen. Hát sikerült volna a terve. Polyton mondotta, hogy felőle fogok még hallani. Hol van, mutasd meg.

Kutattuk, kerestük és nem találtuk. Mialatt barátom megállított, valamerre elűnt.

Csöngettek. Megszólalt a zene. A pauzának vége volt. Sötét lett a télikert és a nézőtér. A vetített hirdetések jelezték, hogy rövidesen folytatják az előadást. Boszusan lementünk, barátommal megvettem a mellettem levő szabad helyet és mindketten kedvetlenül izegtünk-mozogtunk, nézegettünk-keresgettünk. Cseppet sem érdekelt a színpad, pedig ott most egymást követték a nagy slágerek, kezdve a biciklin járó csimpánz majomemberen, sorban a hárfaművész, a fejtorászok, az utcai énekesek és a büvészek. Befejezésül pedig a messinai földrengés bemutatását ígérték. Ezt azonban nem vártuk be, mert a borzalmakat olvasni sem jó. Boldogok lehetnek, kiknek nem volt részük benne. Minek ilyesmit még ismételtetni — habár gyatra és veszélytelen színpadi utánzatban is.

Fáradozásukat azonban siker koronázta. Addig nyugtalanoktunk, amíg még nyugtalanabbakká válhattunk, mert látásveinkek megtaláltuk Juliskát. Most azután

sajtóháború és politikai harc fejlődik, valamint hogy Magyarországon állandóan izgatnak Ausztria ellen. Ezek az izgatások megnehezítik a helyzetet, mert az izgatókat a függetlenségi párti oldalon keresik és Ausztria minden hazafias védelmet és a magyar álláspont minden megvédelmét kész magyar izgatásnak minősíteni.

Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi utjaink egy másik kérdése az a súlyos támadás, amely Magyarországot, a magyar felfogás, a magyar történelmi jog és a magyar érdek ellen Ausztriából elhangzott. Az osztrák miniszterelnöknek, valamint az osztrák pénzügyminiszternek az annexió bizottságban elhangzott beszédei vasikos közjogi tévedéseiknél fogva, valamint a magyar érdekek ellen való éles állásfoglalásukkal a leghatározottabb ellentmondást kell hogy fölidézzék Magyarországon. A beszédek hírére a magyar politikai világban támadt ellenhatás mindjárt rendkívüli volt. Bécsi tartózkodása alatt a miniszterelnök az osztrák miniszterekkel folytatott megbeszélésein szóba hozta ezeket a sérelmes beszédeket. Erre annyival is inkább szükség van, mert a magyar képviselőház annexió bizottsága e héten tart ülést, amelyen bizonynyal állást fog foglalni az osztrák részről elhangzott nyilatkozatokkal szemben.

Bécsi tudósítónk jelenti, hogy Wekerle miniszterelnök a vasutól titkárával egyenesen a magyar palotába hajtatott. Eredetileg Wekerle miniszterelnök csak holnap akart Bécsbe jönni, de az éjjeli utazás fáradalmaitól meg akarván magát kímélni, már ma délben megérkezett. A magyar házban Wekerle miniszterelnök egynehány ügyet intézett el, aztán a Sacher-be ment ebédre. Délután a közös minisztereket és báró Bienerth miniszterelnököt látogatta meg. Négy órakor meglátogatta báró Burian közös pénzügyminisztert, akivel közeli egy óra haszat tartó tanácskozást folytatott. Öt órakor a kormányelnök a külügyminisztériumba ment, ahol báró Achrenthal közös kül-

háti fordítva véglegesen a színpadnak figyelemmel kísértük mozdulatait. Féltenekettő táján elhagyta helyét és ez jelezte a mi távozásunkat gyors léptekkel az előcsarnokba, ahol okvetlen át kellett mennie és mondhatom, gyerekes félelemmel vártuk a jöttét.

Nem sokáig kellett várnunk. Ő nagysága néhány művész társaságában csakhamar átvonult a diszes előcsarnokba, ahol már megkezdődött a ruhatár körüli csatározás. Egyenesen a kávéház felé tartott, amelynek egészen kitárt ajtaján vakító fényárban tündöklött a páratlanul szép helyiség és Veres Elek híres cigánybandájának hívogató dallamai kiesendültek a távozók csábítására. Az előadás még folyt és így a két zenekar játéka mintegy lefogta az embereket, mintha sohse volna vége a vigadásnak, mintha örökké tarthatna az élet. Julietta Kristalowa félig tánczolva, halk énekszóval gyorsan haladt végig a kávéház egyik termén, fejbőlintással üdvözölte a cigányprimást — bizonyára sokat huzatott már magának a szeparékban — és a két kávéházi tálaló kassza és a mintaszerű kávéházi konyha között vezető jókora helyet elhagyva a szomszédos terem egy hosszú asztalánál leült, ahol már több művész foglalt helyet. Előadás után itt szoktak rövid ideig tartózkodni, hogy azután ki szeparékba, ki haza távozzék, mert ennél az asztalnál csak azokat türik meg, akik szólisták, vagyis, akik nem lévén a kar tagjai, nem kötelesek reggeli három óráig disznak és költségesre való csábításnak a kávéházban időzni.

Francia, angol, német, olasz, orosz, sőt kevés magyar művész is volt ebben a diszes társaságban. Önkéntelenül megtanul-

ügyminiszterrel hosszabban értekezett. A magyar minisztériumba visszatérve, újból hivatalos ügyekkel foglalkozott. Kihallgatásra minden valószínűség szerint holnap délelőtt megy a magyar miniszterelnök, de az audiencia időpontja ma még nem volt megállapítva. Wekerle az általános politikai helyzetről fog az uralkodónak jelentést tenni és bécsi beavatott körökben azt tartják, hogy a holnapi kihallgatáson nem fog döntés esni, mert a szóba kerülő kérdések még nem érlelődtek meg.

Ezt a jelentést félhivatalosan is megerősítik, amennyiben a „Bud. Tud.“ a következőket jelenti:

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök mostani bécsi tartózkodásának nem célja, hogy a függő kérdések bármelyikét dűlőre juttassa. A miniszterelnöknek sem legfelsőbb kihallgatása, sem államférfiakkal való tanácskozása nem oly természetű, hogy változás történhetne a helyzetben; a miniszterelnök mostani bécsi tartózkodása csupán tájékoztató jellegű.

Az a nagyérdemű információ, amelyet fentebb közlünk és amely a legelőkelőbb bécsi forrásból származik, már magában foglalja annak a magyarázatát is, hogy miért nem várható döntés a holnapi audiencián. Az osztrák bank-ankétezzéssel egyszerűen hónapokra elhalasztják a döntést.

Budapest, február 1.

A választói javaslatról. A „Jogállam“ februári száma érdekes cikket tartalmaz a választói reformról dr. Némethy Károly miniszteri tanácsos tollából. A szerző, mint gróf Andrássy Gyula belügyminiszter egyik munkatársa, jelentékeny résztvevő a választási törvényjavaslat előkészítésében és így fejtegetései kettős érdeklődésre tarthatnak számot. Szerző mindenekelőtt konstatálja, hogy a választói jog reformjának életbevágó fontosságához képest a szakirodalmunk idáig nem foglalkozott azzal oly behatóan, amint az kívánatos lenne. A „XX. Szá-

mányoztuk a különféle nemzetek női furesaságait és egyéni tulajdonságait.

Az angol hideg és kímért, meg se látszik rajta az az ugrándozó képesség, melyet a színpadon kifejt. A francia élenk, temperamentumos a polgári életben is. A német unalmas, álmatag, nagyritkán akad közöttük egy, aki a szeparékban elköltött sok pezsgőtől élénkőbbé válik. Az olasz a szemforgatásával kelletli magát, akár a spanyol avagy a portugál. Édeskesen mosolyog, mindenkinek hizeleg, de csak úgy, mint színpadi játékaival lépten-nyomon elárulja szivtelenségét. Az orosz nehézkos, sokszor mogorva, mondhatnám darabos. Erős ital mellett kiesapongó lesz. Ahogy végignézzük őket, azt tapasztaljuk, hogy egyedül ezek a jellembeli, egyéni különbségek állnak fenn közöttük. Ruházatban egyaránt keresik a feltűnőt színből és alakban, ékszerei pedig lehetőleg rikitóak. Ebben valamennyi nemzet művésznői egyeznek. A szépségük alig látható. Festik magukat valamennyien és tán még pongyolában sem láthatjuk természetü adományukat. Egy s más férfit vonzanak, mert nők, még pedig művésznők. A legtöbb komoly embert elriasztják, mert festett nők és az állandóan hordott álarc elhomályosítja a lelkük esetleges tisztaságát is.

Valamennyi között leginkább hajlik a természetesség felé a magyar művész, aki barátságos modorával, derült lelkületű közlekedésével, kedves, sokszor elszédítő bájoságával, nemcsak idehaza, hanem a külföldi variété színpadján és kávéházban egyaránt meghódítja a férfiakat és elhomályosítja a más nemzetbeli csillagokat.

(Folyt. köv.)

zadnak“ a külföldi szakférfiakhoz intézett kérdéseire adott véleményei azért nem irányadók és a külföldi kritika azért nem bir gyakorlati értékkel, mert hazai viszonyainkat a külföldön felületesen vagy sehogy sem ismerik. Annál örvedetesebb az a szakzerü találmány, melyben Issekutz Győző a „Jogállam“ januári számában a javaslatot részeltette. Részletesen foglalkozik szerző Issekutznak jogász szempontról tett kifogásaival és a javaslat szerkezetére vonatkozó összes ellenvetéseivel, így különben a szabadságvesztésre ítélt egyének választói jogának kérdésével és a közigazgatási bírósághoz intézendő panaszok határidejével. Abból, hogy Issekutznak komoly bírálata javaslat szempontból az általa felhozottaknál súlyosabb kifogásokat felfedezni nem tudott, arra a megnyugtató eredményre lehet jutni, hogy a javaslat jogtechnikai szempontból megállja helyét.

Az új debreczeni mandátum. A képviselőház igazoló állandó bizottsága ma délelőtt Bernáth Béla elnöklésével ülést tartott, amelyen megvitatotta Csanak János debreczeni képviselő megbízó levelét és őt a szokásos harmincz nap föntartásával igazolta.

A horvát helyzet. Zágrábból jelentik, hogy a pártközi értekezlet határozata értelmében a pártok február 10-ig várnak, akkor aztán össze fog ülni a horvát nemzeti tanács. Az eredeti Starcevicsek tegnap dr. Frank József elnökkel tartott gyűlésükön kimondták, hogy programjuk miatt nem csatlakozhatnak a pártközi mozgalomhoz. A Zárában megjelenő „Narodni List“ című újság vasárnapi száma foglalkozik a dalmát képviselőknek az akcióban való részvételével, megállapítja, hogy ezt az együttes működést a horvát jogpárt sebenikői gyűlése eredményezte és azt írja, hogy ha sem a dalmát, sem a horvát tartománygyűlést mielőbb nem hívják össze, akkor elkezdő üléseit a nemzeti tanács, amely betiltás esetén külföldön fog gyűlésezni. Az „Agrar Zeitung“ ma feltűnést keltő vezércikkben foglalkozik a szerb összeesküvéssel perrel. Mindjárt bevezetésképpen konstatálja, hogy amidőn a bán egy ízben a horvát-szerb koalíciót állam- és dinasztiaellenes tendenciákkal vádolta, a koalíció lármásan követelte, hogy tagjai bíróság elé állítsanak, hogy így bírói ítélettel tünjék ki a rágalmasz. Most pedig, amidőn döntő bizonyítékok alapján a királyi ügyészség hazaelleni összeesküvéssel vádolja őket és e váddal állítja őket bíróság elé, most mindenképp felhasználnak arra, hogy huzzák-halaszszák a végtárgyalást. Ugy látszik tehát, hogy még se nagyon merik hazafiságukat bírói ítéletre bízni. Ennek kapcsán foglalkozik a cikk a koalíció horvát tagjaival és a dalmát képviselőkkel együttesen tartott ülésével. Ez a tanácskozás és az ez alkalommal hozott határozat tünteti fel valódi jellemét a koalíciónak. A koalíció horvát tagjai odaigérik a koalíció szerb tagjainak a szerb nyelvnek, a cziril-írásnak hivatalos használatát, az iskolákat, a közigazgatást stb., mindezeket azért, hogy járuljanak hozzá, hogy Bosznia Horvátországhoz csatoltassék. Mert tudniillik a koalíció szerb tagjai még ma is, az annexió után, Boszniát Szerbiához akarják csatoltatni. Ime, a koalíció valódi képe. A szerbek benne monarchia- és dinasztiaellenesek, a szerbek és horvátok pedig együtt a magyar állam esküdt ellenségei. Ebben az érzésben, ebben a tendenciában egyek és ez legelkeltebbül ki fog tünni az összeesküvés per tárgyalása alkalmával. És ez az oka annak, miért irtózik a horvát-szerb koalíció annyira ettől a pertől és miért szeretné a végtárgyalást megakadályozni.

Karlóczáról jelentik a Magyar Távirati Irodának: A karlóczai gör. kel. szerb metropólia püspökei mai napon tartott értekezletükön az Accurti zágrábi kir. ügyész által 1909. évi január 12-én a horvát-szlavonországi 53 gör. kel. szerb ellen hazafiság gyanúja miatt emelt vádirat következtében határozatlanul kimondták, hogy nem bocsátkozván az ügy érdemébe, szent kötelességüknek ismerik, hogy tiltó szavukat felemeljék és a legmélyebb sajnálatuknak adjanak kifejezést a vádirat ama kitételei ellen, amelyek szerint a történeti igazság megismerésével szerzett s az állami magas és legmagasabb tényezők által elfogadott és mindenkor elismert és különösen a tételes állami és országos törvények által biztosított jogok ellenére, a gör. kel. szerb egyház és a szerb nép történeti multja és jellegzetes sajtáságai, valamint a szerb nép és származás megtagadtatnak s ezáltal a szerb nép leggyöngédebb és legszentebb érzelmei minden alap nélkül kíméletlenül megsértettek; továbbá, hogy a legerélyesebben tiltakozzanak a vádiratban nagyon is merészen odavetett ama vád ellen, mintha a karlóczai szerb metropólia mint ilyen, valamint annak egyes intézményei és közegei bizonyos, a Horvát-

Szlovonországnak a jelenlegi államjogi kötelek-
ből való erőszakos elszakítására irányuló nagyszerb
propaganda szolgálatában állának.

Cserépdarabok.

Kritikus napot jósoltak február harmadikára, a Gyertyaszentelő után következő napra. Akik dátumokkal dolgoznak, beléjegyezték a maguk kis zsebnaptárába:

Február 3. Wekerle a képviselőházban bejelenti a kormány lemondását.

Egyelőre azonban a helyzet az, hogy Gyertyaszentelő elérkezett és Wekerle Bécsbe utazott.

Gyertyaszentelőkor a medve kijön a barlangjából és körülnéz, hogy milyen idő van, s aszerint igazodik, ha megenyhül az idő, avagy erős még a fagy; künt maradjon, vagy visszamenjen. Wekerle (bocsásson meg ő exzellenziájára a hasonlatért) Bécsben tájékozódik az időjárás felől a politikai élet Gyertyaszentelőjére.

Hanem, hogy február harmadikán csakugyan a képviselőházban bejelentené a kormány lemondását, arról egyelőre nincs szó. Az idő megenyhült, az igen kemény fagyok helyett melegebb hó jött és a nap abból is sokat elolvastott. Bécsben, ugy látszik, a halasztás politikáját szeretnék folytatni.

A sokféle kombináció közül leginkább az marad tartósnak, hogy a királynak nem sürgős sem a válság, sem pedig a koalíció feloszlatása. A király bizonyára várhat és különösen Ausztriában is a legnagyobb hajók vannak, ugyancsak várhat. A koalíciót, úgy mondják, együtt akarja tartani, amíg elintézi a javaslatokat, melyek a monarchia nagyhatalmi állása érdekében szükségesek és hogyha már van egy évre való költségvetés, hát legyen megszavazva az ujoncz is és végezzék el a delegácziós feladatokat. Kedvező időjárás esetén a létszámemeléssel is lehet majd kísérletezni, közbevetve megszavaztatván az annexió javaslatot.

— És mi lesz a bankkal? — vetődik fel a kérdés. — Mi lesz a Justh Gyula fogadtatásának a hatásával.

— Az megmarad, minden megmarad — hangzik a felelet. — A király nagyobb diplomata, mint a mi embereink. Megengedjük, hogy a király arc kifejezéséből azt olvasta ki a házelnök, hogy szívesen hallgatja az ő előterjesztését. Ha ígerte a nemzetiségi békét, ha ígért olyan választási reformot, amelyik a bécsi radikalizmusnak inkább megfelel, tán az uralkodó valóban jóakarattal mosolygott. És ha ennek a jóakarattal az a következménye keletkezik, hogy a függetlenségi párt nem támaszt akadályokat ama javaslatok elintézésével szemben, amelyeket az uralkodó szükségessé tart, akkor az ő célja eléretett, a kormányok tárgyalhatnak a bank felől és a végén csakugyan megint megkérdezhetik az ellentéteket kihagyó férfiak, hogy mi lesz hát a bankkal. És akkor megtudhatják esetleg, hogy nem lesz semmi, hanem kívánsága az, hogy maradjunk a régiiben. Akkor megint lehet egy kis válságosdít játszani, hogyha szép tavaszunk lesz.

Avagy tán egyéb benyomást szerez Wekerle Bécsben Gyertyaszentelő napján? És tán mégis kritikus nap lesz a február harmadika?

Egy nap nem sok, meg lehet várni és pozitívebben is meg lehet tudni majd, hogy a válság nem sürgős.

De hagyjuk most a dátumos politikát. Nézzük egy kicsit a hétköznapi élet szempontjából a februári dátumokat. Itt van az az évnegyed, amikor a háziurak felhasználják az időt házbéremelésre, ami majd májusra szól. Februárban csak az inségesek költöznek, a külön egyezkedők és a hónapos lakók. Majd májusban lesz a nagy mozgalom, amikor a béremelés lökése által kimozdított helyéből a főváros lakosságának tulajdonosai részre. Amikor a nagyobb lakásból kisebbekbe költöznek a megnyomorítottak és amikor, aki marad, furtangos machinációkon töri a fejét, hogy az új végrehajtási törvényre való tekintettel miképpen lehetne a házbért nem fizetni. Akinek butora, berendezése adóban már amúgy is le van foglalva, az vigan dudál, pereskedjék egymással a kinstár és a háziur. A régi marad a tülekedés, a kinlódás és a panaszkodás.

Ki emlékezik a mult esztendőre és a mult esztendő ugyanezen negyedének panaszaira, az elnyomottak és keserves életűek akcióira? Amikor zajos tüntetések voltak a házbéremelések miatt a bérkaszányák tulajdonosai ellen. Amikor a proletárvilág fenyegetőzött, hogy május elsején kiköltözik a városligetbe a szabad ég alá és addig nem fogad lakást, amíg a háziurak alább nem adják. Oh, szeretetreméltó nyavogása a szegény világnak, hogy elesenedett, amikor eljőve a szép május és mennyire inkább csak azért kereste fel a nép a ligetet, hogy bortól, sörtől mámoros éjszakában elfeledjék a fogadkozásokat a nyomorral együtt. A szervezkedők ereje és pénze is inkább sztrájkokra kellett, hogy még nehezebb legyen a megélhetés és hogy revolverlövés riasztás a járókelőket az Andrássy-uton, meg gondosa, a fogalmazott beszédek hallhasson Budapest munkásnépe afelől, hogy milyen más választói jogot óhajtat ahelyett, amit adni akarnak.

A házbérről azonban megfélekedtek, avagy átkozódtak, köptek és fizettek. A háziurak tovább emeltek és fokozatosan emeltek, hozzászoktak, megedződtek benne s talán az én háziuram volt az egyetlen, aki még abban a hónapban meghalt, amikor nagyot emelt a házbéren s ezt aztán leeresztették olyan mélyre, ahonnan már nem képes emelni. A többi mind emelt tovább, megrögzött tulajdonságává lett az emelés. Ugyannyira, hogy pesti szójáték is vonatkozott az olyanra, aki fiatal korában nagy stájer volt és öreg korában ugyancsak stájerolt.

A hosszú tél rettenetes drágaságával elkeserítette Budapest lakosságát, de segítséget sehonnan se kapott, hát tovább tűr. A város pedig és a hatóság? Nagy kölcsönök dolgaival van elfoglalva és azzal a bajjal küzd, hogy a kormányban rossz viszonyba került, mivelhogy az előljárók is beállottak politikai ellenzékbe. Mivel Magyarországon mindenki politizál, akinek más egyéb fontos dolga lenne. Ezenkívül azonban a város kebeléből egy igen kedves és szép mozgalom indult, tudniillik, hogy Budapest legyen virágos város és a házakat díszítsék fel élő virágokkal.

Mi magunk is igen helyesljük a tervet. Hadd lássuk ezeket a házakat kívülről díszesen és virágosan és hadd segítsen a virág is elterelni a figyelmet, a nagy nyomorúságokról, amelyek belül vannak.

A balkáni események.

Budapest, február 1.

Török forrásból eredő mai hírek is megerősítik, hogy a monarchia megegyezése Törökországgal befejezett ténynek tekinthető. A török kormány most, hogy Bulgáriával újabb konfliktusa keletkezett, a lehető leggyorsabban óhajtja az annexió kérdését rendezni, ami annál is inkább áll érdekében, mert a monarchia diplomáciájának tehetetlensége folytán, oly előnyöket szerzett, amelyenkről Konstantinápolyban még álmodni sem mertek, az annexió proklamálása idején.

A bolgár-török konfliktusban ma sem történt döntő fordulat. A bolgár kormány folytatja hadi készülődéseit, mert most már Konstantinápolyban is nyíltan hirdetik, hogy ragaszkodnak a határkiszélesítés követeléséhez. A török kormány azzal érvel, hogy Kelet-Rumélia határvonala eddig — miután Törökországhoz tartozó tartomány volt — csak közigazgatási tekintetből jött számításba. Most azonban, hogy Bulgáriához csatolják Törökország kénytelen a sztratégiai szempontokat is tekintetbe venni. A török kormány hogy követeléseinek nyomtatékot adjon, állítólag flottademonstrációra készül Várna és Burgác előtt. Tény az, hogy a Szaloniki előtt horgonyzó török hajóhad parancsot kapott, hogy azonnal Konstantinápolyba induljon.

Mai híreink a következők:

A megegyezés Törökországgal.

Az újsághirekkel szemben Konstantinápolyból teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy azok a változtatások, amelyeket Bécsben a megegyezésről szóló jegyzőkönyvön tettek, oly lényegtelenek, hogy a megegyezés minden bizonnyal már néhány nap múlva létve fog jönni. A nagyvezér közölte tegnap néhány diplomatával, hogy az osztrák és magyar-török jegyzőkönyv végleges elfogadása elé nem fog akadály gördülni. A török-bolgár összeütközésről úgy nyilatkozott, hogy reméli rendezését.

A „Yeni Gazeta“ értesítése szerint az osztrák és magyar-török megegyezésről szóló jegyzőkönyv szerdán érkezik meg. Mértékadó körök meg vannak győződve, hogy a függő kérdéseket néhány nap alatt teljesen rendezik és hogy a két ország között a kölcsönös viszony ismét normális lesz.

A „Surra-i-Ummet“ azt mondja, hogy azokra a lépésekre amelyeket örgróf Pallavicini szombaton a bojkott ellen a portánál tett, a porta azt válaszolta, hogy a bojkott a megegyezés létrejövetelétől meg fog szűnni. A központi bojkott-szindikátus, ugy látszik, engedett merev álláspontjából. A szindikátus vidéki fiókjával táviratilag közölte, hogy az osztrák és magyar-török megegyezés bekés megkötése legközelebbre várható; ezért tartózkodjanak a bojkott kiélesítésétől. A szindikátus néhány tagja is nagyon óhajtja a bojkott megszüntetését, miután már számukra elviselhetetlen, amennyiben sürgősen szükségük van a Triesziből érkezett vagy ott rendelt árukra. A szindikátus tagjai kijelentik, hogy a bojkott azonnal megszűnik, ha az osztrák- és magyar-török megegyezés kielégítő és annak végleges megkötése biztosítva van. A tartományokban, ahol a helyi bizottságokat különösebb érdekek mozgatják és ahol a lelkek föl vannak igaztatva, a bojkott megszüntetése bizonyára hosszabb ideig fog tartani, de mégis be fog következni.

A boszniai török állambirtokok.

A külügyminisztériumban tudvalevőleg a megszállott tartományokban lévő volt török birtokokért kárpótlás címén megállapított harmincfél millió font sterling fizetését ahoz a fel-tételhez kötötte, hogy megállapítandó, vajjon török állami birtokokról, vagy pedig a két tartomány birtokairól van-e szó. A külügyminisz-

ter abban állapodott meg a török kormánnyal, hogy ezt a kérdést eldöntés végett *Testava*, a Dette publique német képviselőjére bizzák. Ez, miat választott bíró, tegnap — hír szerint — úgy döntötte el a kérdést, hogy a szóban lévő boszniai és hercegovinai uradalmak a török állam tulajdonát képezték.

A török-bolgár viszály.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Törökország hajlandó Bulgáriától kártérítési összeg fejében száz millió frankot elfogadni, de csak azzal a feltétellel, hogy a kelet-ruméliai vasut dolgában jogait föntartja s lehetővé teszi, hogy Bulgária később ezt a vasutat megvehesse. Ezzel szemben Szófiából a következőket jelentik: *A bolgár kormány nem adhatja vissza Törökországnak a kelet-ruméliai vasutat, sem határkiigazításba bele nem egyezhetik.* A szófiái politikai körök meg vannak botránkozva a miatt, hogy Törökország pénzköveteléssel áll elő anélkül, hogy egyidejűleg elismerné Bulgária függetlenségét. *Bulgáriában egyelőre folytatják a mozgósítás előkészítését.* A gyorsgyevői kikötőbe tegnap nagymennyiségű hadiszer és hadifőlszerelés érkezett Bulgária számára. Pétervárra érkezett táviratok szerint Bulgária el van tökélve, hogy bevonul Törökországba, ha a porta a vitás kérdések végleges megoldását megtagadja. Oroszország újabb ismét komoly intést küldött Konstantinápolyba. *Kiamil basa nagyvezér a „New York Herald“ konstantinápolyi tudósítójának kijelentette, hogy Törökország semmi szín alatt sem fogad el nyolczvankét millió frank kárpótlást.* A nagyvezér mindamellett meg van róla győződve, hogy a megegyezés nemsokára létre fog jönni, mert sem Törökország, sem Bulgária nem fognak néhány millió frank miatt háborút kockáztatni.

A nagyhatalmak különben — mint diplomáciai körökből kiszivárgott — minden erőfeszítéssel azon vannak Konstantinápolyban és Szófiában egyaránt, hogy létrehozzák a békés megegyezést. Konstantinápolyban arra helyezik a főszó, hogy a porta ejtse el a határkiigazítás tervét, bármilyen formában akarná is azt fölvenni, Szófiában pedig arra törekszenek, hogy Bulgária a megajánlott összeget emelje föl 100 millióra. Azok a híresztelések, hogy a szófiái kormány ultimátumot készül intézni Törökországhoz, sem megerősítve nincsenek, sem hitelt nem találnak. Ezzel szemben azonban a porta semmi körülmények közt sem hajlandó a határkiigazítás tervét elejteni, mert az fontosabb ránézve, mint a kárpótlás fizetése. El van tökélve a török kormány, hogy a határkiigazítás kérdését nemzetközi konferencia útján vizsgálja, ilyen módon is dokumentálni akarván békés szándékát. A berlini szerződés szerint Kelet-Rumélia török tartomány, határa tehát nem országhatár, hanem tartományi határ, amelynek stratégiai szempontból nincs fontossága, csak adminisztratív tekintetben jöhet ezamba mint határ. Ha már most Kelet-Ruméliát Bulgáriához csatolják, akkor magától értetődően meg kell jelölni az országhatárt.

Oroszország azzal akarja a portát engedékenységre bírni, hogy abban az esetben, ha engedékenységet tanúsít Bulgáriával szemben, akkor kész új megállapodásokat kötni a szarajevói békeszerződésben megállapított és határolt békés határidőben leendő törlesztésére.

Ujabb hírek szerint a Szaloniki előtt horgonyzó török hajóraj parancsot kapott, hogy induljon Konstantinápoly felé. *Megbízható hírek szerint Várna és Buras előtt flottademonstráció készül.*

A „Yeni Gazetta“ azt mondja, hogy a konstantinápolyi politikai körök bizonyosak abban, hogy a hatalmak Szófiában hathatós lépéseket fognak tenni abban az irányban, hogy Bulgária száz millió frankot fizessen és hozzájáruljon a határrendezéshez, amelyet Törökország jogosan követel. A nagyvezér megbízta a szófiái komisszáriátust, mondja meg a bolgár kormánynak, hogy tüntetésekkel, valamint a közvélemény fölmozgatásával ne vosszítsen ok nélkül időt, hanem jelentse ki, vajjon hajlandó tárgyalni vagy nem.

A bolgár félhivatalos „Vecserna Posta“ je-

lenti, hogy tegnap a bolgár határon letartóztatnak 8 török tisztet, akiket azzal vádolnak, hogy a bolgár határszéli csapatok körül kémkedtek és egyes határszéli erődökről rajzokat készítették.

A londoni török nagykövet azt táviratozta Kiamil basa nagyvezérnek, hogy Windsorban egy ebéd alkalmával Edvárd király azt a reményét fejezte ki neki, hogy Törökország és Bulgária között nemsokára bensőbb viszony fog létesülni, mert ennek a két államnak háboruja forradalmat idézne elő az egész Balkán-félszigeten és veszedelemmel fenyegetné az egész világ békéjét.

A szerb követelések.

Belgrádban tegnap Péter király elnöklete alatt minisztertanácsot tartottak, melyen megállapították annak a memorandumnak a szövegét, melyet Szerbia az annexió ügyében a nagyhatalmakhoz intéz. Egyben a minisztertanács a közmunkaminiszter indítványára elhatározta, hogy a szkupstinától huszonkilenc millió dinár rendkívüli hitelt kér egy új vasutvonal építésére.

A „Politika“ szerint Zifkovics hadügyminiszter a szkupstinától 33 millió dinárnyi új hadfőlszerelési kölcsönt követel. A „Stampa“ jelentése szerint a hadügyminiszter eme követelése az ó-radikális párt körében ellentállásra talált. Különösen Pacsu volt pénzügyminiszter nyilatkozott aként, hogy új kölcsönt nem lehet engedélyezni, miután eddig is nagy összegeket emésztettek fel a hadi készülődések. Az ó-radikális párt főválasztmányja azonban végül mégis aként határozott, hogy a hitelt meg kell szavazni, amennyiben megtagadása ugyanakkor, amidőn az ország fegyveres akcióját hirdetik, igen népszerűtlen volna.

A szerb külügyminisztérium külön követe ma volt kihallgatáson Nikita fejedelemmel és átnyújtotta Péter király levelét. Érdekes, hogy vele egyidejűleg érkezett Cettinjébe Berosowski orosz hírlapíró, a „Novoje Vremja“ ismert tudósítója is.

Belgrádi lapok közlik, hogy a zimonyi rendőrség a belgrádi orosz követség titkára, Arbonanski ellen durva visszaélést követett el. A titkár tegnap este Zimonyban a rendőrök feltartóztatották és kínos motozásnak vetették alá. A belgrádi lapok szerint ennek az esetnek még következményei lesznek. *Lipovac orosz tábornok az orosz önkéntesekkel a hónap közepén fog Belgrádba érkezni.*

Forrongás a szandzsákban.

Ai póljei szerbek és mohamedánok közt a viszony Szecerovics szerb polgár legutóbbi történet meggyilkolása folytán kiéleződött és már összeütközésektől tartanak. A hatóságok katonai őrizet alá helyezték a várost, hogy megakadályozzák a vérontást. Baranából az a hír érkezik, hogy az arnauták két szerb falut megrohantak és fölgyújtottak. Az ezt követő harcban mindkét fél számos halottat s sebesültet vesztett. A rend helyreállítására kivonult török katonaságnak az arnauták ellenszölgtek. Két arnauta falut rohammal elfoglaltak és fölgyújtottak. Az illető községek Vaszejevicska, Pokraina montenegrói határterület közelében vannak. A szandzsákból érkezett további jelentések szerint a muzulmán lakosság állandóan a tég montenegrói részről bekövetkező hirtelen betöréstől. Eddig azonban a szandzsákban nem bukkantak föl montenegrói vagy szerb bandák.

A török kamara ülése.

A kamara mai ülésén a macedón ügyek folytatolagos tárgyalása során még 15 képviselő, köztük két bolgár beszélt. Minden valószínűség szerint Hilmi basa belügyminiszter bizalmi szavazatot fog kapni. Néhány képviselő bizonyára attól fogja függővé tenni bizalmi szavazatát, hogy a kormány megteszi a szükséges intézkedéseket. A Yeni Gazetta elismeréssel adózik Carolidis görög követnek, mert a kamara tegnapi ülésén ki merete mondani azt, amit még eddig senki sem mert. Hogy t. i. a macedóniai zavargások okai nem az egyházügy és más belső kérdések, hanem egyes nagyhatalmak titkos machinációi és hogy ha Törökország böles intézkedései nyomán e nagyhatalmak lemondanak

intenczióikról, macedóniai vitás kérdés nem fog létezni.

A Yeni Gazetta, ma kétségkívül a nagyvezéri Livatal által szolgáltatott adatok alapján hosszasan fejtegeti a Ghazi Muktar basa volt főkommisszáriussal kitört konfliktust, aki Egyiptomban maradt okmányait nem szolgáltatotta ki a kormánynak és azokat egy egyiptomi törvényszék által zár alá helyezette. A Yeni Gazetta adataiból kitűnik, hogy Ghazi Muktar basa az okmányokat, különösen azokat, amelyek az Egyiptomnak Anglia által való kiűritésére vonatkozó tárgyalásokat illették, továbbá a szökött ifjú-törökök levelezését nem akarja kiadni. Ghazi Muktar basa a Tanin szerkesztője előtt kijelentette, hogy követeli, hogy a papirokat lebélyegezve hozzák el és szolgáltatassák ki a kamarának.

Megzáfolt katonai lázadás.

A párisi „Matin“ rövid idő előtt hírt közölt, amelyet ő maga is valószínűtlennek mondott, több bileki osztrák-magyar gyalogszászlóalj lázadásáról. Miután ez a közlemény egyes, a monarchia területén megjelent lapokba is átment, illetékes katonai oldalról ezennel világosan megállapítani kívánják, hogy a jelentés teljesen alaptalan. Ez a híresztelés épp úgy a hamis szenzációk közé tartozik, mint a Reuter-ügynökség által legutóbb terjesztett jelentése, hogy néhány osztrák-magyar zászlóalj ügyütegkel átlépte a montenegrói határt.

Legujabb híreink.

Az osztrák-magyar monarchia két és fél millió török fontot a szerződés retifikálása után 14 nappal egy összegben és nem részletenként fogja fizetni Törökországnak.

Szófia, február 1.

A hatalmak csak holnap teszik meg a kollektív lépéseket, mert egyes diplomáciai képviselők csak ma kapták kézhez a szükséges utasításokat. A demarche, amely együttesen történik, arra céloz, hogy elsősorban mindkét fél leszereljen és ezáltal elhárítsa a határkonfliktusok veszélyét és mihamarabb megegyezésre jusson, a nélkül, hogy Bulgária területei kártalanítást nyujtana.

Konstantinápoly, február 1.

A nagyvezér ma közölte Pallavicini osztrák-magyar nagykövettel, hogy a bojkott beszüntetésnek már nincs akadálya és a Lloyd-hajók Triestből ismét fennakadás nélkül szállíthatják áruikat. A rakodómunkások vezére elhatározta, hogy ha a porta a lapokban kijelenti, hogy meg van elégedve, beszüntetik a bojkottot. Ezen kijelentés, hír szerint, holnap történik meg.

KÜLFÖLD.

Az osztrák politikai helyzet. Báró Bientth miniszterelnök ma délután kihallgatásra ment, hogy ő felségétől kérje az előzetes szentesítést a nyelv-viszonyok rendezéséről szóló és a kerületek beosztására vonatkozó törvényjavaslatokra, amelyeket tegnap vitatott meg a minisztertanács s egyhangulag elfogadott a két nemzetiségi miniszternek, Schreinernek és Zacsnek ellenzése után. Ma este új minisztertanács volt, hogy megállapítsa a kormány további eljárásának módját a nyelvjavaslatok benyújtása alkalmából.

A csehek táborában erősen fogadkoznak, hogy szerdán, mikor a kormány a nyelvjavaslatokat a Reichsrath elé terjeszti, újabb sürgős indítványokkal fognak előállani és minden körülmények között folytatni fogják az obstrukciót.

A francia flotta fejlesztése. A holnapi minisztertanács a tengerészeti miniszternek a hadiflotta átszervezésére vonatkozó tervezetét pénzügyi szempontból vizsgálat alá fogja venni. A tengerészeti miniszter ezenkívül a tengerészeti kormányzat összes ágainak újjászervezésére vonatkozó tervezet is kidolgoztatta.

A nemzetközi tengeri hadijog. A nemzetközi tengeri hadijogi konferencia tagjai belátták, hogy sokkal nehezebb határozmányokat hozni a tengeri hadviselésről, mintsem gondolták s ezért még ma sincs remény arra, hogy, mint remélték, munkájukat a jövő héten befejezik, sőt minden jel arra mutat, hogy a tanácskozások anyagának az albizottságok közt történt szétosztása után is a konferencia még igen soká fog tartani.

Kaszinók napja.

— A Nemzeti Kaszinó és az Országos Kaszinó közgyűlése. —

Budapest, február 1.

Az ország két legelőkelőbb kaszinója tartotta tegnap évi rendes közgyűlést: a Nemzeti és az Országos Kaszinó. Mind a két közgyűlés iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A közgyűléseken a kaszinók folyó ügyeit intézték el. Az Országos Kaszinó közgyűlése után díszes összejövetel volt, melyen *Wekerle* Sándor miniszterelnök mondott nagyérdemű pohárköszöntőt a nemzeti erő kifejtéséről. Részletes tudósításunk a következő:

A Nemzeti Kaszinó.

A Nemzeti Kaszinó vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlést Kossuth Lajos utcai palotájában nagytermében. A közgyűlésen igen nagy számban jelentek meg a tagok, melynek oka a terbe vett alapszabálymódosításokban keresendő. *Pallavicini* Ede ögróf a kaszinó pénzügyi bizottságának ülésén vetette fel az eszmét, hogy nem volna-e helyes a 400 korona fölvételi díjat eltörölni, mert az új tagokra nézve igen nagy terhet ró az első év kötelezettsége, midőn a 240 korona tagdíj mellett még külön 400 korona felvételi díjat is kell fizetni. A felvételi díj törlesztéséből származó jövedelemcsökkenés kárpótlásául pedig a tagdíjnak 300 koronára való fölemelését javasolja. Ezen javaslatot a választmány is helyeselve, elfogadás végett a mai közgyűlés elé tereztette.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Gróf *Hadik-Barkóczy* Endre intéző igazgató javaslatára gróf *Dessewffy* Aurél, a főrendiház elnöke választotta meg a közgyűlés elnökévé, kinek megnyitó-beszéde után *Ilk* Mihály titkár olvasta fel az évi jelentést. E szerint a Kaszinónak 3 tiszteletbeli, 689 rendes- és 22 rendkívüli, összesen 714 tagja volt; elhunyt összesen 23 tag. Hírlapok és folyóiratokra 6027 koronát fordított a Kaszinó, melyen 102 hazai és 101 külföldi lapot és folyóiratot járattak; a könyvtár szükségletei 3335 koronát vettek igénybe s a folyó év 569 kötetnyi szaporodása mellett a könyvtár 26,125 kötetre emelkedett. Ez évben festette meg a Kaszinó II. Rákóczi Ferencz képét, valamint 1907-ben elhunyt régi igazgatója, gróf *Károlyi* István arcképét is. *Benczur* tanár most festi meg a Kaszinó részére *Erzsébet* királyné képét, melyet ez év tavaszán fog átadni. Kulturális és jótékony czélokra ez évben is nagyobb összegeket áldozott, így ez évben egészítette ki teljessé a Kaszinó Rákóczi-alapítványát, melyet II. Rákóczi Ferencz hamvainak hazahozatala alkalmából a honvédségi Ludovika Akadémiában egy magyar ifjú nevelésére tett; a 40,000 korona alapítványi tőkét még május havában depozálta a honvédelmi minisztériumban, s az alapítványi okirat is kiállítottatott. Az Országos Gyermekvédő-Ligának 1000 koronát, a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesületnek 500 koronát, a Fehérkereszt Orsz. Lelenczház-Egyesületnek 1000 koronát, az elaggott munkások részére Budafokon felállítandó *Erzsébet-Menház* részére 500 koronát, végül a Boszniában állomásozó magyar katonaság karácsonyi ünnepére 500 koronát juttatott a Kaszinó.

Az évi számadásokra nézve a közgyűlés a felmentvényt megadván, megállapította az 1909. évi költségvetést, mely a bevételeket 263,115 korona, a kiadásokat 257,060 korona s így a remélhető maradványt 6055 koronával irányozta elő.

Nagyobb élénkséget okozott az alapszabályok módosításának kérdését. Gróf *Keglevich* Gyula használt indítványt nyújtott be, mert nézete szerint a javaslat nem kellő időben adatik be s ezért azt egy később tartandó rendkívüli közgyűlésen kívánta tárgyalatni.

Hadik-Barkóczy Endre gróf válaszában kimutatta, hogy a javaslattal, mely a pénzügyi bizottságban tétellett, úgy az igazgatóság, mint a választmány behatóan foglalkozott s így az eljárás az alapszabályok szellemének megfelelő, majd számítások alapján bemutatja az alapszabálymódosítások várható eredményeit.

Ezután a közgyűlés szavazás után a bemutatott alapszabálymódosításokat nagy szótöbbséggel elfogadta.

Eszerint február 1-től kezdve a 400 korona felvételi díj eltöröltetett s a jövőre felveendő tagok 300 korona évi díjat fognak fizetni.

A különböző bizottságok megválasztása után elhatározták, hogy a Széchenyi-lakomát február 7-én, jövő vasárnap délután 6 órakor fogják megtartani, mely alkalommal a szokásos emlékbeszédet,

kezében a Széchenyi-serleggel *Pallavicini* György ögróf fogja megtartani.

Ezután a három igazgató és a kilépett 16 választmányi tag megválasztása céljából megkezdődött a szavazatok beadása, melyet a *Jekelfalussy* Zoltán helyettes elnöke mellett kiküldött bizottság kezébe adták le s a bizottság rögtön hozzáfogott a szavazatok összeszámításához, melynek eredményét a február 7-én, délután 5 és fél órakor tartandó rendkívüli közgyűlésen fognak kihirdetni.

A közgyűlést az elnök a tagok lelkes éljenzése mellett déli 12 órakor zárta be.

Az Országos Kaszinó.

Az Országos Kaszinó közgyűlést délután négy órakor nyitotta meg *Teleki* Géza gróf igazgató. A közgyűlés mindenekelőtt tudomásul vette az igazgatóság jelentését, amely szerint a kaszinó bevétele 1908-ban 415.609 korona, kiadása pedig 385.330 korona 70 fillér volt. Kaszinó tiszta vagyona 753.569 korona 86 fillér.

A három igazgató közül sor szerint kilépő *Gulner* Gyulát *Szentiványi* Árpád indítványára nagy lelkesedéssel újból megválasztották, majd titkos szavazással a választmány tagjaivá a következőket választották meg: *Apponyi* Albert gróf, *Bárony* János dr., *Beniczky* Lajos, *Fülepp* Kálmán, *Glac* Antal, *Lisznyai-Damó* Tihamér, *Miklós* Ödön, dr. *Nagy* Emil, *Nagy* Ödön, *Rakovszky* Géza, *Szabó* Nándor, *Széchenyi* Béla gróf, *Szontagh* Pál, *Tarkovich* József, *Ugron* Ákos és id. *Unger* Alajos dr.; póttag: *Dömötör* László és *Csiky* Gyula.

A közgyűlés után a kaszinó éttermeiben lakoma volt a tagok nagyszámu részvételével. Az asztalfőn dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök foglalt helyet *Teleki* Géza gróf, *Fülepp* Kálmán, *Gulner* Gyula és *Jekelfalussy* Lajos között.

Az első felköszöntőt *Teleki* Géza gróf mondta *Gulner* Gyulára, mint újonnan megválasztott igazgatóra, aki *Wekerle* Sándor miniszterelnököt élte. *Wekerle* Sándor hosszabb beszéddel válaszolt:

— Egyes népfajoknak újabb tömörülése — egymond — és e tömörülésnek káros visszahatásai kísértenek bennünket kívülről, a társadalom széttagozódásának jelenségeivel találkozunk belülről. A nemzetközi erőviszonyok egyensúlyának megővése, a káros visszahatásoknak elhárítása feladatunk az egyik téren, a nemzeti erőnek koncentrációja és a nemzeti együttérzésnek biztosítása a másik téren. A mi viszonyaink között két irányban vesszük észre a társadalmi széttagozódást. A műveltség és a vagyonosság különbözősége szerint külön táborba oszlanak egyes társadalmi rétegek s ma már a hivatás és foglalkozás különbözőségét is mindinkább kidomborodni látjuk. Bennem erős a hit és a remény, hogy ez a nemzet, amely a népek fejlődésének haladó idejét mindig szem előtt tudta tartani, amelynek törvénykönyveiben a szegényebb osztályok védelmére irányuló intézkedéseknek egész sorozatával találkozunk, amely nemzet hazai ellentétlással is mindig utat tudott törni a gondolat- és lelkiismereti szabadság korszerű ideáinak, amely nemzetnek vezérférfiai és vezető elemei önként osztották meg kenyérüket és politikai jogaikat a szegényebb néposztályokkal és rétegekkel: ez a nemzet az én hitem és meggyőződésem szerint mindig fenkelt, magasatos szempontokból fogja a társadalmi ellentéteket az alsóbb és felsőbb rétegek között kiegyenlíteni tudni s a kiegyenlítésnek ebben a nagy munkájában nem annyira az anyagi érdekek kisebb vagy nagyobb mérvé, hanem az erkölcsi és nemzeti érzületet nélkülözö áramlatokkal szemben a hazafias érzés melegen biztosítja fogja képezni a főtevényt és kell is, hogy mindenkoron ez legyen a döntő tényező. Bennem, t. barátaim, erős a hit és a meggyőződés, hogy a mesterkelten emelt választófalak, amelyek hivatások és foglalkozások között ma még fel-felütnének, önként le fognak omlani, hogy a különböző kenyerkeresetek, álethivatások, foglalkozások között nem azoknak minősége, hanem tisztességesebb, vagy kevésbé tisztességes végrehajtási módjuk és alkalmazásuk fogja az egyedüli választófalat képezni. Arról a tisztességéről beszélnek, amelynek határmegyéit nem annyira az írott törvények, mint inkább az írott törvények keretén belül fennálló becsületes társadalmi fölfogás és becsületézés szabják meg.

A mi nemzeti fejlődésünknek és jövőnk irányításának egyik legnagyobb szelleme gróf Széchenyi István, akinek szellemi öröksége még ma is igen sok politikai, gazdasági és társadalmi törekvésnek nyújt táplálékot, azért alapította meg a kaszinókat, hogy a műveltséget és hazafiságot föltételezve, minden rétegre kiterjedőleg fölfelé és lefelé egyesítse, tömörítse a társadalmi elemeket és ekként fejlessze ki és hatványozza az ezekben rejlő nagy társadalmi erőt. Régen a kis társadalmakat a kasztok korszakában egyes osztályok is képesek voltak vezetni és irányítani. A mai nagy, minden rétegre kiterjedő, azt merem mondani: sem fölfelé, sem lefelé nem határolt társadalmat nem

egyesek, nem is osztályok, hanem csak nagy eszmék és nagy ideálok képesek irányítani és együtt tartani. A köz- és magánéleti tisztességnek az egész vonalon való megővése, a hazafias érzületnek nemcsak előfeltételeként, hanem minden irányban való ápolása és a nemzeti együttérzésnek melegen tartása, ezek azok az irányeszmék, amelyeket mi magunk elé tűztünk, ezek azok a irányeszmék, amelyek mellett nemcsak a saját körünkben, hanem tehetségünkhöz képest kifelé is elő akarjuk segíteni a magyar társadalom tömörülését s ki akarjuk fejteni azt a nagy nemzeti erőt, amelyre a népeknek és nemzeteknek létük biztosításában, jövőjük irányításában mellőzhetetlen szükségük van. Nem az egyszerű társadalmi szórakozásokra, de ezeket nagy ideák szolgálatába szerződöttük ezt a hatalmas közületet, amit Országos Kaszinónak nevezünk.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után *Kállay* András, *Fülepp* Kálmán és mások mondottak felköszöntőt. A társaság késő éjjelig maradt együtt.

Elküldetlen levelek.

A városnevek levele a szerkesztőhöz.

Budapest, február 1.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az „ural“ szó levele után mi is indíttatva érezzük magunkat, hogy jogos panaszunkkal a nagy nyilvánosság elé lépünk és Szerkesztő Urat kérjük meg arra, hogy felszólalásunknak b. lapjában helyet adni szíveskedjék, annál is inkább, mivel tudjuk, hogy mindig szívükön viselték a helyes magyarság érdekeit.

Mint méltóztatik tudni, két részre oszlunk. Egyszerű és összetett városnevekre. Amint hogy a vezetéknevek közt is vannak egyszerűek, u. m. *Andrássy*, *Festetics* és összetettek, u. m. *Uexküll-Ghillenband*, *Kohn-Gyopár*, ugy köztünk is van pl. *Battonya*, *Sárbogárd*, *Győr*, *Moór*, *Deés*; és *Szilas-Balhas*, *Piros-Szent-Mihály*, *Nagy-Várad*, *Székes-Fehérvár*, *Hódmező-Vásárhely*, *Szent-Pétervár* — illetőleg *Szilasbalhas*, *Pirosszentmihály*, *Nagyvárad*, *Székesfehérvár*, de: *Hódmező-Vásárhely*, *Szent-Pétervár*. És itt kezdődik panaszunk. Mert eltekintve attól, hogy egynémelyikünket, u. m. *Deést*, *Moórt*, *Szathmárt* egy 1903 márczius 14-én és folytatólag 1907. évi szeptember 13-án kelt miniszteri rendelet megfosztott ősi nemességüktől és *Dés*-nek, *Mór*-nak, *Szatmár*-nak nyilvánította őket, — méltóztatásuk csak figyelemmel lenni arra, hogy főntebb néhány összetett kollégánk u. m. *Szilasbalhas*, *Pirosszentmihály* egy szóba van írva, míg *Hódmező-Vásárhely*, *Szent-Pétervár*, két szóba. Ne tessék hinni, hogy ez sajtóhiba, vagy elnézés, nem, a magyarok istenére esküszünk, esküszünk, hogy az idézett keletű miniszteri rendeletek értelmében kell minket hivatalosan így írni. Miért? Azért, — mert.

Nem akarunk kitérni arra, hogy *Apponyi*, *Festetics* tulajdonnév-eltársaink mit szólnának hozzá, ha önkényesen két részre választanák vagy *Uexküll-Ghillenband*, *Goldspitz-Rozgonyi*, ha önkényesen egybecsapatná őket, csak arra a lehetetlen állapotra akarjuk a t. közönség b. figyelmét fölhívni, melyet ezen fej, de kutya-kutya kedvem van-rendelet előidézett, mert — bocsánat az imparlamentáris kifejezésért — hogy az ördögbe jegyze meg az ember, hogy melyikünket kell egybe és melyikünket kettőbe írni és hogy miért kell Tatatóvárost, Fazekastapolcsányt, Paprikásszentmártont egy szóba írni, *Hódmező-Vásárhelyt*, *New-Yorkot*, *Nizsny-Novgorodot*, *Szent-Pétervárt* kettőbe?

Az általános elv az volt, hogy a városneveket egybe kell írni, kivéve ezt, meg ezt, meg ezt. És miért éppen ezt, meg ezt, meg ezt és miért nem azt, meg azt, meg azt? Azért, — mert.

De ne tessék hinni, hogy már vége van, azaz, hogy már végünk van. Csak most kezdődik az igazi labirintus. Fent idézett miniszteri rendeletek joggal ignerválják következő kérdéseinket: Miért: Magyarország, Németalföld, Fokföld és miért: *Kis-Kunság*, *Al-Duna*, *Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-megye*? Miért *Liptószentmiklós* de *Arany János-utca*, miért nem *Aranyjános-utca* de *Liptó-Szent-Miklós*? Azért, — mert . . .

Nahát, kérjük, ez így tovább nem megy. Ha

a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztérium rövid idő alatt nem rendezte zülalt viszonyainkat, kimondjuk a tömegsztrájkot. Elvégre az ember, illetőleg a városnöv nem bírany, hogy ilyesmit szó nélkül eltűr. Egyszerűen tabula razát csinálunk és semmisenek tekintjük a miniszteri rendeleteket. Vagy pedig egy „Ne temere“-t adunk ki és tiltakozunk vegyes összeboronálásunk és szétválasztásunk ellen. Jól tudjuk, hogy aköziónkat csak a nagyközönség szives támogatásával koronázhatja siker. Mi csak egyszerű, illetőleg összetett városnevek vagyunk, de a nép szava isten szava és bizton számítunk jóindulatu támogatásukra.

Szerkesztő ur pedig fogadja nagyrabecsülésünk őszinte kifejezését.

A városnevek megbízásából jegyzi:

—báth.

Kinevezések a posta-, táviró- és távbeszélőnél.

Budapest, február 1.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter az 1909. évi költségvetési törvényben a posta-, táviró- és távbeszélő személyzet számára engedélyezett állásokat folyó évi január hó 30-án töltötte be. A miniszter ezen intézkedésével 1195 posta-, táviró- és távbeszélő tisztviselőt, kezelőnt, altisztet és szolgát léptetett elő magasabb állásba és juttatott nyugdíjgönynyel összekötött végleges kinevezéshez. Ez a nagy szám élénk bizonyította annak a kiváló jóindulatnak, melylyel a miniszter a magyar posta-, táviró- és távbeszélő-személyzet iránt viseltetik, mit igazol maga azon körülmény, hogy ily nagyarányu kinevezés a posta-, táviró- és távbeszélőnél azelőtt még sohasem volt.

A miniszter ez alkalommal kinevezett:

VII. fizetési osztályba 13 titkárt posta- és táviró-tanácsossá és 19 felügyelőt főfelügyelővé; a VIII. fizetési osztályba 33 segédtitkárt és főtisztet titkárrá, két mérnököt főmérnökké és 97 főtisztet felügyelővé.

A titkári állások betöltésénél a miniszter figyelembe vette a kiváló közigazgatási és kezelési szakismeretekkel bíró posta- és távirófőtisztek jogvégzettségét és módot nyújtott arra, hogy a közigazgatási szolgálatban a törvényszerű jogi képesséssel bíró kezelési tisztviselők is érvényesülhessenek.

Kinevezett a IX. fizetési osztályba a miniszter segédtitkárrá ugyanazon elvek szemelött tartásával három jogvégzett főtisztet, 7 posta- és táviró-tisztet és 8 fogalmazót; mérnökké három segédmérnököt, főtisztekké pedig 83 posta- és táviró-tisztet, kik ezen állásukban, vagyis a X. fizetési osztályban tizenkét évet töltöttek be, vagy a folyó év folyamán betöltenek;

a X. fizetési osztályba posta- és táviró-tiszté 62-en nevezettek ki és pedig 11 posta- és táviró-tisztai szakképesítést szerzett tényleges állományu katonatiszt, 38 középiskolai érettségi vizsgával bíró segédtitst és 12 szakvizsgát tett posta- és táviró-gyakornok.

Továbbá segédhivatali főnökké kinevezte a VIII. fizetési osztályba a vezérigazgatóság az utalványszámoló hivatal, valamint a pécsi, temesvári és zágrábi posta- és táviró-igazgatóságok segédhivatalainak vezetőit.

Ellenőrökké a IX. fizetési osztályba mindazon segédellenőröket, kik ugy mint a főtisztekké kinevezett tisztak, a X. fizetési osztályban 12 évet betöltöttek; számszerint 34-en. Segédellenőrökké és főmüszerezékké a X. fizetési osztályba 139-et a soron levő segédtitstet és müszerezékek sorából. Segédtitstékké a XI. fizetési osztályba 88-at, és pedig 27-et kisebb hivatalnoki állásra jogosító igazolvánnyal ellátott és segédtitstet szakképesítést szerzett katonai altisztet és 61 segédtitstet jelöltet és pedig a volt kiadók és napidíjasok közül azokat, kik 24-ik életévüket betöltötték és vidéken legalább 3, Budapesten legalább 2 éve szolgálnak, továbbá mindazokat, kik az előirt szakvizsgát 1906-ban letették.

Gyakornokká kineveztetett 3. szakvizsgát tett gyakornokjelölt, kezelőnökké pedig 107-en nevezettek ki.

Ezenkívül 239 posta- és táviró-szolga altiszté, 215 segéd-szolga pedig szolgává és végül 3 napidíjas müszerezés szerelövé neveztetett ki.

A kereskedelmi miniszter kinevezte:

a VII. fizetési osztályba posta- és táviró-tanácsossökké: Nikolics Mihály, dr. Relle Iván, Gémöry Károly, Filep Samu, Tarlós György, Klimes Károly, Strammer József, Grósz Gyula, Erdélyi Sándor, Majer Lajos, Kelényi Géza, dr. Kovács Géza és Battenberg Lajos posta- és táviró-titkárokat;

a VIII. fizetési osztályba posta- és táviró-titkárokká: dr. Geszti S. Sándor pt. segédtitkárt, Fazekas Kálmán és Greguss József pt. főtiszteket, Dekanic István, Meixner Agoston, Jerneje Agoston, Valtér Pál, Antolek József, dr. Balogh István, Glazarovits Antal, dr. Vas Armin, dr. Vellansits Győző, dr. Rózsa Zsigmond, Jozsifovits Miklós, Pulay György, Staár Ferenc, dr. Hodobay Emil, Falvi Hugó, dr. Nagy Dezső, dr. Haller Henrik, Dimény Mózes, Garay Dezső, Csathó Béla, Solti Lajos, Erdélyi Zoltán, dr. Zsögön Béla, dr. Szalay Gábor, Dobai István, dr. Nyíri Vilmos posta- és távirósegédtitkárokat, dr. Nagy Géza, pt. főtisztet, dr. Mayer József pt. segédtitkárt és Eberhardt János pt. főtisztet;

a IX. fizetési osztályba posta- és távirósegédtitkárokká: Balassa Miklós, Jakab Endre, dr. Gerő Miksa pt. főtiszteket, Pelez Szilárd, Maller Géza, Cop György, Thorday György, Pál Dénes, Greiner György, Koltai Gyula, pt. tiszteket, dr. Kúpry Kálmán, dr. Mikola Géza, dr. Kiss Kornél, Petőcz Izsó, Sipos Mátyás, dr. Voit Pál, Polonyi Ferenc, Bényi Károly és Sárosy Árpád posta- és távirófogalmazókká;

a X. fizetési osztályba posta- és távirófogalmazókká: dr. Bolkis Győző, dr. Mojzes Aladár, dr. Hadnagy Béla, Rissányi Antal, Sedlár Mihály, dr. Rácz István, Santie György, dr. Bugyi József, Erben Aladár, Ruzsák János, dr. Sándor Aurél posta- és táviró-tiszteket, Tóth Béla, dr. Pap Károly, dr. Kirilly Dezső, Kálly Ferenc, Véry Aladár, Bene Gyula, dr. Lendvai József, dr. Stock Richárd, dr. Kalmár Lajos, Kiss István, dr. Barta Gyula, dr. Liez János, Fray János, Briski János, Vessey Márton és Benyáskó Bálint posta- és távirónapidíjas fogalmazókat;

a VIII. fizetési osztályba posta- és táviró-főmérnökökké: Buzás Elemér és Rédl Jenő posta- és táviró-főmérnököt;

a IX. fizetési osztályba posta- és táviró-mérnökökké: Eperjessy József, Gura Károly és Cimponeriu Dénes posta- és távirósegédmérnököt;

a X. fizetési osztályba posta- és táviró-segédmérnökökké: Csiga Vince, Szeits György, Ujj György, Fűves Dezső és Haris Ervin posta- és távirónapidíjas mérnököt;

a VII. fizetési osztályba posta- és távirófelügyelőkké: Hendl Gusztáv, Szél Ernő, Schmidt János, Kralovics Gyula, Tscheppen Ferenc, Miksz Ferenc, Nyíri Károly, Vajda Bálint, Karaszek Henrik, Csürös Ferenc, Valtér Károly, Beresényi János, Gasparetz Géza, Brunner Ferenc, Tibor Mihály, Popovic Radivoj, Fodor József, Hetessy Károly és Radnay József posta- és távirófelügyelőket;

a VIII. fizetési osztályba posta- és távirófelügyelőkké: Gielhof Sándor, Sziklai György, Szauer Sándor, Linhardt József, Tichy Frigyes, Wolff Vilmos, Pokorny János, Makossy László, Schuller István, Mirkies Tamás, Gál János, Liebhardt János, Sgardelli Jenő, Horváth György, Szentmiklóssy Béla, Spitzer Lipót, Schemmel Károly, Kluha József, Svoboda Vilmos, Jovanovic Péter, Levar Vilmos, Oltean Miklós, Milu Pászku, Skrgatic Lajos, Schmidts Mihály, Ambrus Gergely, Kulbusz János, Horváth János, Sarkotie Antal, Dujmovic Ferenc, Okoliessanyi Lipót, Wetter Nándor, Domokos Elek, Róth Róbert, Kovács Géza, Trepsie Simon, Schneider Márton, Papp János, Pozsgay Sándor, Benkő Áron, Kispatic József, Ballok Mór, Brkie József, Kozma Samu, Szabó József, Papp Lajos, Polsch Sándor, G. Belajec Mladen, Bodogh János, Zacher Pál, Heisinger Antal, Köröskényi István, Györfy Gyula, Grimm Gyula, Igaz Dániel, Somossy Zsigmond, Máthé Kálmán, Geiszl Miksa, Pnettner György, Mayer István, Hirschler Gusztáv, Sebestyén Zoltán, Szepesi Agoston, Burger György, Horváth Antal, Tuma Pál, Lénárt Mihály, Remes József, Barbócz Kálmán, Boros Dezső, Szmrkovszky János, Salamon Antal, Kolbusz József, Nagy Adorján, Prepelicz Antal, Gaertner Károly, Gaál Ignác, Gólya Béla, Matolexy György, Dergács Nándor, Egressy László, Szutorisz Róbert, Baresay Márk, László Lajos, Mikó Albert, Susani József, Demjén Sándor, Tóth Géza, Kraicz Alajos, Németh Zoltán, Leschák Antal, Thomae Aladár, Szerbák Géza, Zima Mátyás, Guth Pál, Walkovszky József és Klimes Ottó posta- és táviró-tiszteket;

a IX. fizetési osztályba posta- és táviró-főtisztekké: Laubner Károly, Király Vilibald, Mitterpacher József, Nemilley János, Nagy László, Skrgatic Oktavian, Meckl Endre, Martinovic Ljubomir, Lederer Adám, Jovic Emil, Sabolic Iván, Nopper Ferenc, Crnkovic János, Zanth Győző, Földes Miksa, Daszkalovits Miklós, Schubert Károly, Dvcrak János, Dreitschok Gyula, Ősi Oszkár, Kron Gyula, Baroti Ignác, Friedmann Oszkár, Szentgyörgyi Ferenc, Rutényi Árpád, Havas Lajos, Schwartz Adolf, Szilágyi József, Szabó Benő, Kertész Miksa, Miklósi Ferenc, Bangha Kálmán, Gorun János, Kaiser Gyula, Finta Imre, Filep Endre, Ullmann Zsigmond, Rau Ernő, Zunft Zsigmond, Arányi Áron, Gazda Ede, Szentirmay György, Pasjut Árpád, Kovács Ákos, Peregely Antal, Maier József, Csolnoki Károly, Katona Sándor, Neumann Alfréd, Kriesfalussy János, Kiss György, Schaly Sándor, Metijevice Péter, Ferenczy Gyula, Donáth Armin, Halász Gábor, Junker Imre, Szabó Imre, Wilhelm Ernő, Molnár Károly, Kasztl

László Adolf, Lenk Antal, Rózsa József, Asztalos Lajos, Módlieh Rezső, Cserny Ferencz, Juhász Béla, Kosnyák Lajos, Déri Béla, Székely Sándor, Dobay Béla, Fichtacher János, Kohut Gyula, Szentpétery Ferencz, Práger Ernő, Butor Ferencz, Sebess Richárd, Homoly Béla, Tóth Lajos, Kurecz Gyula, Fürst József és Kiss Ödön posta- és táviró-tiszteket;

a X. fizetési osztályba posta- és táviró-tisztekké: Kögl István, nyugd. pt. tisztet, Szabó Béla cs. és kir. főhadnagyot, Vikár Lajos, Voszatkó János, Novotny Rezső, Unzeltig Gyula, honvédfőhadnagyokat, Ghilezan János honvédfőhadnagyot, Petter Mihály, Todt Benno, Nagy Emil, Tolnay László, Kraeutner Lajos cs. és kir. hadnagyokat, Hajdu Kálmán, Schlipf Sándor, Salamon Rezső, Harmatha János, Mosgay Gyula, Petrics Ödön, Dorsch Ernő, Glanz József Morvay Zoltán, Galjer József, Rigler Rezső, Földváry István, Hebenstreit János, Egri Gyula, Mike László, Póczik Károly, Varga Elek, Berezny László, Fitt József, Szabó Antal, Gengely István, Hudetz Sándor, Sigmund Ernő, Weis Géza, ifj. Nagy István, Radó László, Kákonyi Dezső, Köbler Vilmos, Sommer Alajos, Babic Milán, Kreblin József, Józsa István, Kovács János, Roaczkievits Károly, Marton Béla, Csányi Jenő, Tóth Ferencz, Fábry István posta- és távirósegédtitsteteket, Vértes Simon, Puppinger János, Reich Sándor, Mravunaez Radován, Milu Kornél, Bartkó Jenő, Dancasin Péter, Sente Mór, Kiss Ödön, Asztalos György, Gál Ferenc és Radó Lipót posta- és távirógyakornokokat;

a VIII. fizetési osztályba posta- és táviró-segédhivatali főnökké: Pálmai Gyula posta- és táviró-felügyelőt, Kitanic Ottó, Lunec Antal, Tihanyi Sándor, Berzevicy Kristóf és Martinecz József posta- és táviró-főtiszteket;

posta- és távirókezelőnökké, távbeszélő-kezelőnökké és gépirónökké: Weisz Józsa, Eperjessy Ilona, Tóth Nándorné, sz. Tóke Irma, Cserei Emilia, Kolibál Margit, Vörös Vilmosné, sz. Schuder Irma, Retzer Karolin, Jeles Ilona, Siposs Zoltánné, sz. Zsiga Erzsébet, Schwach Gyuláné, sz. Nagy Zsófia, Hinfner Anna, Fűzessy Sándorné, sz. Auer Katalin, Darvas M. Márkné, sz. Czeiszler Szerafin, ifj. Beeze Gáborné, sz. Perity Erzsébet, Steindl Ferencné, sz. Kraicz Frida, özv. Mayer Józsefné, sz. Brauner Irén, Szentandrassy Józsefné, sz. Csorba Gizella, Stein Mária, Ungár Augustia, Bonis Beláné, sz. Englisch Vilma, Thomayer Julia, Baló Ilona, Sasson Manóné, sz. Novák Paula, Sadil Mária, Cserny Antónia, Welwart Ilona, Szalkai Sándorné, sz. Kovács Katalin, Révész Ilona, Kunyhosi Ilona, Szolnok Ilona, Szirmai Gyuláné, sz. Böhm Ilona, Egyed Andorné, sz. Katona M., Bienenstock Mihályné, sz. Spitzer Frida, Ungár Jozefin, Svoboda Ilka, Algovner Józsefné, sz. Ungar Teréz, özv. Rajdu Pálné, sz. Klein Enga, Réh Olga, Józsika Gizella, dr. Kozmatoza Henrikné, sz. Nieszne F., Dibáczy Antalné, sz. Sági Mária, Schemmel Lujza, Boeskar Erzsébet, Szántó Etel, Bócz Andorné, sz. Tatay Julia, Sziberth Bertalanne, sz. Hatz Margit, Balla Mária, Miavecz Margit, Deitsch Paula, Perédi Etel, Molnár Mária (győri), Simon Róza, Olama Anna, Sztraka Mária, Bernath Szeréna, Hláva Emilia, Berezny Lászlóné, sz. Vuko D., Joanovits Milutiné, sz. Hajdy F., Törk Zsuzsanna (szelistei), Sloboda Teréz, Peitl Hermin, Hegymeghy Teréz, Serényi Beláné, szül. Udvardy M., Constantinovits Katalin, Szurgent Vilma, Vajai Vay Mária, Vaniss Mária, Wolf Anna, Szilágyi Erzsébet, Kaldrovits Margit, Thiede Teréz, Boross Margit, János Jozefa, Hochfelder Ernesztin, Nesselz Anna, Schosz Lajosné, sz. Petruska C., Nagy Aladárné, szül. Szentpéteri M., Pitterich Ottilia, Pere Katalin, Szász Sándorné, sz. Szabó Etel, Greth Mária, Unterreiner Magdolna, Simonesich Anna, Hesz Rezsóné, sz. Jámber Teréz, Morvai Fidélné, sz. Schneider Karolin, Popory Mária, Stern Szeréna, Oravecz Jánosné, sz. Buzay Ilona, Simay Irén, Tamássy-Csépan Izidóra, Vasánits Ilona, Heim Róza, Ripperger Jozefin, Jagits Mária, László Gizella, Schwarzkopf Melánia, Mittler Mária, Lokezan Mária, Szerdahelyi Gizella, Bárány Ödönné, sz. Danzinger Hermin, Kántor Ilona, Paunner Irma, Glock Margit, Sipos Margit, Obal Jolan, özv. Szabó Kálmánné, szül. Bakosy S. és Gabányi Ferencné, sz. Grafll Ottilia posta- és távirókiadókat, napidíjas távbeszélő-kezelőket, illetve napidíjas gépirónöket;

TÁVIRATOK.

Amerika és a Kongó-kérdés.

London, február 1. Az angolországi Kongó-reform-Association titkára szombaton az amerikai testvérszövetségtől táviratot kapott, amelyben értesítik, hogy az Egyesült-Államok kormánya nem volt hajlandó a Kongó-állam hovátartozóságában létrehozni kívánt változást elismerni, csak kedvezőbb feltételek mellett és ha a hadügyi államtitkár álláspontja azonos az angol külügyminiszterével.

Közgazdasági táviratok.

A magyar kinevezési utalványok a bécsi tőzsdén.

Bécs, február 1. (Saját tudósítónktól.) A tőzsdén ma először jegyezték hivatalosan a 4 1/2 százalékos magyar kinevezési utalványokat, amelyeknek a hivatalos árfolyamjegyzékben „Magyar államkinevezési utalvány” az elnevezése. A legalacsonyabb árfolyam 99.80, a legmagasabb 99.95, a záróárfolyam pedig 99.85 volt.

A norvég bank kamatlába.

Krisztiania, február 1. A norvég bank elhatározta, hogy a leszállítási kamatlábat holnaptól kezdve 5%-ról leszállítja 4%-ra.

Széntanulmányok.

Budapest, február 1.

Mesebeszéd, mikor a magyar, porosz, angol és egyéb műfajú szénről beszélnek. Budapestén a község nevezetű ásványról és fűtőanyagáról teljes-séggel lehetetlen nemzetiségi megkülönböztetéseket tenni. Erre mifelénk kétféle szén van: nagykereskedői, kiskereskedői és lopott szén. (Ezt a legutolsót persze nem lehet a statisztikába fölvenni, — hát én is csak úgy belopom a sorba.)

A legfontosabb természetrajzi ismeretek közé tartozik a község meghatározása. Jobb lett volna annak a háziasszonynak meg sem születni, aki nem tud különbséget tenni a Vuchányi Testvérek czig és a Morgenstern Pinkász szene között. Az ilyen megbotrántoztató tudatlanságnak a legsúlyosabb következményei lehetnek. Például az ember megfagyhat. Az ember tönkre mehet. Az ember butorait ellophatják a tisztelt szénszállító alkalmazott uraságok. Az ember belesüppedhet az anyagi romlás fertőjébe. Az ember kirándulásokat tehet Szibéria husz fok hideg tájaira. És más efféle földi javak örvendeztetethet meg az elővigyázatlan halandókat.

Vuchányi Testvérek szénének tudniillik az a fősajátossága, hogy lopják. Mig Morgensern Pinkász szene olyan, amelyet — szintén lopnak. Végre pedig mindkettőt együttvéve is lopják. Csak hogy mindegyiket másféleképpen lopják.

Igy azután állandóan Nick Cartert kell játszania mindenkinek, aki nincs abban a páratlan helyzetben, hogy szénkereskedő legyen, vagy pedig ingyen kapja a fűtés-világítás boldogsága adományát.

Ha egyszer öt forintom van (ami ritkán szokott megtörténni), megyek a szénnagykereskedőhöz és rendelék szenet. Több zsák szenet. Aztán hazamegyek és megteszem az előkészületeket a fogadtatásra. Már tudniillik a szén fogadtatására. Fölállítom a szakácsnőt a szenesláda mellé, a szobaleányt a konyhaajtó mellé, a viczeház mestert szintén a szenesláda mellé, fölpiaszogom Möríczt az utcasarokról és posztot állok vele a szeneskocsinál. Kitisztítom továbbá a revolvereimet és gyakorlom magam a különböző védelmi állásokban.

Ilyenformán mindent elintézték, izgatottan várom, míg fölvirrad a szent nap hajnala és megjelenik a látóhatáron az emeletes szeneskocsi. Azonnal titkos jelt adok a személyzetnek, amely elfoglalja a kijelölt posztokat és várja, amíg működésbe lépnek, amikor tudniillik megkezdődik a szén szállítása.

Gyöngébbek kedvéért megjegyzem, hogy a szénszállítás úgy kezdődik meg, a szenes urak berugják a folyosói ajtót és „itt vagyunk!” csatakiáltással betörnek a konyhába.

Most aztán megkezdődik a munka. A viczeház-mester felhúzott revolverrel és ingujjal védelmi állásba helyezkedik. Az első szenes benne van a konyhában, a többi várakozik odakint, mert a vicze nem eresztí öket be. A kelezébe szorult első szám odamegy a szenesládához és — most! most! — minden szem a zsák felső végére tapad. Első szám önti a szenet. A zsákot fennt összekapja és menni akar.

— Öntse csak ki azt a zsákot!

— Nincs abba, kérem, egy szem se...

— Próbálja meg csak, hátha jön még.

Első szám önt, a belopott szenek kihullanak, a szakácsnő ordít, a szobaleány ujjong, első szám káromkodik és az őseimet szidja, közben teológiai nézeteiről informál és néppárti programbeszédet mond. Hiába, — a zsákmány a mienk és első szám dühös pillantásokat vetve a Browningomra, távozik.

A jelenet négyszer megismétlődik. Végre mindnyájan kidőlve, kiizzadva, kifáradva, várjuk Möríczt, aki a kocsiról tesz jelentést. Előbb azonban egy utolsó turát kell még vinnom a főszenes-sel, aki a pénzeket beszedi. Leadok három hatos borraivalót, Végighallgatom, hogy a főszenes lepiszkosgazemberezi minden ivadékomat, hogy leütéssel fenyegeti a viczeház mestert, aki öt szólás-szabadságában korlátozni próbálta és hogy Missis-sippivá köpködve az előszobámat, távozik.

Éppen föl akarom osztatni a népfölkelést, a mikor feltűnik a láthatáron a Möricz vörös siphája.

— No?

— Legalább egy mázsát loptak, nagyságos ur. Fölül minden zsák be volt varrva.

Nick.

Százezer koronás bankcsalás.

— A Dunaföldvári Népbank R. T. hamis mérleget. —

Budapest, február 1.

A vidéki és a budapesti pénzpiacnak nagy szenzációja van: a Dunaföldvári Népbank R. T. igazgatóságának most közzétett jelentéséből kipattant, hogy a banknak az utolsó esztendőben közzétett mérlegei mind hamisak és kétszer annyi nyereséget mutatnak ki, mint amennyi tényleg volt. Ez a fölfedezés a pénzpiacra igen kinos meglepetést keltett, mert az utóbbi időben már a mi vidéki pénzügyeinket mindenütt igen megbízható és feltétlenül reális vállalatoknak tekintették. Az érdekes hamisítás részletei egyébként a következők:

A Dunaföldvári Népbank R. T.-nak, mely 1873-ban alakult 300,000 korona alaptőkével, évek hosszú során át főkönyvelője volt Bille Mihály, a szóbanforgó mérleghamisítás elkövetője. A főkönyvelő rangját és látható jövedelmét messze felülmúló úri módon élt az utóbbi években. Négyesfogatot tartott s imponáló fel-lépésével helyet szerzett magának a vidék legjobb társaságában is, ahol az avatatlanok azt hitték, hogy Billének bizonyára a nagyszámú birtokában levő népbanki részvények biztosítják az úri élethez szükséges jövedelmet. Így is állt a dolog, mert Billének valóban volt 401 népbanki részvénye. Mindazonáltal lassankint sokaknak szemet szurt a főkönyvelő életmódja s az igazgatóságban behatóbb ellenőrzést és vizsgálatot sürgettek. Ebből azonban nem lett semmi, mert mikor Bille megnesztele a dolgot, erőszakos föllépésével — különben is magyarerejű ember volt — mindenkit terrorizált, úgy, hogy a vizsgálatot elejtették s a főkönyvelő tovább gyártotta a hamis mérlegeket, még pedig oly módon, hogy a tényleges jövedelemnek majdnem kétszeresét mutatta ki. Így például 1906-ban 64,721 korona tiszta nyereséget mutatott ki, holott most kiderült, hogy a tényleges nyereség csak körülbelül 33,000 korona lehetett, 1907-ben 63,273 korona volt a bank mérlegszerű nyeresége, holott a valóságban az csak 33,000 koronát tett ki. Így természetesen a félrevezetett igazgatóság mindig nagyobb osztalékokat fizetett s a Bille-féle részvények is busásan jövedelmeztek. Volt azonban az előrelátó Billenek más célja is ezzel. A jó mérlegek következtében természetesen a részvények árfolyama is meglehetősen magas volt. Erre pedig azért volt Billenek szüksége, hogy majd akkor, mikor távozni kényszerül Dunaföldvárról, a 401 részvényét jó áron lombardirozhassa. Így is történt. 1908. év elején Bille kilépett a bank kötelékéből. Így aztán az 1908. évi mérleget más csinálta s ez a mérleg azonban megközelítőleg sem mutatott ki a multakhoz mért nyereséget. Ez feltűnt az igazgatóság-nak, vizsgálatot tartottak és ekkor kiderült az, hogy évekre visszamenőleg hamis minden mérleg s ezidő alatt körülbelül 132,075 koronával nagyobb nyereséget mutatott ki a bank, mint amekkora tényleg volt.

A fölfedezés óriási riadalmat okozott Dunaföldvárott. A népbank igazgatósága — amint értesülünk — a 132,075 korona hiányt most oly-

képpen pótolja, hogy a jelenleg 142,913 koronát kitevő tartaléktőkét fölhasználja e célra, míg az új tartaléktöke összegyűjtésére fölhasználja az idei s a következő évi tiszta nyereségeket s a részvényeseknek mindaddig nem fizet osztalékot, míg csak megfelelő tartaléktökéje nem lesz a banknak. Ezenkívül az igazgatóság arra a különös lépésre szánta el magát, hogy a hamis mérleg alapján fizetett nagyobb adó visszatérítéséért folyamodott a pénzügyminiszterhez. Ami egyébként nagy bátorságra is vall. A mérleghamisításról különben a társaság igazgatósága is beszámol a most kiadott évi jelentésében, irván a következőket.

Tisztelt közgyűlés! Midőn 1908-ik évről a 36-ik üléstől zárszámadásunkat, mely 33712 K 87 f. nyereséggel zárult, jelentésünk kíséretében tisztelettel előterjesztjük, sajnálattal értesítjük az igen tisztelt Közgyűlést ama visszaélésről, melyet volt főkönyvelőnk elkövetett. A korábbi főkönyvelőnk, Bille Mihály, ki egyszersmind az intézet legnagyobb részvényese is volt, saját 401 darab részvénye értékének emelése céljából megtévesztette az Igazgatóságot és több éven át olyan mérleget terjesztett elénk, mely a tényleges haszon felüli nyereséget foglalt magában. Az 1908. évben változás állott be a főkönyvelői állásban, miert is sajnos, csak most konstatálhatjuk, hogy az előző években a tényleges álláspontunknál jobb, megfeszítettebb mérleget publikáltunk. Tekintve, hogy mindenekelőtt az intézet feltétlen szolidaritásának fentartása lebeg szemünk előtt, kötelességünknek tartjuk Önök előtt leplezetlenül feltárni a valódi helyzetet és Önöknek nyíltan megmondani, hogy ezen korábbi hibák konzekvenciáit teljes mértékben levontuk az idei mérleg alkalmával, amennyiben a kimutatott magasabb üzleti eredmény folytán hiányzó 132.075 K 41 fillért teljes összegében leirtuk a tartaléktökekből, mely ezáltal 10.838 K 50 fillerre csökkent. Ezen leírás folytán jelen mérlegünk abszolút szolid és reális. Tartaléktökéink emelése céljából javasoljuk, hogy az 1908. évi üzleti nyereség 33.712 K 87 f., valamint a visszatérítendő adóból befolyó összeg ca. 35.000 korona csatoltassék a tartalékalaphoz, mely ezáltal ca. 80.000 koronára emelkednék, míg osztalékot az 1908. évre nem fizetünk; ellenben bizton hisszük, hogy nagy kiterjedésű és egészséges alapon nyugvó üzleteink folytán a jövőben ismét fizethetjük a szokásos osztalékot. Kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy jelen indítványunkat elfogadni szíveskedjék, mert az elmúlt években kimutatott haszon-többletekből kifolyólag tartaléktökéink 50.635 K 83 fillér, míg részvényeseink 61.294 K 25 fillér jogszalattalan dotációban, illetve osztalékban részesültek, mely összeg bőségesen kárpótolta részvényeseinket az 1908. évre elmaradt osztalékért. Ez alkalommal részvényeseink megnyugtatására van szerencsénk tudatni, hogy volt főkönyvelőnknek egy a Baracs-i, valamint a Czece-i parcellázási ügyleteit sikeresen lebonyolítottuk és már az elmúlt évben teljesen befejeztük, tehát bátran és őszintén jelenthetjük, hogy ezen ügyletekből kifolyólag az intézet semmivel sem károsodott. Kérjük igen tisztelt részvényeseinket, hogy intézetünket bizalmukkal továbbra is megtisztelni szíveskedjenek, annál is inkább, mert 400.000 korona alaptőkénk érintetlen, sőt tartaléktökéink is a mérlegben látható leírás daczára 10.838 K 50 fillért tesz ki, mely összeg javaslatunk elfogadása esetén ez év végén ca. 80.000 koronára emelkednék. Ezek után kérjük az igen tisztelt közgyűlést, hogy javaslatunkat, elfogadni és részünkre, valamint a felügyelő-bizottság részére a szokásos felmentvényt megadni méltóztatassék. Kelt Dunaföldváron, 1909. január hó 14-én. Az Igazgatóság!

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Párisi élet.

Szomoru napokat élünk. Ki törődik ma farsanggal, színházzal, mikor Franciaország büszkesége, *Coquelin aîné*, ravatalon fekszik. A „gascogne-i legények“ gyászuk jeléül meghajtják lobogójukat a nagy Cyrano előtt és a köztársaság, Roxane fájdalmas könyeket hullat.

Épen amikor a falusi birtokáról érkező Edmond *Rostand* felhajtott gallérral hagyta el egy külterti állomáson a vonatot, s majdnem lábujjhegyen lopózott a „Chantecler“ próbájára — lehet ki lelkét a régvárt darab főszereplője.

Már most mi fog történni? Ismét elodázzák a már annyiszor elhalasztott premiére-t? Hol találunk... vagy egyáltalában: találhatnak-e művészt, ki pótolhatja *Coquelin*-t?

A nagyevű halott eszembe juttatja azt a sokszor fölmerülő vitát, hogy a *név* vagy a *mű* marad-e meg az utókor emlékezetében. Azt hiszem, hogy meddő ez a disputa, mert hát hány vers, hány példabeszéd, hány nótá, hány filozófiai tétel, hány tárlalmány éli túl a szerzője nevét. Míg viszont hány nagy ember nevét emlegetik sok-sok nemzedékek egymásután, anélkül, hogy a legtöbben meg tudnák mondani, minek köszönheti hírességét.

Az utóbbi állítás szomoru példáját tapasztalta *Roland*, a 46. gyalogezred hadnagya, aki próbára akarta tenni katonáit, mennyire ismerik a francia történelem nagy alakjait. Kérdéseire nagyon furesa feleleteket kapott. Izleltől itt csak éppen az egyik gyalogos jólértésűségét mutatom be.

A jó fiú *Jeanne d'Arc*-ról azt képzei, hogy — Franciaországban uralkodott; XIV. Lajosról, hogy miniszter volt; I. Napoleon szerinte a spanyol királyi trónon ült és méreg által halt meg; *Elszász-Lotharingiából* nagy francia várost csinál; *Algiréről* azt mondja: „a zuávokat hívják így“; *Gambettát* megtette nagy fölfedezőnek és *Hugo Viktor* „találta ki a himlőoltást“.

Hiszen ez is nagyon áldásos fölfedezés volt és ez az inszinuáció bizonyára nem zavarja meg a nagy költő álmát, de már arra mindenesetre megfordult a sirjában, hogy Franciaországban a nyaktilót ismét működésbe hozták... holott ő már annyi idő előtt izgatott a halálbüntetés eltörlése érdekében.

Monsieur *Deibler* — a francia Bali — alig győz a megbízásoknak megfelelni; „*La veuve*“ (ez a guillotine népies neve) éles bárdja sürün csap le s a kosár megtelt volna, ha a mult napokban kivégeztek fejét bennhagynák.

És milyen undorító érdeklődés nyilvánul meg a párisi közönség körében! Moral insanityre valló kéjjel lesik a kivégezések részleteiről jövő híreket, ha már nem lehetnek olyan szerencsések, a nézők közé bejutni.

Legutóbb *Avignonban* dolgozott *Deibler* mester. Egy Rémy *Danvers* nevű grilkost szállított át a másvilágra. A delinkvens az utolsó pillanatig megőrizte nyugalma. De mielőtt letérdelt volna, arra kérte a hóhért, hogy magyarázza meg neki a nyaktiló szerkezetét s működését. *Deibler* készségesen tett eleget kívánságának. Amikor befejezte előadását, *Danvers* udvariasan megköszönte fardozását, mondván:

— C'était très intéressant!

Majd a közönség körében egy hölgyet pillantott meg, aki hasztalan nyujtogatta a nyakát, hogy jobban láthassa.

— Madame, — szolt le hozzá az elítelt, — tessék kissé jobbra hajolni.

Amikor a véres fej a kosárba hullott, alulról helyeslő „bravo“-kiáltás hangzott el. A kivégezett áldozatának sógora adott kifejezést meglepedésének. Egy másik citoyen pedig — mintha csak színházban lett volna — tapsolva ordított:

— Bis! Bis! (Ujra! Ujra!)

A „*La veuve*“ („Az özvegy“) perverz vonzerejét nemsokára egy másik „*A vig özvegy*“ fogja talán csökkenteni. Lehár diadalmas operettje végre eljut Párisba is. Egy vállalkozó külön színházat bérelt ki előadására, annyira bizik a sikerben. Minden esetre derűsebb látvány, amikor *Danilo* és *Hanna* járja el a nyakszirt-keringőt, mintha ezt *Deibler* teszi az özvegyével.

UJDONSÁGOK.

Február elseje.

* * *

Tegnap kipirult az arca az öntudatlan, meleg boldogságtól és olyan őszintén, olyan igazán kacagott, kedves kis barátom, mintha el akarta volna hessegetni magától azt a sok hideget, bajt, meg nyomort, ami kívülről az ablakot ostromolta. Betöltötte a maga puha kis fészket valami meleg muzsika, rezgett, tornázott a gyöngyvirágillatos levegőben az a bársonyos, szűztiszta kacagás, amelybe belecsilingelte a maga bársonyos, szűztiszta lelkét. És azután nagyon megharagudott rám, mikor nem kísérem ezt a pengő esengetyi-szonátát. Én nagyon haragudok, hogy olyan durván, olyan rettenetesen beszéltem magának, kedves, kacagó barátom, arról a világról, amely odakint didereg a fagyban, a hidegben és amely olyan messzire esik a maga gyöngyvirágos, perzsaszőnyeges, chichilla-prémes, könnyű kacagáryos világtól.

Ne haragudjék, ne huzza össze a homlokát zordon-haragosra, ha most megint előveszem ezt a csunya, szürke témát és újra megbontom, összetöröm öt percze a meleg, boldogságok hangulatát. Higyje, higye el, illik ilyenkor, fehér januárius végén odamenni a kandallótól az ablakhoz, odatámaszkodni az üvegéhez és érezni egy percze, hogy milyen hideg ez és milyen hideg odakint az utca és mennyi nyomoruság, mennyi keserv, mennyi káromkodó, gyalázkodó borzalom remeg ott kint, a hidegben.

Ugye-ilyenkor a tetején van a korszacszezon, a bobolegtszezon, a koncertszezon, a zsurszezon és minden földi jónak a szezonja. De ilyenkor a legzajosabb egy másik szezon is, az a szezon, amelyről maga, kedves barátom, a kapus kandalló mellett, a puha szmirnán, talán sose hallott és amely legfőljebb akkor dermesztette meg egy kicsit azt a forró, boldog, kacagó lelkét, amikor valami csunya könyvből olvasott róla. A nyomor szezonja ez, kedves barátom, a nyomoré, meg a házbéré. Maga persze nem tudja és sohasem is fogja tudni, mi az a nyomor, mi az a februári házbér. De talán meg fogja érteni ezeket a szomoru borzalmasságokat, ha megmondom magának, hogy a február száz meg százezer embert tesz boldogtalanná, hajléktalan, kiülőzött vaddá, hogy a február elsejének közeledtére százezer ember agyvelejére gyötörő kinlódás ül, hogy apró gyerekek az éhségtől elkényszeredett ajakkal kényeret kérnek az apjuktól és az nem tud nekik adni, hogy családok ezrei kerülnek az utcára és könytelen, megtört szemekkel, reszkető tagokkal várják a végső vonaglásukat, összezsugorodásukat. Ez a február elseje az összetörések napja, azoké a névtelen katasztrófáké, amelyeket nem szoktak észrevenni, de amelyek nagyobbak és emberibbek, mint a *Corioláusok* összeomlása és a *Caesarok* ledölte. Január harmincegyedikén még volt egy zug, egy vazak, ahol lehajthatták a fejüket és kishírhették a nyomoruságukat — február elsején a proletár mezítelenségükön kívül nincs semmi. Semmi. Egyszerűen semmi. Se falat, se ruha, se ágy, se meleg. Én tudom, hogy most tágra nyitja a szemét az én kicsi kis barátom és nem akarja hinni, hogy ez lehet és hogy ez így van. Hiszen az én kicsi kis barátom sose látta ezeknek a semmiknek, ezeknek a szürkéknek a szobátlanságát, soha, talán még a könyvekben sem. Az én kicsi kis barátom az ő leányszobája rózsaszínű függönyén keresztül látja csak az életet és az utcát, ahol a nyomor tobzódik és csak azokat a tompított éleket látja, amit a hó gömbölyit ki és csak azt a szépséges harmóniát érzi, ami a szobája fehérsége, a lelke fehérsége és a külső világ fehérsége között van. Onnan belülről olyan szép a februáriusi reggel és délután muzsika mellett tánczolunk a jégen és este koncert is van, meg a jövő héten talán utazunk is valahová délnek és

a papa olyan jókedvű ma reggel, mintha nem is volna künt nyolcfokos hideg és százfokos nyomor és mintha nem is vertek volna ki ma reggel hatvanezer embert az odutlanságba, a pusztulásba...

Én édes, kicsi, szép barátom, február elsején, aki nem tud fizetni házbért, azt kirugják, kikenesükazzák a lakásából, amely nem is létszobás, nem is süppedő szőnyeges, nem is fával tapétázott, — talán nem is lakás. És február elsején hatvan-nyolcvanezer ember szokott hajléktalanul maradni. És február elsején szoktak a legnagyobb hidegek beállani. És február elsején szokott megkezdődni azoknak a rongyozipóúieknek a leromlása, akiket a jégen, meg zsuron, meg a koncertben nem lehet látni.

Kicsi, aranylelkű, pergő idegű kis barátom, — én tudom, hogy maga most nem haragszik rám, mint tegnap, én tudom, hogy most könyek csillannak meg a szemében, én tudom, hogy most szenved az érzéseinek rezgése alatt, én tudom, hogy most bánja a tegnapi kacagást és a tegnapi haragot, és én tudom, hogyha most látná, megsimtaná vékony ujjával a borzas hajamat és kérne, hogy mondjak még igaz mesét amazokról.

... Ha pedig ma reggel meglátja az édes-papáját a csésze teája mellett, menjen oda hozzá, karolja át szorosán a nyakát, csókolja őt melegen, hosszasan, kérőn, szeretettel és kérje meg őt, akinek annyi nagy háza van, legyen kegyelmes, megbocsátó, jó, legyen irgalmas és legyen ember. És könyörögjön neki a esőkjai és könyei között, hogy ne kergesse ki az utcára a lakóit, az alattvalóit és a rabszolgáit. Én pedig akkor már nem nyomorról, csunya borzalmasságról és lakástalan, utszélen elpusztult emberekről fogok magának mesélni, hanem lecsókoló könyvekről, megenyhült fájdalomokról és nevetésre kitisztult arcokról. És melegségről és szerelemről és esőkről...

d.

NAPIREND. Naptár. Kedd, február 2. Róm. kath.: Gyv. Sz. B. A. — Prot.: Brigitta. — Gör.-orosz: jan. 20. Eutim. — Zsidó: Tab. 2. — A nap két reggel 7 óra 28 perczkor, nyugszik d. u. 5 órakor. — A hold két d. u. 2 óra 6 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 46 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Halmi kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—4 óráig. Belépődíj 1 korona. — Boemü Ritta kiállítása a Könyves Kálmánál (Nagymező-utca 37—39.) nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Keeskeméti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemzetközi rajzoktatási kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9—1-ig és 4—7-ig. — A N. Múzeum régiségtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani intézet múzeuma zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hir. *Frigyes* főherceg vasárnap reggel családja meglátogatására Tátralomniczra érkezett és néhány napig ott fog tartózkodni.

— **Nikita Velenczében.** Nikita montenegrói fejedelem felesége, Milenna fejedelemasszony és leánya, Xenia hercegnő Párisból néhány napja Velenczébe érkeztek s ott, a Danieli-szállóban, szép idő beálltára vártak. Tegnap éjjel az Ungarokroata „Gödöllő“ nevű legnagyobb gyorsjárata hajója Velenczébe ment, ahonnan Antivariba viszi a fejedelemné és leányát. Érdekes, hogy a magyarellenes bojkottmozgalomnak négy hét előtt még hatalmas pártfogói most magyar hajót béreltek.

— **A belügyminiszter kihallgatása.** Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter e héten pénteken, délután 3 órakor kihallgatást tart; jelentkezni aznap déli tizenkét óráig lehet.

— **Fiume hó alatt.** Szombaton este hét órakor hirtelen nagy havazás köszöntött Fiuméra, amely reggelre a várost vastag hólepellet vonta be. A hófödte város szokatlan és különös látványt nyújtott. A környéken is sűrű hóesés volt. Abbázsiában a villákat mind hótakaró fedi. Vasárnap kiderült az idő és a ragyogó napfény hamar elolvastotta a havat.

— **Kossuth Ferencz állapota.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter hosszabb ideig tartó betegségéből, mely egy idő óta ágyhoz és lakásához kötötte, annyira felépült, hogy a mai napon már megjelent hivatalában, a kereskedelmi minisztériumban is, ahol megjelenése nagy és kellemes meglepetést és örömet okozott a hivatalnokoknak, akiknek körében a miniszter érkezésének híre csakhamar elterjedt. A miniszter, ha egészsége megengedi, ezután rendszeresen be fog járni hivatalába és a parlamentbe is és pedig úgy, hogy kuráját is folytathassa a Lukácsfürdőben, hova a késő délutáni órákban megy naponta át. Az éjszakát a Lukácsfürdőben tölti a miniszter, hogy úgy az esti, mint a reggeli előírt fürdőket és egyéb orvosi előírás szerinti kezelést zavartalanul végezhesse. A minisztériumból pesti lakásába, vagy a klubba megy a miniszter, hogy pártvezéri teendőinek is eleget tehessen. Kossuth ma este hét órakor komornyikja kíséretében hajtotta át a Lukácsfürdőbe, ahol Palotai Rezső a fürdő vezérigazgatója fogadta. A miniszter botra támaszkodva ment fel a lakosztályába, ahol az est legnagyobb részét dolgozó asztala mellett töltötte és azután korán nyugalomra tért, hogy a reggeli kurát már jókor megkezdhesse. A kurát, amelyet Müller Kálmán főrendiházi tag, kezelőorvosa tanácsára és előírása szerint tart a miniszter, a Lukácsfürdő főorvosának felügyelete alatt fogja folytatni. Mint már jeleztük, a miniszter néhány hétig marad a fürdőben.

— **Szterényi államtitkár Szegeden.** Szegeden holnap délelőtt tizenegy órakor avatják fel a munkásbiztosító pénztár új székházát. A felavatási ünnepségen a kereskedelmi minisztériumot Szterényi József államtitkár képviseli. Az államtitkár ma este a tíz óra tíz perczkor induló gyorsvonattal utazott Szegedre, ahol az éjszakát a szalonkocsiban tölti. Az ünnepélyes fogadtatás reggel kilenc órakor lesz, amikor Lázár György polgármester vezetésével a városi hatóság, Pálffy Dániel elnök vezetésével a szegedi kerületi munkásbiztosító pénztár tisztviselői kara, továbbá a kereskedelmi és iparkamara küldöttsége üdvözlök az államtitkárt. A város közönsége nevében Lázár György polgármester mond üdvözlőt. Az állomásról az államtitkár egyenesen a Tisza-szállóba hajt, ahol feltöltött tizenegy óráig a tisztelgő küldöttségeket fogadja. A felavatási ünnepség tizenegy órakor veszi kezdetét a munkásbiztosító pénztár új palotájának tanácstermében. A megnyitót Pálffy Dániel elnök mondja, utána Szterényi József államtitkár tart beszédet, majd Zeisler Mór alelnök beárja az ünnepi közgyűlést. Az ünnepség után az államtitkár megtekinti az épületet, majd a szegedi felsőbb ipariskolába és az iparostanonczothozba látogat el. Délután 1 órakor tiszteletére a Kass-Vigadóban bankett lesz. Az államtitkár délután öt óra tizenöt perczkor utazik vissza Budapestre.

— **Puccini gyámleánya.** Puccini, a hírneves zeneszerző Torre del Lagoban hét év előtt gondjaiba vett egy kis leányt, egy Manfredi nevű szegény ember gyermekét, akinek halála után özvegye sok árvalával a legnagyobb nyomorúságban maradt. A kisleány, Doria Manfredi azóta felcseperedett, szépen fejlődött és miatta örökös volt a pörpatvar a zeneszerző házában. Puccininé ugyanis feltékenykedett a szép Doriára. Nemrégiben Puccini elutazott s mikor három hónap multával visszatért utazásából, megtudta, hogy Doria súlyos beteg volt és nem ápolták. Emiatt összeveszett nejevel s a vége a özvegynek az lett, hogy Puccini visszaküldte Doria Manfredit Torre del Lagoba anyjához. A kis községben a pletyka nyelvére vette a szép leányt, akit a sok gyanúsítás annyira kétségbeejtett, hogy megmérgezte magát. Az öngyilkos leány anyja bepörölte Puccininét.

— **Halálos végű párbaj.** Frankfurtban a 21. gyalogezred gyakorlóterén tegnap reggel pisztolypárbaj volt Örtzen Rudolf százados, a 42. gyalogdandár hadsegédje és Stuckrad hadnagy között. Az első golyóváltásnál Stuckrad altestén megsebesült és néhány percz múlva meghalt.

— **A pétervári rendőrfőnök letartóztatása.** Pétervárról jelentik: Lopuchin, volt rendőrfőnök letartóztatása előtt az igazságügyi és belügyminisztérium főhivatalnokai ez ügyben tanácskozást tartottak, azután harminczöt golyóálló páncélba öltözött rendőr kíséretében Lopuchin háza elé mentek és elrendelték, hogy a rendőrök azt körül fogják. A letartóztatás meglepteészerűen történt. Lopuchin, aki eleinte nagyon megjéjt, személyesen bocsátott rendelkezésre a rendőrtisztviselőnek egy fontos okmányt, állítólag Burzew republikánus levelét. Urussow és Dolgorucki hercegnél, valamint több ügyvédnél házkutatásokat tartottak. A két herceg letartóztatásáról szóló hír nem nyert megerősítést. Lopuchin szoros összeköttetésben állott Azow anarchista vezérrel, aki a titkos rendőrséget szolgálta. Lopuchint azzal vádolják, hogy Azow kettős szerepét elárulta a forradalmárok párisi központi bizottsága előtt. Lopuchinnál Burzew forradalmár levelein kívül semmi gyanúsítást nem találtak. Letartóztatásakor Lopuchin kérte annak jegyzőkönyvbe vételét, hogy a levelet ösztántáblából adta át. Valószínűleg kényszer munkára fogják ítélni a volt rendőrfőnököt, akinek esete városszerte leírhatatlan feltűnést kelt.

— **Neumann Armin meghalt.** A társadalmi és közgazdasági életünk nagy tekintélyű alakja, igazi tudós mult ki vasárnap délelőtt. Rövid szenvedés után hatvanégy éves korában meghalt dr. Neumann Armin udvari tanácsos, volt képviselő, a budapesti tudományegyetem rendkívüli tanára. Tüdőbaj és súlyos belbaj döntötte ágyba tíz nap előtt. Állapota napról-napra rosszabbodott. Loubé titkos tanácsos, würtzburgi orvostanár, Müller Kálmán főrendiházi tag és Herzel udvari tanácsos egyetemi tanárok már napokkal ezelőtt végzetesnek tudták a betegséget és az utolsó eszközökhöz folyamodtak akkor, amikor négy nappal ezelőtt műtétet végeztek rajta. Ereje fogytán, vasárnap délelőtt feltizenkét órakor szívbénulás következtében halt meg neje karjai között. Halála mély részvételet kelt, a jogászvilág, a tudományos irodalom egy kitűnő, termékeny elemét, a humanizmus pedig áldozatkész jó szívet vesztett el benne.

Pályája a folytonos emelkedés és sikerek sorozata volt. Nagyváradon született 1845-ben és 1868-ban ügyvéd lett. Mint ügyvéd Székesfehérváron telepedett meg. 1882-ben a budapesti Tudományegyetem jogi kara a kereskedelmi és váltó jog magántanárává habilitálta. Ekkor Budapestre költözött. A fővárosban fokozott erővel és ambícióval folytatta tudományos munkálkodását. Itt készült el 1895-ben a „Magyar kereskedelmi törvény magyarázata” című nagy munkájának első kötete s 1897-ben a második befejező kötete. 1887-ben Bereczk háromszéki kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. A szabadpárti tagja lett s ez is maradt 1903-ig. Képviselő korában az üzletátruházásról szóló törvényjavaslatról és magánbiztosítási vállalatokról írt tanulmányokat. 1889-ben a Tudományegyetem rendkívüli tanárává nevezték ki. 1898-ban tagja lett a kolifikációs bizottságnak. Ebben a minőségében szerzett érdemei elismerésül a király udvari tanácsossá nevezte ki. 1903-ban letette mandátumát. Ebből az alkalomból Bereczk város díszpolgárává választotta. A politikától való visszavonulása óta legnagyobb részben a jótékonykodásnak és a közművelődésnek élt. Elnöke lett az Izraelita Földművelési és Kézműves Egyesületnek. A Pesti Izraelita Hitközség és a Chevra Kadisa előljárójává választotta, kevéssel utóbb a VI. izraelita községkerületi bíróság. A fővárosi törvényhatósági bizottságának is tagja volt. Utolsó jogi műve az az értekezés volt, amelyet a nemzetközi jogi kongresszus alkalmából az adásvételi üzlet nemzetközi szabályozásáról írt.

Temetése kedden délelőtt tíz órakor lesz az Andrássy-ut 5. szám alatt levő gyászszobából. Az izraelita hitközség, a Chevra Kadisa, a kaszinók, egyetek, társaskörök, továbbá az osztályosorsjáték igazgatósága és a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön intézet részvénytársaság házaira kitűzték a gyászlobogót.

— **„Csaba” költőjének ünneplése.** Szombat este magyarrosan szívélyes ünneplésben részesült Fülöp Áron képviselőházi főkönyvtáros abból az alkalomból, hogy „Csaba” című szép eposza megjelent, s úgy a sajtó, mint a közönség a legrokon-szenvesebben fogadta. A lakomát székelly képviselők s írók rendezték a székellytárgyu hősöktemény székelly véru szerzőjének tiszteletére, s meg is volt a székellyes melegsége, közvetlensége.

Ott voltak Sebes Dénes kir. táblai tanácselnök, dr. Borszéki Soma nyug. min. osztálytanácsos, Barabás Béla, Nagy György, Solymossy Endre, Kállay Tamás, Sümei Vilmos, Hermann Ferencz, Simkó József orsz. képviselők, Sándor László rendőrkapitány, Radó Antal, Pakots József, Derék Antal, Istók János szabrásművész, Bayer József, kaáli Nagy József, Ágner László, dr. Plechl Béla, dr. Nagy Miklós, Panka Károly, Nagy Gergely, Pongrácz Elemér stb. Kimentették magukat és levélben, táviratban gratuláltak Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Endrődi Sándor, Benedek Elek és mások. A lakoma alatt leleplezték Fülöp Áronnak Istók János által mintázott kitűnő mell-szobrát. Az ünnepeltet felköszöntötték Nagy György, Pakots József, Derék Antal, Radó Antal, Barabás Béla, dr. Nagy Miklós, kaáli Nagy József, Borszéki Soma, Sümei Vilmos, Solymossy Endre, Simkó József és Latabár Kálmán, a „Muskátló” asztaltársaság nevében. A költő nejét táviratilag üdvözlötték. Zajos derűtséget keltett a „Csaba” keletkezésének kulisszatitka, melyet dr. Nagy Miklós, a képviselőház fiatal könyvtárosa jóízű humorral ismertetett. Tudvalévő, hogy Fülöp Áron Attila két fiát, Ellák-ot és Aladárt már sok-sok év előtt megénekelte, de azóta sehogyse talált alkalmas hangulatot Csaba mesés életének költői vázolására. A mult évben végre rászánta magát és megírta a hatásos előhangot. El is dicsekedett Endrődi Sándornak ezzel a nagy nekirugaszkodásával. A kuruczdalok költője jól ismerte székelly barátját, s tudta, hogyan lehet rá hatni. Maró gungygal teli kételkedést verses strófákban fejezte ki és elérte célját. Fülöp Áron éjt is nappallá tette — megírta „Csabát”. Erre czelez Endrődi tréfás üdvözlöte, melyet itt közlünk:

Amikor elkezdte: gyanakodva néztem,
S amit soh'se hittem: csodamód megérttem.
Két strófával kezdte, holmi előhanggal,
(Mint a szindarabot kezdik a — firhanggal.)
S aztán három hétig csak azt deklamálta,
Én is recscentettem két strófát reája,
Nem volt aban semmi gyöngödség, dícséret,
De volt fejbeapás, szatira tömérdek.

Instálom, a székelly rám czáfolt azóta.
Készen van az eposz, a nagy Csaba-móta.
Sem ének, sem ember nem maradt itt félbe,
Itt van mindkettőnek egybeforrnt egésze.
Megírom hát én is palinodiámot,
Visszaszivom régi, léha szatirámot,
S tünődvén Fülöpön, mikor nyögve kezdte,
Éltetem Áront, ki — dícsőn bevégezte!

— **Steindl Imre emlékezete.** Szombaton este a „Steindl-Czéh” az Országos Kaszinóban lévő helyiségében leleplezte Steindl Imrénak, az ország-ház építőművészenek Vágó Ignác festőművész által festett arczképét. Az ünnepélyre a czéhnek igen sok tagja jelent meg. Az ünnepélyt Alpár Ignác elnök nyitotta meg rövid beszéddel, utalva arra a kapcsolatra, amely a czéh Steindl Imre nevéhez fűzi. Ezután Csányi Károly, az Iparművészeti Múzeum öre tartotta meg emlékbeszédét, amelyben rámutatott azokra a kiváló érdemekre, amelyeket Steindl a hazai építőművészet terén szerzett. A tetszéssel fogadott beszéd után leleplezték a képet. Utána a társaság tagjai társasvacsorára gyűltek egybe.

— **Bombarobbanás egy paplakban.** Az oraviczei járásban lévő Greovác községben tegnap este a görög-keleti paplak ablakában kezdetlegesen készített dinamitbombát helyeztek el s a kanóczát meggyújtották. A bomba föl is robbant, de nagyobb kárt nem okozott. Csupán az ablakot a párkányval együtt összezúzta és a falat megrepesztette. A merénylőt nyomozzák.

— **Ingyenkenyér-bolt.** Az Ingenykenyér-Egyesület Podmaniczky-utczai boltjában december havában 73,184 karéj, január havában pedig 126,708 karéj kenyeret osztottak ki. A jelentkezők közt 33,615 férfi, 20,373 nő és 14,782 gyermek volt. E nagy forgalom szomorú bizonyossága a folyton növekvő munkanélküliségnek és a vele járó nyomornak. Az ilyenformán nagy áldozatokra készített Ingenykenyér Egyesület ezen az uton kéri a jószívű társadalom támogatását, kérve az adakozni akaró emberbarátokat, hogy adományaikat a sajtó útján juttassák el az egyesülethez.

— Könyv Vilmos császárról. Nagy feltűnést kelt egy könyv, amely ma jelent meg. Szerzője Stein Adolf és a könyv Vilmos császárról szól. A mű szerzője a block-párt lapjának, a „Der Deutsche“ című organumnak kiadója és azok közé az újságírók közé tartozik, akiket Bülow herceg vendégül szokott látni. A könyv védelmezi Vilmos császárt a régebbi és a legutóbbi ellenszót rágalmak ellen s egy érdekes fejezete hosszasan ismerteti a novemberi eseményeket.

— Steinheilné büntetésének nyomában. Már annyi verzió jelent meg a világsajtóban Steinheilné állítólagos vallomásairól és büntetéséről, hogy csak a kuriozitás kedvéért jegyezzük föl a legújabb hírt is. Ezt a híradást most a „Journal“ című Párisban megjelenő lap bocsátja világgá. Valószínű azonban, hogy azt is, mint a többit, meg fogják czáfalni. Eszerint a párisi rendőrség figyelmét a Steinheil villájában talált ujjlenyomatok terelték rá. Ez Steinheilnével a legbelebőbb baráti viszonyt tartotta fenn. Azért vállalkozott a büntetésre, mert remélte, hogy megkapja egy részét annak a vagyonnak, amely Steinheil meggyilkolása után az asszonyé lett volna s amelylyel ki tudott volna szabadulni kétségbeesztő helyzetéből. A gyilkosságot előre állapították meg. Ez az ember volt az, aki a gyilkosság éjjelén a titokzatos automobilban Steinheilné háza előtt megjelent.

Párisból jelentik újabban: André vizsgálóbíró néhány nap óta különös figyelemmel kutatja azt a viszonyt, amelyben Steinheilné a Pouisson-családdal állottak. Pouissonné fia Steinheilné vallomása szerint vőlegénye volt leányának, Steinheil Mártának. A vizsgálóbíró kihallgatta Pouissonét, aki elmondta, hogy Steinheilnével gróf Arlon kastélyában ismerkedett meg, aztán jó barátság fejlődött ki közöttük, mert fia beleszeretett Steinheil Mártába. Szó volt köztük a fiatalok eljegyzéséről. Steinheilné nagyon szívesen látták volna ezt a frigyet, ő és férje ellenben egy kissé huzódzkodtak tőle. A tragikus eset után a viszony egyszerre megszakadt. Steinheilné tavaly októberben az ismeretség révén arra kérte őket, hogy egynemely megbízását lássák el, de egyéb érintkezés nem volt köztük.

— Férjem megkért, — beszélt tovább Pouissoné, — hogy ne beszéljünk többet erről a házasságról és szakítsunk meg minden viszonyt Steinheilnével. Husvétkor, egy hónappal a gyilkosság előtt, Steinheilné még egyszer ellátogattak a kastélyba. Akkor történt, hogy a festőművész egy izben aggodalmaskodva mondta, meglátják, hogy én és egész családom rablóknak fogunk áldozatul esni nyaralónkban. Ez eszembe jutott, mikor fivéremtől lakonikus levelet kaptam, amelyben közölte a festőművésznek és anyósának titokzatos meggyilkolását. Steinheilné ellen nekünk a legtávolabbról sem volt okunk gyanakodni, csak később, amikor az eltűnt drágagyöngyök dolga olyan furesa volt, ébredt bennünk gyanu az asszony ellen.

A vizsgálóbíró megidézte Steinheilné több ismerését is, Steinheilné pedig a hét közepén fogja újból kihallgatni.

— Meggyilkolt gazda. Földi István átokházi gazdát ma hajnalban a Szeged felé vezető országúton kocsián, ülő helyzetbe meggyilkolva találták. Temesváry rendőrkapitány széleskörű nyomozást indított, amelynek nyomán kiderült, hogy a meggyilkolt mellén levő lösebek Manlicher fegyverből erednek. A gyilkosok Tóth Hadrapacs Sándor negyvenhatos léplár és Szirovicza Pál közlegény, akik a kaszárnyából a falon keresztül tíz-tíz éles tölténnyel és Manlicherekkel megszöktek. A katonákat Domaszék környékén üldözik. A meggyilkolt kocsián levő gabonát és zsebéből a bankókat nem rabolták el.

— A gyémántesináló. Párisban a büntető rendőrbírósg Lemoine gyémántesinálót in contumaciam tízevi börtönre és 300 frank pénzbírságra ítélte.

— Elsüllyedt gőzös. A Chan Rinaldo nevű gőzös, amely buzával megrakva utvan volt Adelaide és Durban felé, Edithbourghnál teljesen roncsosá lett. A legénységből 46 ember, többnyire ázsiai a vízbeült.

— Michels tanár előadása. A Feministák Egyesülete fölkérte a Budapesten időző Michels tanárt, hogy az olasz nőkről tartson előadást. Michels a turini egyetem tanára nemesak a katedrám, hanem az előadóteremben is kiváló szónok. Nem professzori szárazsággal, hanem irodalmi lendülettel dolgozta föl tárgyát. A németnyelvű előadás szerdán délután lesz a Feminista Egyesületben, Mária Valéria-utca 12. sz. a. Az idő rövidsége való tekintettel külön meghívót nem küld az egyesület. Jegyek két korona árban az előadás pénztárában kaphatók.

— A portugáliai királygyilkosság emléke. Lisszabonban Carlo király és a trónörökös megölésének mai évfordulója alkalmából Lisszabonban, Oportóban és más városokban megemlékező istentiszteletet tartottak. Incidens nem történt. Az anyakirályné résztvett a Pantheonban előadott rekviemen. — Don Miguel braganzai herceg Soebensteintől pártját táviratilag felszólította, hogy a meggyilkolt király emlékezetére rendezendő gyászünnepeken vegyenek részt és ily módon tiltakozzanak a szörnyű büntetés ellen, valamint adjanak nyomtatékat azon szilárd szándékuknak, hogy a szeretett hazát megvédik az anarkia ellen.

— Negyvenéves szolgálati jubileum. Vimmer Géza, a Magyar Földhitelintézet jelzálogosztályának főnöke ma ünnepelte szolgálatának negyvenéves fordulóját. A közszereletben álló tisztviselő érdemeit az igazgatóság jegyzőkönyvileg örököltette meg, tisztviselőtársai pedig szép szoborművel kedveskedtek a jubilánsnak és tiszteletére bankettet rendeztek a „Hungáriá“-ban.

— Rekvium a messinai áldozatokért. Tegnap, vasárnap délelőtt tíz órakor, a pápa külön engedélyével, rekviemet tartottak a Szerviták templomában a Messinában elpusztult áldozatok lelki üdvéért. A gyászmisét Pater Angelus szervita atya mondotta fényes segédlettel. Az Operaház kórusa Nosedu Károly vezetésével Engesser Rekviemjét adta elő, a rekviem után pedig Lunardi, az Operaház illusztris művésze Rossini „Stabat mater“-jéből a „Cujus animam“ című részletet énekelte el. A kegyeletes szívű közönség szorongásig megtöltötte a templomot és a Budapesten élő olaszok majdnem teljes számban jelentek meg, hogy imádkozzanak szerencsétlen honfitársaik lelkiüdvéért.

— Összeesküvők Zágrábban. Zágrábban titokzatos eset foglalkoztatja a rendőrséget. Dragoljovic állatorvosi akadémiai hallgató Kosztajnicában a gyógyszerész távollétében a provizortól ezer gramm chlorkáliát vásárolt s egy részét a mérgeknél átadta Koganovic szerb diáknak. Mikor a gyógyszerész hazaérkezett és megtudta a dolgot, följelentést tett a rendőrségen. Koganovicot hamarosan sikerült megtalálni. Azt vallotta, hogy ő és társai Boszniában kétszáz kilogramm robbantóanyagot tettek szert, hogy az első kínálkozó alkalommal a szerbek levegőbe röptessék a zágrábi Márkus-teret és a középületeket. Koganovicot fogságban tartják.

— Tévedés egy temetésén. Brüsszel egyik kórházában történt az alábbi, nem mindennapi tévedés. A kórház halottasházából temettek egy öreg asszonyt és a végtisztességre összegyűltek az elhalt hozzátartozói. Valamennyien szegény, munkás emberek voltak, akik csak az utolsó pillanatban, a temetés perceiben jöttek oda a halottasházba. A pap beszenteléshez fogott, ami a rokonságot rendkívül meghatotta és közülük egy kisleány annyira zokogni kezdett, hogy ki kellett vezetni. Az udvaron idegen környezetben a kisleány vidámsága visszatért és nemsokára belevegült a kórház kertjében játszó kisleányok mulatságába. Egyszerre aztán rémült sikoltással kezdett szaladni a kórház kapuja felé, ahol emberek álldogáltak.

— Ott jön a halott néni, ott jön a halott néni! — kiáltotta torkaszakadtából.

A nagy lármára összefutott az egész kórház és kiderült, hogy a kisleány észlelte nem volt vízió, csakugyan az elsiratott nagynéni sétált a kórház udvarán. Rájöttek aztán a dolog nyitjára. A kórházi hivatalnok eltévesztette az ágy számát és így értesítette a rokonokat tévedésből a nagynéni hgláláról, akkor, amidőn az már éppen elhagyni készült a kórházat.

— Dr. Roxin György szabadlábos. Nagyváradon dr. Roxin György ügyvédet a törvényszék vádtanácsa ma a védő felfolyamodása alapján szabadlábosra helyezte.

— Panamak egy kávéház körül. Pár nappal ezelőtt a rendőrségnél dr. Lengyel Zoltán és dr. Győző Dezső ügyvédek feljelentést tettek Schwartz Jakab kávéházi ügynök, a „Menton“-kávéház ezidőszerinti tulajdonosa ellen. A feljelentő özvegy Orbán Béláné, aki négy évvel ezelőtt szántizzer korona költséggel rendezte be az Oktogon-téren levő „Menton“-kávéházat, mely a legfényesebb kávéházak egyike s ezenkívül tizenhatezer korona házbérővadékat tett le a háztulajdonosnál. Az üzlet azonban mindjárt kezdetben rosszul ment. Ekkor özvegy Orbán Béláné fölkereste az ügyvédjét, hogy keressen neki vevőt a kávéházra. Az ügyvéd hozott is vevőt Schwartz Jakab kávéházi ügynök személyében, aki kétezer korona részletet fizetett a tulajdonosnak a kávéházra. A következő részlet elől azonban úgy bujt ki, hogy eladta a kávéházat Földes E. kávésnak. Ettől kezdve gyorsan váltakoztak a kávéház tulajdonosai. A Földes kezéből Erdős. A kávésnak került a kávéház, akitől azt ismét Schwartz Jakab vásárolta vissza, de közben minden tulajdonostól 50, 60, 80 ezer korona sápot csikart ki. Most megint ő a tulajdonosa a kávéháznak. Özvegy Orbán Béláné most dr. Lengyel Zoltán és dr. Győző Dezső útján följelentést tett ellene a rendőrségen, mert Schwartz neki a kétezer koronán kívül soha egyetlen krajczárt sem fizetett. Az ügy a rendőrségen Bodár Béla fogalmazó kezén van, aki holnap délelőttre rendelt vagy 20 embert kihallgatásra.

— Nagy katasztrófa egy vízi ünnepen. Kantonban a szokásos vízi virágünnepeken résztvevő bárkákon tűz támadt, amely az egész flottillára áttért és azt elpusztította. 170 megszenesedett holttestet találtak. Ezeken kívül is több embernek nyoma veszett.

— Tizenhat óráig életveszélyben. Hátborsóztató farkaskalandon esett át Kandel János bereczkei székely legény. Ojtozán át a román határra igyekezett. A polyáni erdő közepén öt farkas tört elő hirtelen. A megrémült ember egy fenyőfára menekült, ahonnan tele torokkal segítségért kiáltott. E kínos helyzetben töltött Kandel 16 órát, míg végre Domján Teofil nevű bereczkei tanuló oda nem érkezett szülőinek cselédjével és éjjeli három órakor kiszabadította veszedelmes helyzetéből. Domján Teofil valószínű csatát vívott a farkasokkal. Háromat közülök agyonlőttek, a többieket a cselédek nagy fakarókkal verték szét. A halál torokból kiszabadult Kandel a kiállott izgalmak miatt nagybetegen fekszik Bereczken.

— Gyujtogatások. Az igali csendőrség egy igen veszedelmes bűnszövegetről rántotta le a leplet, melyhez 8—10 falu népe tartozott és élén egy tűzkárbiztosítási ügynök állt. Szabó István, egy előkelő biztosító-társaság helyi ügynöke igen előnyös biztosításokat kötött Igal, Gadács, Szill, Gölle, Bussu, Ráksi, Kazsók, Patalom gazdáival. Rozoga viskókat, alig 50—60 korona értékű szalmakazlakat ezrekre biztosítottak nála és ő ily nagy összegekben fel is irtélte az épületeket. A gazdák alig fizettek néhány hónapig a biztosítási díjakat s aztán egy éjszaka a viskó, a szalmakazal kigyuladt és földig leégett. A biztosító-társaság pedig vállalt kötelességéhez híven fizetett. Az utóbbi időben föltűnő gyakran fordultak elő a községekben a tüzesetek. Mindig azok az épületek égetek le, melyek az illető társaságnál éppen Szabó István közbenjárása mellett lettek biztosítva. A társaság kaposvári főügynökségénél gyanút keltett ez. Titokban értesítette a gyanus körülményről az igali csendőrséget, mely ezéles körökben megindította a nyomozást. Ennek során mind több és súlyosabb adat merült föl, melyek azt bizonyítják, hogy a biztosításokat már előre megfontolt és czélutatos bűnös szándékkal kötötték és hogy a tüzesetek bűnös kezek büntetendő működésének következményei. A csendőrség az eddigi felderített adatok alapján följelentést tett a bűnös uton meggazdagodott tűzkárosultak és a biztosítási ügynök ellen a kaposvári ügyészségnél, mely azonnal megindította ellenük a bűnvádi eljárását.

— A Nobel-díj Tolsztojnak. Krisztiánból jelentik, hogy a strothing szociáldemokrata tagjai azt javasolták, hogy az ez évi Nobel-békedíjat gróf Tolsztoj Leónak ítéljék.

— A délelőzországi földrengés. Ma délelőtt huszonnégy sebesült embert, akik a katasztrófát túléltek, a katalániai gözös a szerencsétlenség színhelyéről Nápolyba vitt, onnan a máltai rend különvonatán Rómába érkeztek. A sebesülteket akiknek legnagyobb része aggastyán, köztük egy 105, egy másik 101 éves, katonai betegszállító-kocsival a Vatikánban levő Santa Mária pápai kórházba szállították és itt elhelyezték.

Messinában tegnap este tíz órakor erős földrengést éretek, amely a lakosság körében nagy pánikot okozott. Több fal beomlott. Az új folyamán több földlökést éretek. — Gróf Somssich nagykövetségi tanácsos ma Rómában a konzultán átnyújtotta Frigyes főherceg adományát, 5000 koronát és Rajner főherceg adományozott, 5000 lírát a szicíliai és kalábriai áldozatok javára. Sir Rennel Todd angol nagykövet átnyújtotta Elena királynének az angol Vöröskereszt királyi medaillonját, amelyet Edvárd király adományozott a királynének.

— Kriványt felmentették. Krivány János, Aradmegye volt árvaszéki pénztárosa múlt év elején ezivakodás közben többször a feleségére lött. Az asszony felgyógyult és a házastársak pedig kibékültek, az ügyesség azonban szándékos emberölés kísérlete czumen vádat emelt Krivány ellen, akét ma az arádi esküdszék bizonyítékok hiányában felmentett. Felesége a vizsgálat alkalmával is megtagadott minden felvilágosítást.

— Tettenért betörők. Ma két betörésről ad számot a rendőrség. Az egyik László Sándor divatárus üzletében történt, a Csengery-utca 48. száma alatt. Skrilicz József 1867-es rendőr ugyanis észrevette a múlt éjjel, hogy a bolt felső üveglablakán keresztül gyertyafény pislákol. Óvatosan közelébb lopózkodott és figyelni kezdett, aztán szigorú hangon bekiáltott:

— Rögtön kijönni!

Választ nem kapott, mire újra beszólt:

— Fölszólítom az ismeretlen tettest, hogy jöjjön ki!

Miután a feleletet hiába várta, bemászott az ablakon és keresni kezdte az ismeretlen tettest, akét nagysokára a felső pulton talált meg. Szegény betörő szövetnemével takarózott be s nagyot ordított, amikor a rendőr kardjának a tokjával rávágott. Siránkozva tápázkodott fel a gonosztevő és ijedten dadogta, hogy engedelmeskedik, csak ne bántsa tovább. A főkapitányságon megállapították később, hogy a póruljárt betörő Högge János huszonkét esztendő, de már rovt multu csavargó. Letartóztatták. — A másik eset a kőbányai Hölgy-utca 22. száma alatt történt. Jaksics Miklós kovács nyitva találta az ajtót, amikor hazatért, belülről pedig gyanus motoszkálás hallatszott, majd két alak ugrott ki az ajtón. Az egyik főbevágta Jaksicsot a botjával. De a kovács nem ijedt meg s el akarta fogni, mire a betörő arezába dőfte a bicskáját és futásnak eredt. Jaksics üldözöbe vette és csakhamar egész sereg járókelő csatlakozott hozzája, majd Pasznyik István 1382-es és Par Gábor 829-es rendőr is velük tartott. Elsőnek Tóth Károly hentes érte utól az egyik betörőt, aki rögtön egy aranylánczot nyomott a markába s odasugta:

— Eresszen el! Kap még többet is.

De a hentes fogta tovább is erősen, míg a rendőrök oda nem érkeztek s meg nem bilinesltek. A másik gonosztevő eltűnt az éjszakai sötétségben. A publikum nagyon ellenséges szemmel nézte a rendőrök foglyát.

— Verjük agyon a gazembert! — kiáltották többen s a rendőrök csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták a lincstől megmenteni. A rendőrségen kiderült, hogy a detektíveknek régi ismerőse, Vomazta Ferenc huszonhét esztendő, rovtmultu csomagoló. A társa valami Furó Ferencz nevű csavargó, akét nyomoz a rendőrség.

— Vízbeült munkások. Egy csónak, amelyben 17 asszony és két fiatal ember ült, tegnap az Adda folyón Cállezio mellett felborult. Miután csónak nem volt a közelben, a mentés lehetetlen volt és mind a 19-en a vízbe fulltak. Az asszonyok egy szövögyár munkásai voltak.

— Ellopott szobor. Az Iparművészeti Múzeum igazgatósága följelentést tett a rendőrségen, hogy a múzeum Üllői-uti palotájából ellopták Vedres Márk szobrászművész két harmincz centiméteres magasságú bronzszobrát, mely férfiakot ábrázol. A szobrok Londonban voltak kiállítva, ahonnan nemrég érkeztek haza. A múzeum földszinti, jobboldali helyiségében hagyták, amíg a művész jelentkezett érte. Ekkor vették észre, hogy eltűntek. A tolvaj valószínűleg a rákos-utcai kis kapun vitte el a szobrokat.

— Vonatösszeütközés. A Zágráb és Zimony között közlekedő gyorsvonat Sid állomás közelében beleütközött az előtte haladó tehervonatba. A gyorsvonat mozdonyvezetője és fűtője könnyebb sebesülést szenvedett. Az utasoknak bajuk nem történt. A tehervonat hat kocsija megrongálódott. Az összeütközést hibás váltóállítás okozta.

— Elégette magát. Przemyslben az utász-kaszárnyában, ahol a múlt hónap elején Schneider hadnagy egy törvényszéki tárgyalás alkalmával dinamitbomrával felrobbantotta magát, amint annak idején részletesen megirtuk, tegnap majdnem hasonló körülmények között követett el öngyilkosságot Mogila Hankievik hadnagy. Első emeleti szobájában a butorokat egy halomba rakta, ruháit fölébük teregette, leöntötte az egészét petroleummal, meggyújtotta, ő maga pedig a diványra feküdt. Csak akkor vették észre a veszedelmet, amikor már a tűz kicsapott a kaszárnya fedelén. Nagy nehezen eloltták a tüzet. A hadnagy szénné égett.

— Késelés egy leány miatt. Vasárnap éjszaka a Garay-téren két napszámoslegény valósággal párbaüt vívott egy leányért. Az ellenfelek egyike, Láng Vilmos tizenkilenczéves napszámos a Csikágó-kávéházban együtt mulatott a kedvesével, egy Julis nevű cseléddel. Egyszerre odatelepedett hozzájuk Láng pajtása, Siegel József 22 éves legény, aki szemet vetett a leányra. A kávéházból együtt mentek el mind a hárman. Siegel suttogva csábított a leányt, de amikor látta, hogy hiába beszél, a Garay-téren hirtelen kirántotta kését s egyenesen kihívta a viaskodásra Láng Vilmost.

— No, Vili, most mutasd meg, hogy legény vagy! — kiáltott rá s ugyanakkor arculütötte. Erre aztán Láng is kést rántott s a két legény egymásra rontott. A győztes Siegel lett, aki úgy vágta kését Láng torkába, hogy a legény hörögve esett össze. A leány elszaladt. A véres verekedés sok embert esdített össze. Siegelt nyomban elfogták. A sebesültet a mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Gázmérgezés. Wollny Matild harminczkétéves cseléd két nappal ezelőtt lépett be Topolánszky Károly divatárus szolgálatába. Tegnap este Topolánszkyék elmentek a Révay-utca 20. száma alatt lévő lakásukról vacsorázni s éjfél után tértek haza. Az előszobában erős gázszagot éretek. A konyhajtól zárva volt s nagynehezen jutottak be a folyosó felől levő ajtón. A konyha gázfűzőjének nyitva maradt csövéből áradt ki a gáz. Wollny Matild félig felöltözve az ágyon feküdt halva. A rendőrség azt hiszi, hogy öngyilkossá lett, de bal eset sincs kizárva. A konyhaszaton egy abba-hagyott harisnyakötést találtak; mintha véletlenül, munka közben esett volna ki a leány kezéből. Holttestét a morgueba vitték s a vizsgálatot folytatják.

— Első magyar országos bélyegkiállítás. A kiállítás rendező-bizottsága gróf Mailáth Géza országgyűlési képviselő vezetése alatt tegnap Szeferényi államtitkárnál tisztelgett. Szeferényi a küldöttséget igen szívélyesen fogadta és egy megnyitáson való személyes jelenlétét, mint támogatását kilátásba helyezte. A kereskedelemügyi minisztérium a m. kir. posta kiadványainak bemutatásával kíván a kiállításban résztvenni. A kiállítás előkészítő munkája serényen halad. Számos kiállító jelentkezett már eddig, a jelentkezési határidő február 15-ike. A rendező-bizottság határozata alapján képes levelezőlap lebetűzés-gyűjtemények is kiállíthatók. A kiállítás művészi emlékérmé — melyre minden kiállító igényt tarthat — éremgyűjtők részéről is megszerezhető, ugyszintén megszerezhető a kiválóan sikerült kiállítási bélyegek Káldor Dező kiáll. pénztárosnál (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 6 sz.).

— A német szocialisták tüntetése. A német szociáldemokraták a tegnapi vasárnapot arra használták fel, hogy több vidéki városban választójogi tüntetést rendezzenek. Több helyen összetűztek a rendőrséggel. Boroszlóban több ezer szociáldemokrata a városházához akart vonulni, de erős rendőrcsapatok megszállták a városházához vivő utcákat s a tüntetőket, akik folytonosan Bülow herceget szidták, a szomszéd utcákba szorították. A rendőrök husz embert letartóztattak. Kielben déltájban körülbelül hatezer szociáldemokrata akart a városházához menni, de a rendőrök megakadályozták. Erre a szociáldemokraták a katonai gyakorlóteréren nagy tüntetést rendeztek; a rendőrök ide is követték őket s több embert letartóztattak. Hannoverben komolyabb összekocczanás volt rendőrök és tüntetők között. A rendőrök kénytelenek voltak fegyverüket használni s husz-huszonöt szociáldemokrata komolyabb sérülést szenvedett. Kölnben több ezer szociáldemokrata déltájban munkásdalokat énekelve és az általános választójogot élve haladt el a főbb utcákon. A Ringstrassén rendőrök álltak eléjük és sok embert letartóztattak. Majnafrankfurtban is volt tüntetés a választójog érdekében és a rendőrség itt is sok embert letartóztatott.

— Párbeszéd a börtönben. Békésen történt, hogy Mészáros István gazdag földbirtokost összehozott koponyával halva találta. A nyomozás során a csendőrség gyanusnak találta a meggyilkolt ember feleségét és ennek kedvesét, Püspöki Mihályt. Tárgyi bizonyíték nem volt, de Sütő Antal nevű őrsvezető felforgja ezt a bizonyítékot is megszerezte. A teljesen sötét cellába, amelybe a gyanusítottak el voltak zárva, elbújt, hogy kihallgassa a gyanusítottakat. Elsőnek az asszony szólalt meg, lassan susogva:

— Látod, ilyen a szerelem!

Püspöki félve felelt rá:

— El ne árulj, az Isten áldjon meg! El ne árulj, akárhogy vallatnak is!

— Tőlem ne félj, csak te légy okos, semmi bajunk sem lesz, — biztatta az asszony.

Rövid hallgatás után ismét az asszony kezdte a susogást:

— Hová tetted a kalapácsot? — kérdezte.

— Az jó helyen van. Ottthon az ászok alá dugtam, de mit csináltál a pénzes-zacskóval?

— Elástam az udvaron, a hasábfá alá. Azt ugyan nem találják meg.

— Hát a véres szoknya? — kérdezte a férfi.

— Kimostam, a padláson szárad.

Ekkor a sötét, hangtalan cellában nesz és fény támadt. Sütő Antal őrsvezető kezében égő gyufával lépett elő. A gyilkosok elképedve bámultak maguk elé e rettenetes fordulatra, az őrsvezető pedig késedelem nélkül vasrverte őket. Másnap a bünjeleket is megtalálták azokon a helyeken, ahova elrejtették. Ekkor a két gyilkos töredelmes vallomást tett, mire átkisérték őket a gyulai ügyészség fogházába.

— Vasuti kocsí egy kávéházban. Az sem mindennap fordul elő, hogy egy vasuti kocsí betoahan egy kávéházba. Pontize francia vasuti állomáson ez is megesett. A vonat fékező készülékének eltérése következtében egy tehervonatnak tizenhölcz kocsija elszakadt a vonattól és nagy sebességgel rohant a közeli állomásra; itt összedöntöttek egy falat és két méter magas töltésről lezuhantak. Az első kocsí még ezután is tovább ment és berobogott egy kávéházba. Mint hogy éjjel volt, szerencsére senki sem volt a kávéházban és a konyhában dolgozó kávésnének sem lett baja. A háznak egész földszintje elpusztult. A kocsi csak anyagi kárt okoztak.

— Agyonbotozott merénylő. A Havas-ügynékség fentartással e hónap 28-áról a következőket jelenti: Abban a pillanatban, amidőn a szultán Bab el Bujatban a francia misszió egy tisztjével beszélgetett, egy rakodómunkás kezében törrel közeledett feléjük. Letartóztatták és a vallatásnál kijelentette, hogy a keresztény tisztet akarta megölni. Botbüntetésre ítélték s mialatt végrehajtották rajta a büntetést, meghalt.

— Házasság. Kertész Gyula gyáriagató eljegyezte Szendrőné Füchsl Hermin leányát, Mártát Budapesten.

— Nászajándékok, jegygyűrtük legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhető be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Zátoryra jutott gőzhajó. Pólából érkezik a jelentés, hogy a „Timios Stavros“ ezer tonnás görög hajó, amely január 25-én indult el Fiuméből Velenczébe, január 26-án heves bóra mellett, Porro és Berlera között, a Birano szirtén zátoryra jutott. A hajó súlyosan megsérült, egy matróz az ütközés heveségétől átbukott a korláton és a tengerbe veszett. *Panioatti* kapitány és a legénység azon igyekeztek, hogy a hajóval Berlerát elérjék, ahonnan segítségért táviratoztak. Triesztből a „Belwowie“ nevű mentőhajó indult el a veszélyben forgó gőzös segítségére, Pólából pedig egy torpedóhajót küldtek ki. A nagy bóra miatt a segítségül sietett hajók még nem tudták megközelíteni a „Timios Stavros“-t.

— A Postáskaszinó közgyűlése. A posta- és táviró-társaságok kaszinója vasárnap, január hó 31-én tartotta meg nagy érdeklődés mellett rendes évi tisztújító közgyűlését. A közgyűlés egy a múlt év zárószámadatait, mint a folyó évi költségeloirányzatot elfogadta és a felmentvényt a választmányának megadta. A múlt évi pénztári felleslegből száz koronát a postás otthon és interjú-javára adományozott és felhatalmazta a választmányt, hogy ezen alap javára egy társasjáték rendezése iránt az előkészületeket tegye meg. A lakásbér szerződést megújította és a jelenlegi helyiségekhez még három szoba kibérelését határozta el. A megválasztott új tisztikar a következő: elnök Földessy János felügyelő, ügyvezető elnök Kiss Ferencz tiszt, alelnök Szalay István főtiszt, első titkár Dévény Károly főtiszt, másodtitkár Hencz Lajos tiszt, jegyzők: Boár segédellenőr, Gerő Géza tiszt és Reznicek Imre, gazda: Futok József tiszt, pénztáros: Stark Adolf főtiszt, ellenőr: Grimm Gyula főtiszt, ügyész dr. Dömötör Mihály és dr. Olgvai István ügyvéd.

— A tanyai püspök. Engi Tüdő Vincze tanyai fűszeres új vallást hirdetett, kápolnát nyitott, ahol pénzért adott pöniteneziát és magát tanyai püspöknek nevezte. Csernoch János esanádi püspök ma a tanácstól sürgősen erélyes intézkedést kért.

— Megölte a vadkan. Pellák János csermői esőst a napokban, mikor az erdőre ment tüzelő-fáért, hatalmas vadkan megtámadta és a szó szoros értelmében darabokra tépte. Amikor ugyanis a vadkan vérvörös és tajtékzó szájjal feléje rohant, ő fölemelte fegyverét és hatalmas ütést mért a fenévre hátára. Lövése, se ütése nem volt már többé ideje. A vadkan óriási erővel nekirohant, fellökte és agyarával össze-vissza hasogatta. Arrajáró emberek találták meg másnap szétmarcangolt holttestét. A hatóság megállapította, hogy a gyilkos vadkant egy vadásztársaság sebezte meg s már napok óta így bolyong az erdőben.

— Tévedés, ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávét adhat vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fiúcai czég Budapesten a királyi bérpalotában.

— Vasuti elgázolás. Vasárnap délután a rákosi rendező állomás közelében, a 8. számú őrház előtt a 387. számú tehervonat elütötte *Olaszi* Károly Máv. távíjelzőfelügyelőt, aki életveszélyes zúzódásokat szenvedett. A Rókus-kórházba vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Halálozás. *Simay* Gergely, Szamosujvár sz. kir. város polgármestere és országgyűlési képviselője, kir. tanácsos és nyugalmazott törvényszéki elnök január 28-án Kolozsvárt elhunyt. Temetése január 30-án volt.

Sárkány Gábor állami elemi iskolai igazgató január 30-án, 63 éves korában Munkácsen elhunyt. Temetése ma volt.

Götz Szolán atya, a Sz. Ferenczrendiek pápai zárdájának tagja, bölcselettanár és rendtartományi kormánytanácsos, házi másodfőnök és hitszónok 78-ik évében elhunyt Pápán.

Nagymádi várbogvai *Bogyay* Imréné, született sajszentpéteri *Kazay* Izabella életének 67-ik évében elhunyt Kaposvárott.

Id. Grundböck István Lugos r. t. város nyug. mérnöke életének 53-ik évében hirtelen elhunyt.

Sárkány Gábor állami elemi iskolai és iparos-tanonoz iskolai igazgató, a Beregvármegyei Általános Tanítóegyesület elnöke, az arany érdemkereszt tulajdonosa, életének 63-ik évében hosszas szenvedés után meghalt Munkácsen.

Karl Sándor melki apát, az urakháza tagja és tartománygyűlési képviselő ma reggel meghalt Bécsben.

Klimó Kálmán fővárosi ág. ev. hitv. vallás-tanár tegnap 29 éves korában rövid szenvedés után meghalt. A halottat itt Budapesten Majba Vilmos hitoktatási igazgató megáldotta. A szertartás után

a holttestet Pribócra szállították, ahol holnap helyezik örök nyugalomra.

Özv. *Thomka* Lászlóné, előbb özv. *Buzás* Károlyné, szül. *Fretska* Karolin életének 68-ik évében elhunyt.

Vénus Antal tábornok, przemysli várparancsnok meghalt.

— *Dr. Batizfalvy* kir. egy. tanár fogorvos specialista legelső fővárosi fogorvosi intézetét, melyben már 40.000-nél több fogbántalomban szenvedő sikerrel kezeltetett, Károly-kört 3. szám alá, külön e célra átalakított helyiségeibe helyezte át. Mint ismeretes, ezen elismert szakember vezetése alatti intézetben az összes fogoperációk saját, biztos, évtizedeken át kipróbált módszerek szerint, teljes fájdalommentesen történnek, valamint beszédre és rágásra teljesen alkalmas fogorvosok s a természetestől meg nem különböztethető műfogak is, dacára a jótállásnak, igen mérsékelt árban készülnek. Az intézet különben minden megkeresésre szívesen ad levélben felvilágosítást.

— Fővárosi Orfeum. A variété-színpadok igazgatóinak legnehezebb feladata az, hogy a variété különlegességei nagy tömegéből mindig olyanokat keressen ki, amelyek a publikumra az újdonság ingerével hatnak. A Fővárosi Orfeum februári műsora mindemellett csupa egészen új, Budapesten még soha nem látott számokkal bír. Az est fénypontja minden esetre a *Harmony-Four* kvartett, amely nemcsak zenei téren, hanem humor szempontjából is eseményszámba menő dolgokat produkál. Különös érdeklődést keltenek miss *Volta* villamos erómutatványai az 500.000 Voltnál is magasabb feszültségű árammal. Miss *Volta* a legnagyobb bátorsággal és könnyedséggel bocsátja testén keresztül a pokoli erejű villamos áramot. Exotikusan kellemes megjelenésű a kis *Ninnah* Komojoh jávai énekesnő, aki a hollandi királynő ő felsége egyenes utasítására és költségére nyerte kiképzését az amsterdami konzervatóriumban. Ritka szípen csengő szopránhangja van. Az eddig már sok kiadásban látott spanyol táncosnókkal kellemes ellentétben áll *Consoelo* Fornarina kisasszony, a legkiíválóbb spanyol szubrett. *Rastus* és *Banks* kitűnő néger duettisták, remek akrobaták a *The Bracks*. A műsort kiegészíti a rendkívül szép francia *Lyne de Sévres*, *Dorothy Kenton*, az amerikai banjoművész. *D'Ort* Leonard excentrikusok és *Schwiegerling* táncszínháza. *Hans Hauser*, Budapesten is közkedvelt bajor komikus és kitűnő hazai erőnk *Aalbach* és *Baumann* gondoskodnak az est humoros részéről a náluk megszokott izléssel és sikerrel.

— Rendőri hírek. *Eletunt emberek*. *Láska* Gyula mechanikus vasárnap hajnalban Budakeszi-ut 36. számú lakásán föbe lötte magát s nyomban meghalt. Tettének okát nem tudják. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *Schring* Katalin eseléd vasárnap este Rákospalotán, Eötvös-utca 41. számú lakásán mellbe lötte magát. Miro orvosi segítség érkezhett volna, meghalt. Szerelmi családás kergette a halálba. — *Eltűntek*. A rendőrségben ma a következők eltűnését jelentették be: *Németh* Sándor törökszentmiklósi születésű, 20 éves gyári munkás (lakott: Levente-u. 8.), *Gonda* József 14 éves tanuló (Klauzál-tér 6.), *Borbély* József budapesti születésű, 11 éves gimnáziumi tanuló (Kazinczy-u. 27.), *Kollár* Juliska 11 éves tanulóleány (Tábornok-u. 18.), *Török* Lajos 16 éves szabótanonc (Nádor-utca 21.), *Guderna* Jenő 13 éves szabótanonc (Bérkeosi-u. 28.), *Böszörmányi* (Varga) Aranka 21 éves kocsis (Rottenbiller-u. 28.) Az eltűnteket keresi a rendőrség.

x *Kötények* legczélszerűbb ajándék, 10% engedmény *Röslernél*, Budapest, V., *Harmineczad-u.* és *József-tér* sarkán.

x *Bob-hashajtó* a legkellemesebb, 10 fillér.

x *Fodor-féle vívóterem* a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x *Uj czimbalom*. *Mogyoróssy* Gyula hangszer-gyáros, Budapest, VIII., *Kerepesi-ut* 71. felfalalta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a leg-tökéletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x *Tejgazdaság*. Minden gazdálkodó arra a tapasztalatra jutott, hogy télen az istállóvetés következtében, a tehének tejelő képessége és a tej minősége esik. Ennek következtében nem mulasztjuk el a gazdálkodó urak figyelmét felhívni a több, mint 50 év óta sikerrel alkalmazott *Kwizda-féle* korneuburgi marha-ápporra, melynek előállítója *Kwizda* Ferencz János es. és kir. osztrák-magyar és román királyi udvari szállító állatgyógyászati praeparatumok számára, Korneuburgban, Bécs mellett. Ezen készítmény állandó adagolása mint póttakarmány a tehéneknek nemcsak a tej minőségét feljavitja, de a tejelőképességet is fokozza.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) *Opera*. Vasárnap páratlanul szenzációs estéje volt az Operának. A „Bajazzó“-t hozták színre, amely alkalommal *Környei* először énekelte *Canió* szerepét. A művésztől eddigi fellépései után sokat várt a közönség, de semmi esetre sem annyit, mint amennyit *Környei* ezuttal nyújtott. Egészen új világitásba helyezte a szerepet és olyan *Caniót* alakított, aki fájdalomában és szerelmi csalódásában nem bajazzó volt, hanem ember. Amikor összeomlani látta maga fölött a vélt családi boldogságot, abban a perczben összegyogyott a bajazzó és önkívületi állapotba esett, bosszújával és kétségbeesésével megbirkózni képtelen ember lett belőle. Így énekelte az első felvonás nagy finálját: végtelen fájdalommal és minden komédia nélkül. A második felvonásban pedig megrázó alakítása folytonosan emelkedett a drámai cselekményre, és végül vad kétségbeeséssel szurta le *Neddát*. Ilyen *Caniót* még az esküdtbíróság is fölmenetene. Hang dolgában is remekelt. *Gyönyörű* izmos tenorja egész szélességében és melegségében minden érzésével csengett. A közönség perczekig tartó óriási tapsal és ovációval fogadta a művész kitűnő alakítását. Nagyon szerencsés estéje volt *Ambrosi* nének, aki sok ötletességgel és kellemesen csengő hanggal énekelte és játszotta *Neddát*. A többi szereplők közül *Mihályi*, mint *Silvió* elég kellemes volt, ellenben *Várad* *Toniója* a gyengébb alakítások közé tartozott.

e. a.

(*) A „Táncos huszárok“ — huszonötödöszer. *Rajna* Ferencz és *Szirmai* Albert népszerű operettje, a „Táncos huszárok“ ma este érte meg első jubileumát. A diadalmas ut első fordulóján nagy ünneplő közönség üdvözölte az ötletes szöveget, a dallamos és máris népszerű muzsikát s a szereplőket, akik ünnepi jókedvben játszották végig a darabot. Minden jókát jóízű kacagás, minden énekszámot taps jutalmazta és vége hossza nem volt az ismétlésnek. Természetesen sok színes virág emelte a jubiláris est fényét, amelynek folyamán a siker szerzőit többször a lámpák elé szólította a közönség.

(*) *Hangversenyek*. Az országos szimfóniai zenekar vasárnap este tartott hangversenyt a Zenepalotában, *Kun* László vezetése alatt. A dícséretes munka, melyet ez a zenekar magára vállalt, úgy látszik még a közönség körében is intenzívebb szimpátiára talált. Szépszámu közönség jelent meg, hogy meghallgassa törekvésük eredményét. Valóban már e második hangversenyen is beigazolták, hogy mindjobban érzik az összetartozásukat, néha elsőrangú együttesben, mint azt a *Mozart* szerenádjának előadásánál is észlelhettük. Ilyen tökéletes előadásban még nem hallottuk *Mozart*-ot. Kevésbé szerencsés volt a *Tannhauser* nyitány, amelynél a tulságosan lassu előadás és egyéb felfogásbeli zökkenések gyakran zavarólag hatottak. *Mihalovich* „A sellő“ című szimfóniájának balladája következett, melynek előadásánál sikeres buzgalommal igyekeztek a mű hangszerelési és felépítési szépségeit minél tökéletesebben érvényre juttatni. Végül *Csajkovszky*-nak harmadik számú — és eddig még nálunk nem halott — szimfóniáját élvezhettük igen szépen összevágó temperamentumos előadásban. A minden ízében tipikus *Csajkovszky*-szerzemény bővelkedik azokban a zenei fordulatokban, melyek a hallgatót mindvégig lekötik. Nagyszerű harmóniai felépítésű párosul annyi melódiával, hogy a zenei felfogás bármely irányához tartozzék is a hallgató, a mű feltétlen lebilincseli. A zenekar a műnek eme előnyeit sikeresen felhasználva, a maga teljességében egységes előadásban ismertette meg velünk ezt az érdekes zeneművet. — A *Grünfeld* vonónégyes társulat vasárnap délután tartotta harmadik hangversenyét. *Schumann* A-dur vonónégyesének összevágó előadásával nyitották meg a hangversenyt. *Vásárhelyi* *Tessza* óneke következett. A fiatal művész, aki már mint zeneakadémiai növendék is több ízben tanujelét adta, hogy nagyterjedelmű szépen csengő hangja nagyfokú zenei intelligenciával párosul,

ma csak megerősített bennünket abban a hitünkben, hogy elsőrangú szubrett-tehetség. Valóban ott, ahol hangjának és művészi felfogásának megfelelő könnyebb dalokat énekelt, készsége teljes mértékben érvényesült. *Juon* Pál zongoradűsében *Tessényi* Margit játszotta a zongorarészt. A művésznek felettébb technikai készségéről tett tanúságot, bár nem mindig sikerült neki a kamarazene egységessége érdekében billentésének erejét redukálni. Az ötletes, invenciózus szerzeményt a közönség igen melegen fogadta. Ugy *Grünfeld*eknek, mint a művésznőnek igen sokat tapsolt, aki az ovációkat ráadásul köszönte meg. — *Róth* Ernő zongoraművész rendezett kamarahangversenyt hétfőn este a Zenepalota kistermében *Baré* Emil és *Weidel* Antallal. A klasszikus műsört, mely *Beethoven*, *Schumann* és *Brahms* műveiből állott, igen érdekes interpretációban hallhattuk. A kürt nálunk nem szokásos kamarahangszer és így valóságos újdonságnak hatott a hangverseny. *Róth* Ernő a magánzámban is bebizonyította, hogy kiváló technikáján kívül feltűnően kimagasló zenei intelligenciája a legérősebb kvalitásai. *Baré* Emil, mint kamarazeneszó épp oly finomérzésű muzikusnak bizonyult, mint azt másirányú szereplésénél már megszoktuk. Dícséret illeti *Weidel* Antalt is, aki dacára annak, hogy hangszere inkább zenekari hatásokra való, mint intim muzikára, mégis mindig szerencsésen illeszkedett a miliőbe és valóban érdekes harmóniai színhatásokat hozott létre. (o. d.)

(*) **Shakespeare-matiné.** Vasárnap délelőtt rendezte a Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága második Shakespeare-matinéját. A Nemzeti Múzeum díszterme ezuttal is szorongásig megtelt díszes közönséggel, amely nagy érdeklődéssel hallgatta az előadásokat. Az első felolvasó dr. *Alexander Bernát* egyetemi tanár volt, aki *Leár királyt* magyarította. Az előadó magas színvonalú előadást tapsal fogadták. A felolvasás után *Törzs* Jenő, a Magyar Színház tagja nagy dármai erővel több jelenetet mutatott be a *Julius Caesár*-ból, majd *Lukács* György tartott felolvasást „Shakespeare és a modern dráma” czimén.

(*) **A „Vadkacsa.”** A Nemzeti Színházban az utolsó próbák folynak *Ibsen* Henrik „Vadkacsa” című hatalmas tragikomédiájából, amelyre hetek óta nagy ambícióval készül a színház személyzete. *Ibsen* mélyeséges tragikomédiája iránt a közönség minden rétegében élénk érdeklődés mutatkozik. *Hjelmar Ekdalt*, akiben *Ibsen* az átlagember típusát írta meg, *Gál* Gyula fogja játszani; a fiatal *Werlet*, a balkezü világvilágító, akinek alakja a mi viszonyaink között talán a legproblematisabb, *Pethes* Imre, az öreg *Ekdalt* *Gabányi* fogja játszani. A cinikus *Relling* szerepében *Somlay* Arthur, a színház újonnan szerződött tagja mutatkozik be. A női szerepeket *K. Hegyesi* Mari, *Lenkey* Hedvig és *Váradi* Aranka játsszák. A bemutatóig hátralévő napok a színház legkiválóbb darabjai szerepelnek a műsoron. Így holnap d. u. „*Konstantin* abbé”, este a „*Nők barátja*” kerül színre. Szerdára a „*Felusi* verebek”, *Gárdonyi* nagysikerű vígjátéka van kitűzve. Csütörtökön először kerül színre ez évadban „*Lady Windermeere* legyezője”, *Wilde* Oszkár nagysikerű színműve.

(*) **Magyar nők a Petőfi-Házért.** Az a lelkes mozgalom, melyet a Petőfi-Társaság a Petőfi-Ház érdekében megindított, lelkes visszhangra talált a magyar nők körében. A Petőfi-Ház, melynek az a nagy hivatása van, hogy magába foglalja és a későbbi utókor részére is megőrizze mindazokat az emlékeket, ereklyé- és kézirat-gyűjteményeket, melyek a magyar nép legedesebb szava és leglelkesebb költőjének, *Petőfi* Sándornak nevéhez fűződnek, már tető alatt áll. A Petőfi-Ház és az ereklyemúzeumot, mely gyűjteményének gazdagságával megható örömet fog kelteni minden magyar ember lelkében, a Társaság márczius 15-én fogja felavatni. A felavatás ünnepnek folytatása és méltó befejezése lesz az a művészhangverseny, melyet a lelkes magyar nők, a fővárosi társaság legelőkelőbb hölgyei márczius hó 16-án a fővárosi vígadó összes termeiben rendeznek a Petőfi-Ház és *Damjanich* János özevényének árvaháza javára. A nagy magyar művészhangverseny legnagyobb művészeink részvételével. A hangverseny műsorának minden száma magyar írók és zeneszerzők művei-

ből lesz összeállítva, úgy hogy irodalmi és művészi szempontból a magyar nők e nagyszabású hangversenye az idej hangversenyeinek egyik kimagasló eseménye lesz. Így fognak áldozni a magyar nők a márcziusi nagy napok és *Petőfi* Sándor emlékének.

(*) **A Vigszínházban holnap, kedden két előadás lesz.** Délután 3 órakor félhét órával a „*Tatárjárás*”, *Kálmán* Imre és *Bakonyi* Károly dallamos operettje kerül színre, este pedig az „*Izrael*”, *Bernstein* Henri szenzációs színművét ismétlik.

(*) **Vendégszereplések.** A fővárosi primadonák szívesen rándulnak vidékre, hol meleg ünnepeléssel méltatják művészetüket. A legszívesebben látott vendégek közé tartozik *Komlóssy* Emma, akit annyi felé hívnak, hogy azt se tudja, hová menjen előbb. E napokban Désen vendégszerepelt a „*Katalin*”, „*Gyimesi vadvirág*” és a „*Varázskeringő*” főszerepében és mind a három este tomboló tapsviharokat keltett énekével, játékaival, szépségével. *Komlóssy* Emma, aki ma egy gyönyörű fényes hangversenyen működik közre, e hét négy estéjén Aradon a „*Casanova*”-ban, „*Varázskeringő*”-ben, „*Katalin*”-ban és a „*Gyimesi vadvirág*”-ban játszik. Az aradiak becézett kedvencüket kitüntető szívélyességgel készülnek fogadni. Ugyancsak az aradiakra vár az az élvezet, hogy *Medgyaszay* Vilma bájos művészetében gyönyörködhetnek. A fiatal művész, aki magában egyesíti *Yvette* Guilbert és *Judic* asszony „*disease*”-tehetségét, e hó 28-án, egy fényesnek ígérkező jótékonyzélű hangversenynek lesz a starja. A Vigszínház kitűnő szubrettje, *Kornai* Berta óriási sikerrel vendégszerepelt a múlt héten Szolnokon. Csütörtökön *Mogyoróssy* önkéntest játszotta a „*Tatárjárás*”-ban; pénteken pedig a „*Gésák*” *Mollyját*. Mindkét előadás felemelt helyárrakkal zsúfolt ház előtt folyt le.

(*) **Az Uránia-színházban csütörtökön bemutatásra kerül újdonsága, Pekár** Gyula „*Franciaia forradalom*” című darabja nemcsak szöveg, de kiállítás tekintetében is egyike lesz a színház legpompásabb termékeinek. A forradalom borzalmas eseményeit remek mozgóképek fogják illusztrálni. Kedden délután a „*Tánc*”, este pedig a „*Szírénék hazája*” szerepel műsoron, mely utóbbinak ez lesz a kilencvenedik előadása.

(*) **A „Nyugat”-nak, Ignótus, Fenyő** Miksa és *Osvát* Ernő folyóiratának most jelent meg harmadik száma. Abban az érdekes irodalmi harcban, amelyet az ifjú irógeneráció modern dolgozatai provokáltak, a „*Nyugat*” a harcok ütköző pontja. A „*Nyugat*” körül sorakoznak e gárda legkiválóbb emberei és ez a szám is méltóan képviseli a modern irodalmi törekvéseit. *Babits* Mihály *Swimburnet* mutatja be. *Novellát* írtak *Lengyel* Géza (Véletlenek) és *Móricz* Zsigmond (A ezica meg a macska). *Költeményekkel* *Szép* Ernő, *Kemény* Simon és *Tóth* Árpád szerepelnek. *Balázs* Béla (Dialogus a dialogusról) és *Salgó* Ernő (Az ellendráma) esszé-irtak. *Lukács* György *Richard Beer-Hofmann* novelláit ismerteti. A *Figyelőbe* *Lengyel* Géza (Közlés), *Laczkó* Géza (A fehér körül a pingvinek szigetére), *Csáth* Géza (Lányi Ernő új dalai) és *Lengyel* Géza (Hamis romok) dolgai jönnek. A havonta kétszer megjelenő folyóirat előfizetési ára egy évre 20 K, félévre 10 K. A kiadóhivatal VII., Akácfa-utca 5. szám alatt van.

(*) **A „Forradalmi nász” Temesvárott.** *Kreszényi* Ignác kitűnő művészgárdája teljes sikerrel juttatta *Sophus* Michaelis melodramatikus drámáját, mely a temesváriakra se tévesztette el megvívó hatását. A gondos és minden részletében stílusos rendezés a fáradhatatlan igazgató helyes érzékét és nagy intelligenciáját dicséri. A nagyon jó előadástól különösen *Harasztly* Miczi nagy koncepciójú művészi alakítását kell kiemelni. *Partnere* *Klenóvits* György drámai hűvel játszott a nehéz szerepét, *Pártos*, *Szegő*, *Fekete* kifogástalan volt.

(*) **Bemutató a Gyermekszínházban.** Holnap, kedden lesz a bemutatója *Feld* Mátyas „*Hüvelyk* *Matyi* vagy az elvarázsolt királyleányok” című énekes és táncos tündérrégiójének. A látványosságokban és kacagató jelenetekben bővelkedő újdonsághoz teljesen új kiállítás készült. Igen mulattatóan ígérkezik a harmadik felvonásban előforduló *Péter* és *Pál* csodamajmok jelenete. A bohózas varázsszereget hét képből áll. Ez az előadás négy órakor kezdődik.

(*) **Hangverseny Szarvason.** A *József* főherceg szanatóriuma javára Szarvason nagyszerűen sikerült hangverseny volt, amely tetemes összeggel gyarapította a jótékony cél szolgálatában álló intézetek vagyonát. A magas nívón álló intézet hangversenyén részt vettek: *Judit* Etel, aki kiváló magyar költők verseit szavalta. *Sebők* Ilona, aki művészi énekével gyönyörködtette a közönséget. *Grünwald* Rózi szépen szavalt és *Lavátka* Ilonka kiváló zongorajátékot produkált. A hangverseny nagy és előkelő közönsége zajos tapsal honorált minden számot.

(*) **A kispesti munkásházak.** A kispesti munkáslakóházak tervezése és építése dolgában a miniszterelnök a napokban már határozott. A huszonkét háztípus terveinek elkészítésével a tervpályázaton díjazott és megvett tervek szerzőit, *Árkay* és *Kallina*, *Bierbauer* és *Tichtl*, *Fleischl* Róbert, *Palóczy* Antal, *Schoditsch* és *Éberling*, *Waldner* Gyula, *Lechner* Loránt, továbbá *Kotál* Henrik építészeket bízta meg. Ámbár a városrendezési tervpályázaton a jury az első díjat *Palóczy* Antal, a másodikat *Fleischl* Róbert és a harmadikat *Kotál* Henrik építészeknek ítélte oda, mégis, miután az illetékes szakkörök egyhangú véleménye szerint a kivitelre legszebb és legalkalmasabb a *Kotál* Henrik által készített terv, eszerint és az ebben foglalt alapszeme betartásával készül a városrendezési terv, amelyet a miniszterelnök megbízásából és utasítására már készít is *György* kataszteri főmérnök, hogy az építés a tavasszal már akadálytalanul megkezdhető legyen. *Kotál* Henrik az általa készített városrendezési tervet kiválóságának elismerésül bizott meg háztípusok tervezésével, annál is inkább, mert tudását röviddel ezelőtt is bebizonyította, amidőn a Máv. által építendő nagyszabású internátus tervpályázatán szintén egyhangulag nyerte az első díjat, amelynek folytán a művezetéssel és tervezéssel is meg lett bízva.

(*) **Bizánci művészet Magyarországon.** Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum ismeretterjesztő előadásainak során a múlt csütörtökön *Reich* Béla befejezte azt a nagyérdemű előadást, melyet a kertek művészetének szentelt. A jövő csütörtökön *Gróh* István tart felolvasást „*Bizánci stílus falképeink*” czimén. Az előadás, mint az eddigiek is, délután 5 órakor kezdődik és a múzeum titkári hivatalában kapható meghívóval díjtalanul hallgatható meg.

(*) **Benczur nagy festményének átvétele.** *Benczur* Gyula nagyevű festőnk, a magyar királyi festőmesteriskola igazgatója, a napokban fejezte be ama nagy történeti festményét, amelyen az ezredévi ünnepségeknek legkimagaslóbb jelene van megörökítve. Ez a történeti jelenet a magyar országgyűlés két házában hódolat I. *Ferenc* József magyar király előtt a budai királyi várpalota tróntermében. A kép egyelőre *Benczur* műtermében maradt, de a tavasszal átszállítják a Szépművészeti Múzeumba, ahol nyomban közszemlére állítják.

(*) **Az Idő** című hetilap legújabb számába vezetőcikket *Ráskai* *Ferenc*, verset *Harasztly* *Lajos*, tárcát *Schmittely* *Józsefné*, politikai karcolatot *Pakots* *József* és krónikát *Ráspoly* irt. A tartalmat a lakbérmozgalomról szóló megjegyzés, egy párisi szezoncikk, fordított novella, a pótanekdotakines, *Komáromi-Katz* *Endre* közönművészeti kritikája és gazdag közgazdaság-rovat egészíti ki. Az *Idő* félére 6 koronáért rendelhető meg *Péterfi* *Gyula* szerkesztő-tulajdonos czimén: Felsőerdősor 32.

(*) **Szerződöttes.** *Csanádi* *Imrát*, a vidéki városokban jól ismert énekesnőt, *Komjáthy* *János*, a kassai színház igazgatója, társulatához szerződöttes.

(*) **Nemzetközi grafikai kiállítás.** A városligeti *Mücsarnok*ban mindinkább kibontakozik a hatalmas nemzetközi grafikai kiállítás képe, amelynek rendezése a téli tárlat berendezése óta szakadatlanul folyik. A kiállításon művészeinken kívül tízezer nemzet legjelesebb rajzoló művészei vesznek részt és pedig: amerikaiak, brittek, (angolok, irek, skótok), dánok, finnek, francziák, hollandok, japánok, németek, norvégok, olaszok, oroszok, osztrákok és svédek. Az egyes nemzetek művészeinek alkotásait mind külön csoportokba osztották, a könnyebb tájékozódhatás végett, csupán a híres *Baecker* Béla-féle gyűjteményt hagyták meg nemzetközinek. Legnagyobb természetesen a magyaroké, amelynek különösen az immár művészethistóriai része lesz igen érdekes. Az ünnepélyes vernissage kedden, e hó 9-én délután öt órakor lesz *gróf* *Apponyi* *Albert* közoktatási miniszter jelenlétében, s a kiállítást szerdától kezdve már a társulat tagjai és a közönség is látogathatják.

FŐVÁROS.

(*) A színészek új törvénykönyve. A Színész-egyesület tanácsa bizottságot küldött ki, amelynek a régi, elavult törvénykönyv átdolgozását tűzte ki feladatául s ez a bizottság, amelyben az egyesület ügyésze is helyet foglal, szorgalmasan dolgozik, hogy az átdolgozással a kögyülésig elkészüljön. A kögyülés bizonyára örömmel szankezionálja majd az új törvénykönyvtervezetet.

(*) Hangversenyek.) Egy exotikus hangversenyének, Ninnah Kamajoch hangversenye teszi érdekessé az ideai változatos hangverseny szerezést. A művésznő négy évvel ezelőtt egy Jávában utazó holland tudós fedezte fel, akinek ajánlata folytán Vilma hollandi királynő karolta fel a kis fekete leány ügyét és képezte ki szép hangját annyira, hogy most a legkiválóbb énekesnők közé tartozik. Budapesti szereplése elé érdeklődés a zenekedvelő közönség.

A VII. filharmóniai hangverseny szerdán, február 3-án este fél 8 órakor lesz a Vigadóban Kerner vezetésével Granfelt Hanna operanékesnő közreműködésével. E hangverseny éppen Mendelssohn születése napjának százéves évfordulójára esik s így az ezen napra tervezett Mendelssohn-ünnepély is egy heti halasztást szenved.

Sauer Emil zongoraművész február 8-iki hangversenyén a következő műveket fogja játszani: Scaslati, Négy szonáta, Beethoven, Sonate pathétique, Chopin, Második ballada, Nocturne, 27-ik mű 2. szám; Polonaise 53. mű, Liszt, Ricordanza, Sauer Semper scherzande; Sylphes glissants, Csjkovszky—Pabst, Paraphrase de Concert sur „Eugen Onegin”. A jegyeket a Harmónia árusítja.

A szicíliai, ajskai és resicai társulatok javára tartandó hangverseny február 9-én lesz a Vigadóban. E hangversenyen József főherceg és Augustia főhercegnő is megjelennek és a legelőkelőbb társadalmi körökből alakult helybizottság által fogadtatnak, részt vesz a világhírű hegedűművész, Huberman Broniszlav, ki legutóbb Bécsben ismét diadalit aratta. Piday Ilona hangversenyének Mendelssohn emlékére, a nagy mester magasztos szép dalát, a „Lemondás”-t fogja énekelni, melylyel a művésznő az utolsó itteni fellépése alkalmával nagy sikert aratott, továbbá olasz áriákat fuvala és zongorakisérettel. Élénk érdeklődés nyilvánul egyszersmind Thomán István, Mosshammer Román és Singer Hermann kedvelt művészek fellépése iránt is. Jegyek ezen rendkívüli érdekes hangversenyhez Molitor Oszkár Euterpe zeneműkereskedésében (Kossuth Lajos-utca 15.) kaphatók.

Friedmann Ignác zongoraművész, ki múlt hónapi hangversenyén igazán „zo'atlan mó'on lelke llettte a budapesti közönséget, szerdán, február 10-én bucsuhangversenyt rendez ismét a Royalban ragyogó műsorral.

Ysaje Jenő, a jelenkor legnagyobb hegedűse, hétfőn, február 22-én egyetlen szólóhangversenyt rendez a Royal-teremben. Nem esodálkozunk, hogy a rajongásig szeretett művész hangversenyéhez csak ugy tudulnak.

Orgonahangverseny. Schmidthauer Lajos, aki a pesti és bécsi nagysikerű fellépései óta nagy hírnévre tett szert, a február 11-iki ezidei orgonacestélyén Medek Anna, Operaháunk általánosan kedvelt fiatal művésznője és Drumár László hegedűművész működnek közre. Jegyeket Molitor Oszkár Eutepro zeneműkereskedésében (Kossuth Lajos-utca 15.) árusít.

May-Münster Cornelia énekművésznő a tavalyi dal-estélyén Erkel Ferencz nehéz La Grange-áriájával aratott óriási sikert. A február 17-iki hangversenyen is egy Erkel-áriát és pedig a Bánk-bán-ból Melinda nagy áriáját énekl. E hangversenyen Kulifay Izabella főhercegi tanárnő zongoraművésznő működik közre. Jegyek Molitor Oszkár Euterpe zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 15. kaphatók.

Kussevitzky Sergei, a világhírű gordonkaművész, ki a múlt évben a budapesti sajtónak egyenesen bannulátát vivta ki magának, kedden, február 23-án rendkívül érdekes hangversenyt rendez a Royalban Henri Casadesus, a fényes párisi viola d'amour-művész és Lindemann Frigyes berlini zongoraművész kíséretében. Jegyek Friedmann, Ysaje és Kussevitzky estélyére Méry Bélánál váltandók.

Backhaus Vilmos zongoraművész hangversenye február 24-én lesz a Royal-szálló termében. A kitűnő zongoraművész, kib a közönség minden egyes fellépésekor oly őszinte lelkesedéssel fogad, budapesti hangversenyére felette érdekes műsort állított össze. A jegyeket a Harmónia árusítja.

A Hubay-Popper hangverseny-trió február 26-iki 4-ik estélyén Backhaus Vilmos zongoraművész fog vendégszerepeln. Ezuttal tehát ismét elsőrendű művelésben lesz része az ezen hangversenyeket látogató közönségnek. Jegyek erre a hangversenyre a Harmónia zeneműkereskedésében kaphatók Váci-utca 20.

Sembrich Marcella márczius 3-iki budapesti hangversenye iránt szokatlan nagy érdeklődés nyilvánul meg. Patti Adelina óta nem vártak oly lázasan művésznőt, mint ezuttal, hogy ily nagy kaliberű művésze legyen, mint Sembrich, a legnagyobb ritkaságok közé sorolható.

Nagy szénmegtakarítás

érhető el szén, koks, fa vagy bármiféle más tüzelőanyagnál a

KYL—KOL (törvényileg védve) kémiai preparátum alkalmazása által. Nagy meleg ad és a tüzelőanyag **szakmentesen** ég el. Kapható **30 filléres csomagokban minden fűszer-, festék- és drogeriaüzletben.**

30 fill. csomag 1 és fél mázsa szénét takarít meg.
KYL—KOL vállalat Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 83. szám. 26873.
Képviselek kerestetnek.

(*) A polgármester itthon. Dr. Bárczy István polgármester visszaérkezett rövid szabadságáról és ma átvette hivatala vezetését.

(*) A budapest—szentendrei vonal villamos üzemre való átalakítása. A budapesti helyi érdekű vasutak hálózatának villamos üzemre való átalakítása tárgyában az 1906. évi márczius 9-én megtartott engedélyezési tárgyalás alkalmával a székesfőváros kiküldöttei azon kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a társaság, kapcsolatban a budapest—szentendrei vasutnak akkor már terbevelt átalakításával, az óbuda—főfőter—filatorni gáti vonalat is villamos üzemre alakítsa át. A Közúti Vaspálya Társaság most eleget téve ezen kívánságnak, két alternatív tervvel kereste meg a főváros tanácsát. Az egyik szerint, mint annak idején megirtuk, a villamos vasutnak mind a két vágánya a Laktanya-utczán menne végig, míg a másik szerint az egyik vágány a főfőter—vörösvári-uti vonal háromnegyed szelvénye között, a Flórián-utczán ágaznék ki és a Miklós-utczán át menne a Miklós-térig, ahol a Szentendrei-utca tér át; a másik vágány a lánchidfő—óbudai vonal főfőteri végállomásából ágazik ki és a Laktanya-utczán megy át. A székesfővárosi mérnöki hivatal a két terv közül az elsőnek elfogadását javasolja, mely szerint mind a két vágányt a Laktanya-utczán fektessék le: Ez a megoldás azért jobb, mert egyrészt jobban megfelel a helyi viszonyoknak, másrészt pedig a forgalom a Laktanya-utczában aránytalanul kisebb, mint a nálánál sokkal keskenyebb Miklós-utczában. Ezenkívül a Miklós-utczai vágány a szinten keskeny Kórház-utca egyvágányu forgalmát aránytalanul megterhelné. Mitan azonban a Laktanya-utca előbb-utóbb szabályozás alá kerül, a vonalnak egy része csak ideiglenes jellegű lehet és a társaság köteles lesz a saját költségén eltávolítani és újból építeni. A tanács minden valószínűség szerint a kétvágányu vonal mellett fog dönteni.

(*) A számvevőszék személyzet szaporítása. A főváros törvényhatósági bizottsága még a múlt évben elhatározta, hogy a fogalmazó és pénztárgyakornoki állásokat megszünteti. E határozat folytán dr. Bródy Tivadar tanácsos javaslatot dolgozott ki, amely szerina a 16 számgyakornoki állás helyett 2 számvizsgálói, 2 I. osztályu és 2 II. osztályu számtisztai és 10 számsegédi állást szervez. Miután az adókezelés terén életbelépett csekk- és kliringforgalom még ez év folyamán a községi és egyéb pénzkezelés terén is életbe fog lépni s ez a számvevőszék szolgálatban nagy munkaszaporulatot okoz, a fővárosi számvevőszék hivatalnokok ma délelőtt Liskovetz Imre számvizsgáló vezetésével küldöttség útján arra kérték dr. Bárczy István polgármestert, hogy még egy számvevői, két számvizsgálói és egy elsőosztályu számtisztai állást szervezzenek. A pénzügyi osztály javaslata szerint a szervezés költsége évenként 25.000 korona, a memorandum tervezete szerint 47.000 korona.

(*) Krematórium Budapesten. A főváros tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a törvényhatósági bizottság kögyülése elé javaslatot terjeszt egy krematóriumnak 200.000 korona költséggel való felépítésére. Ebből az alkalomból az „Országos Halotthamvasztó Egyesület”, amely három év előtt alakult, de amely azóta hasztalanul várta elapszályainak jóváhagyását, kedden Pogány Móricz műtermében, Kétyi Károly udvari tanácsos egyetemi tanár elnöklésével értekezletet tart. Az értekezlet fel fogja kérni a törvényhatósági bizottság egyik tagját, hogy intézzon Bárczy István polgármesterhez interpellációt s kérje közbenjárását az egyesület alapszályainak jóváhagyása érdekében. Az egyesületnek már eddig is több mint ezer tagja van.

(*) A tanulóifjúság kirándulásai. Kállay Gyula bizottsági tag ma délelőtt indítványt adott át Fülepp Kálmán főpolgármesternek azzal a kérelemmel, hogy a szerdai kögyülés elé terjeszse. Az indítvány utal arra a visszasságra, hogy a főváros tanulóifjúsága nem ismeri Budapest környékét, a környékbeli tanulóifjúság pedig nem ismeri a fővárost. Ennek egyedül és kizárólag a drága közlekedés az oka. Indítványozza, utasítsa a kögyülés a tanácsot, hogy közlekedési vállala-

tokkal lépjen érintkezésbe és keresse olyan megoldást, hogy a Budapesten lévő összes fővárosi elemi és középiskolák ifjúsága tanulmányutaknál, a tanárok felügyelete alatt, rendkívül mérsékelt ár mellett külön kocsikat, esetleg külön hajókat kapjon. Az indítványozó az új rendet legkésőbb május elsejétől fogva kívánja életbe léptetni.

(*) Főelosztott szakegyesület. A belügy-miniszter a budapesti söröző-munkások szakegyesületét megszüntetnek mondta ki, mert a szakegyesület 1901. szeptember hónap óta semiféle tevékenységet nem fejt ki.

(*) A körönd új parkirozása. Tudvalevőleg a köröndön lévő négy szobor körüli parkot aszfaltburkolattal vették körül s erre a célra a parkok területéből vettek el. A parkok illetően átalakítása szükségessé tette most már az előtte levő növényeknek átalakítását is. A mérnöki hivatal azt a javaslatot teszi a tanácsnak, hogy a szobroknak zöld háttérrel adjanak, úgy hogy maguk a szobrok nagyobb növényű bokrokat és örökzöld cserjéket alkossanak. A bokrok elé 1 ig virágágyakat helyeznek el, amelyeket örökzöld-növényekkel vonnak be. Ezenkívül még az Andrássy-ut mentén új fasorok létesítését is tervezi.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Gyorsíró Társaság — az 1861-ben alakult Stolze—Fenyvessy-iskola követői — vasárnap, január 31-én délelőtt 11 órakor tartotta a képviselőház gyorsíródjában dr. Antalik Károly egyesületi elnök vezetése alatt ez évi kögyülését, amelyen az egyesületi tagok igen szép számmal jelentek meg. Tiszteletbeli tagokká választották: dr. Günther Antal igazságügyminisztert, Könyi Manót, az országos gyorsíróda volt társfőnökét, Tarkovits József ny. államtitkárt, főrendiházi tagot, akik valamennyien az országgyűlési gyorsíróda tagjai voltak. A megválasztott tisztújítás során megválasztották elnöké: Antalik Károly drt, az országgyűlési gyorsíróda második főnökét. Alelnökök lettek: dr. Pergriny János, a képviselőház gyorsíróda helyettes főnöke, dr. Gyomlay Gyula, dr. Fülöp Adorján (Zenta). Főjegyző lett: dr. Benő Gyula. Pénztárnok: dr. Rajic Dusán. Ellenőr: dr. Bozóky Ádám. Megválasztották ezenkívül a budapesti és a vidéki igazgatótanácsai tagokat. Kiküldetett egy irodalmi és egy tanügyi bizottság. A kögyülés határozata folytán egyesületi tagok minden vasárnap délelőtt 10 órakor, a képviselőház gyorsíródjában tartandó, a gyorsíróda főnöke és országgyűlési gyorsírók vezetése alatt álló vezetési gyakorlatokon díjtalanul résztvehetnek. Az egyesület a főrendiházban, egy. az e célra átengedett teremben, kezdő egyesületi tagok részére díjtalan, nem egyesületi tagok számára mérsékelt díjért, február hó első felében az országgyűlési gyorsíróda főnökének személyes felügyelete alatt tartandó gyorsírási tanfolyamot rendez. Írásbeli megkeresésekre készséggel ad felvilágosítást a Magyar Gyorsíró Társaság elnöksége, Budapest, V., Országház. A tanfolyamok megkezdésének idejét a Magyar Gyorsíró Társaság a lapok útján közölni fogja.

(—) A Balatoni Szövetség most tartotta évi rendes kögyülését dr. Óvári Ferenc országgyűlési képviselő elnökelete alatt. A napirend során Cséző Ernő titkár olvasta fel jelentését a szövetség működéséről. Vass Béla felszólalása után a kögyülés egyhangulag tudomásul vette a titkár jelentését és elhatározta, hogy a kögyülésből üdvözlő Kossuth Ferenc kereskedelemügyi és Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert. A pénztárosi jelentés után megállapították a szövetség 1909. évi költségvetési előirányzatát, majd a népi ügyében való jelentés után dr. Sümegei József fürdőorvos élénk figyelem mellett „Balaton, mint gyógyfürdő” czimen tartott igen tanulságos előadást. Az indítványok tárgyalása után a szövetség tiszteletbeli tagjainak megválasztotta Vajda Ödön zirczi apátkanonokot és Sztényi József államtitkárt. Ezzel az ülés véget ért.

(—) A Magyar Földrajzi Társaság e hó 4-én, csütörtökön este hat órakor a kir. magyar tud.-egyetem Földrajzi Intézetének nagy tantermében (VIII. Fhg. Sándor-utca 8. szám alatt, a régi képviselőház üléstermében) felolvasó estélyt tart, melynek tárgya Gonda Béla r. tag emlékbeszéde Türr István tisz. tag felett.

(—) A Magyarhoni Földtani Társulat e hó 3-án, szerdán délután 5 órakor a kir. József műegyetem ásvány-földtani intézetében (Esterházy-u. 1. sz., II. em.) tartja meg ezidei kögyülését, melynek napirendjén az elnöki, titkári s pénztári jelentésen kívül dr. Koch Antal egyet. tanárnak a legújabb hegyképződési elméletekről szóló előadása is szerepel.

Nyilttér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

Pályázati hirdetés.

A „Balassagyarmati Takarékpénztár” r. t.
Balassagyarmaton az ujonnan rendszeresített
ügyvivő - főkönyvelői

állás betöltése céljából pályázatot hirdet.
Ezen állás javadalmazása évi fizetésként 3000 korona és 800 korona lakbér.

A pályázó igazolni tartozik kereskedelmi elméleti és hosszabb pénzügyi gyakorlat mellett egy pénzügyi ügyeinek vezetésére is kiterjedő képzettségét, korát és családi állapotát.

A sajátkezűleg írt pályázati kérvény folyó évi február hó 15-ikéig nyújtandó be az alulírott igazgatóságnál.

Az állás folyó évi március hó 15-én foglalandó el. Az állás elfoglalása előtt köteles a megválasztott 5000 korona tiszti övédekot az intézetnél letenni.

A megválasztás csak az esetben lép érvénybe, amennyiben az illető a létesítendő alkalmazási-írásbeli szerződést aláírja.

Balassagyarmat, 1909. évi február hó 1-én.

A Balassagyarmati Takarékpénztár igazgatósága.

A Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvényirtáság igazgatósága öszinte fájdalommal jelenti tagjának

Dr. NEUMANN ÁRMIN

magy. kir. udvari tanácsos urnak

tegnap délben bekövetkezett gyászos elhunytát.

A megboldogultban hű barátunkat és társunkat, intézetünk megalapítójának egyikét gyászoljuk, ki annak érdekeit hosszú évek során át fáradhatatlan és soha nem lankadó buzgalommal mozditotta elő. — Emlékét mindenkor tisztelttel és hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapestben, 1909. február hó 1-én.

Dr. Neuman Árminné, szül. Ries Amelie a maga és családja nevében mélyen szomorodott szívvvel jelenti forrón szeretett férjének

Dr. Neumann Ármin

m. kir. udvari tanácsos, egyetemi oz. rk. tanár, ügyvédnek, stb. stb.

f. é. január hó 31-én, rövid szenvedés után, életének 61. évében történt gyászos elhunytát.

Drága halottunk földi maradványait f. é. február hó 2-án d. e. 10 órakor a gyászszobából (VI. Andrásy-ut 5.) a Mikoskeresztúri izr. sírkertben helyezték örök nyugalomra.

Budapest, 1909. január 31-én.

Dr. Neuman Bernát mint fivér, Dr. Schwarz Dávidné szül. Ries Róza, Dr. Neuman Ernáné szül. Glasner Gizella, Ries Henrikné szül. Steiner Nelly mint sógorok.

Dr. Schwarz Dávid, Ries Henrik, Ries György, dr. Nemes Béla, Ries János mint sógorok, számos unokaöccse és unokahuga nevében.

Koszoruk mellőzését és csendes részvétet kérünk.

Külön értesítés helyett.)

Mulatságok.

Bölcso-de-bál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 1.

Igazi bál jókedv volt a Vigadó termeiben a Pesti Bölcso-de Egyesület által ma rendezett elite-bálon. A bál előkelőség és népszerűség dolgában egyaránt az első helyek egyikét foglalta el, s fényét emelte a főhercegi pár megjelenése. József főherceg nevével Augustia főhercegnasszonnyal és egész udvartartásával jelent meg a bálon s a táncban is részt vett. Az első négyest a főherceg gróf Almássy Györggyel és a főhercegnő Wenckheim László gróffal lejtette.

A főhercegi pár pontban háromnegyed tíz órakor érkezett meg a bálra. A vendégeket a feljárnál a rendező-bizottság élén Wenckheim László gróf fogadta, gyönyörű virágcsokrot nyújtva át a főhercegnasszonnyal. A fogadás után a délszaki növényekkel feldiszitett lépcsőfeljárón keresztül pazar fényben uszó terembe vonultak a bálanyákkal. Impozáns látványt nyújtott a bálanyáknak szebbnél-szebb csillogó toilettje, melyek közül a főhercegnő vált ki ragyogó fényével. A hercegnasszony toilettje fekete selyem duchesse zöld bársonydiszszal. Nagy smaragd ékszer, diadém és mellécska ékesítette.

A bevonulást rövid cerele követte, mely után megkezdődött a tánc Kondor Jenő cigánybandájának hangjai mellett.

A női táncrend a jótékony célra való tekintettel egyszerű, izléses kartonlap volt. A bál sikeréért nagy dícséret jár ki a rendezőségnek, amelyben különösen dr. Vajda Ákos végzett nagy és eredményes munkát.

A bálon előkelő és arisztokrata világunk színejavát láttuk ott. Ott voltak többek között: gróf Apponyi Albert és Sándor, gróf Zichy Béla Rezső, Jekelfalussy Lajos, Czibulka Sándor hadtestparancsnok, gróf Wenckheim László, báró Révay Simon.

A bálanyai tisztet is arisztokrata világunk hölgyei vállalták magukra. Ezek a következők voltak: gróf Almássy Dénesné, gróf Apponyi Albertné, gróf Apponyi Lajosné, gróf Apponyi Sándorné, gróf Attems Gyuláné, Barkassy Kálmánné, Beck Lajosné, öz. Beretvás Endréné, öz. Biedermann Ottóné, Biró Árminné, Bissingen Lázár Nóra grófnő, báró Born Frigyesné, Boronkay Jenőné, gróf Chotek Rezsőné, gróf Cebrían Istvánné, Cseh Ervinné, báró Dániel Ernőné, Dietrich Emilné, Dreher Jenőné, gróf Esterházy Lászlóné, gróf Hadik-Barkóczy Endréné, Hagenmacher Árpádné, öz. Herich Károlyné, Hochhalt Károlyné, Holitscher Pálné, Jankovich Jánosné, Joanovits Istvánné, Láncoz Leoné, ifj. Lónyay Sándorné, gróf Nádasdy Ferenczné, gróf Nákó Sándorné, báró Orosy Szerafinné, báró Orosy Andorné, báró Orosy Fülöpné, ráczalmási Pajzs Gyuláné, Payer Imréné, báró Piret de Bihain Lajosné, báró Révay Simonné, gróf Széchenyi Imréné, Stettina Józsefné, bajai Vojnits Sándorné, bánóczyi Végess Gyuláné, gróf Wenckheim Frigyesné, gróf Zselénszki Róbertné. A bálon jelen voltak:

Asszonyok: Árva-Tóth Istvánné, Adler Rácz Józsefné, Apáthy Gáborné, Alexandropoulos Jánosné, Agoraszto Péterné, Baros Károlyné, Bochkor Károlyné, Biscara Endréné, Braun Károlyné, Cholnoky Imréné, Dósa Bertalané, Elicher Vilmosné, Egerváry Gézánné, Eckermann Edéné, Eleőd Jósáné, Földes Béláné, Fock Gézánné, Fabriczius Béláné, Flittner Frigyesné, Gozony Lászlóné, Gerbeaud Emilné, Gaszner Pálné, Gombár Tivadarné, Gönczy Béláné, Grundt Józsefné, Gözsy Tiborné, Glatz Jánosné, Heinrich Elekné, Hosszu Lajosné, öz. Hübner Gézánné, Hagenmacher Árpádné, Hegyeshalmi Lajosné, Horváth Jánosné, Hoffmann Edéné, Jeszenszky Sándorné, Joanovits Józsefné, ifj. Kienart Ferenczné, Kovács Emilné, Kozma Andorné, dr. Kovács Ágostonné, dr. Konrad Jenőné, Krause Jenőné, Kőnyves Tóth Mihályné, öz. Kern Ferenczné, Kemény Kálmánné, lovag Keissler Gusztávné, Kossuth Árpádné, Kilényi Béláné,

Koronka Károlyné, öz. Kaszenszky Árpádné, Ljubibratic Istvánné, Lovass Jánosné, Magyar Jászlóné, Medveczky Edéné, Müller Rezsőné, Markosy Béláné, Morzsányi Józsefné, Major Kálmánné, Naef Frigyesné, öz. Nagy Lajosné, Potocsnik Jenőné, Palutray Gézánné, Patachich Béláné, Pfeiffer Antalné, Paral Ferenczné, Parniczky Ákosné, Papp Jánosné, Ráth Jánosné, Reisenleitner Antalné, Rosmanith Lajosné, Raits Miklósné, Radocza Jánosné, Ráth Jánosné, Róth Lászlóné, Reisenleitner Pálné, öz. Schön Istvánné, öz. Sárkány Andorné, Stagschmidt Jánosné, Szilágyi F. Lajosné, öz. Szontágh Béláné, Szenássy Mihályné, Schnetzer Ágostonné, Skultéty Gyuláné, öz. Saxlehner Andrásné, Szmracsányi Györgyné, Szabó Lászlóné, ifj. Szenes Edéné, Szlávik Endréné, Szibenliszt Gyuláné, Taufer Vilmosné, Titsch Gyuláné, Thurzó Adorjáné, Thaly Zsigmondné, Töry Gusztávné, Telkessy Ödönné, Unger Béláné, Vangel Jenőné, Vesselskő Józsefné, Virter Ferenczné, Vangel Károlyné, Wirter Ferenczné, Woperschall Antalné, Wladár Róbertné.

Leányok: Andrassy Irénke, Antony Irén, Agoraszto Dóra, Baumann Lili, Bochkor Viola, Bochkor Piroška, Biscara Mariska, Braun Adrienne, Braun Györgyike, Barkassy Margit, Cholnoky Ilona, Csaszny Macza, Csapó Nussi, Della Donna Mariska, Dósa Czecczile, Dósa Klára, Dévai Erzs. Egerváry Gabriella, Eckermann Mariska, Eördögh Aranka, Eckermann Mariska, Eleőd Fabiola, Fischer Miczi, Fischer Frida, Földes Livia, Fock Vilma, Fabriczius Maedy, Franse Margit, Flittner Rózi, Gerbeaud Ili és Margit, Gözony Ilonka, Gaszner Ilonka, Gombás Angela, Gönczy Margit, Gözsy Edith, Glatz Rózi, Geramb Alice báróné, Horánszky Emilia, Hoffmann Henriette, Hofbauer Ilonka, Hegyeshalmi Angela, Horváth Piroška, Illés Gizella, Istvánffy Ella, Jeszenszky Margit, Joanovits Ildikó, Joanovits Leona, Konrad Elza, Kovács Irma, Kovács Manczi, Kozma Mária és Gizella, Kern Lily, Kern Hedvig, Kemény Ilonka, Kubik Mili, Kubik Marianne, Keissler Aglais, Kakucsy Juliska, Kossuth Ilona, Kilényi Erzsébet, Koronka Erzs. Kaszenszky Ilonka, hadadi Kovácsy Berta, Ljubibratic Lolly, Lithvay Rózi, Luczenbacher Edith, Luczenbacher Ada, Magyar Gitta, Marczell Boriska, Medveczky Györgyike, Müller Erzsébet és Ilona, Markósy Berta, Mátyás Olga, Morzsányi Ella, Major Sári, Mándy Thyra, Naef Anna és Elza, Neger Ilona, Negro Gize'la, Obstgarten Paula, Stefi és Márta, Pasterezyk Nora, Patachich Kamilla, Patachich Livia, Pfeiffel Emmi, Patal Edítke, Papp Margit, Papp Jolán, Reisenleitner Nelli, Ráth Ilonka, Tuni, Panni és Böske, Raits Jova, Radocza Erzsike, Ráth Fanni, Ráth Erzsébet, Rozinszky Minka, Roth Ilonka, Révay Vilma, Révay Miczi, Sárkány Czicza, Schön Gizi, zátori Scheff Mariska, Schatzer Alice, Stettina Mária, Stettina Bella, Skultéty Margit, Szédeczky Hilda, Szilágyi Zsizi, Szontágh Alice, Szenássy Marianne, Szabó Giza, Szlávik Irénke, Szibenliszt Erna, Taufer Irma, Thurzó Edítke, Thaly Ella, Töry Edith, Tolnay Olga, Tallián Ella, Ujhelyi Gabriella, Unger Heddi, Van Royen Ili, Véges Gigi, Vojnits Margit, Vangel Sárka, Vangel Paula, Vangel Ilonka, Woperschal Margit.

** Balatoni bál. Az Almádi Kör a Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének összes helyiségeiben (VIII. ker., Eszterházy-utca 4. sz.) az Almádiiban felállítandó Rákóczi-szobor alap javára zártkörű sikerült Balatoni bált rendezett, melyen jelen voltak asszonyok: Aggházy Károlyné, Alszeghy Kálmánné, Arkay Antalné, Boda Kálmánné, Baló Józsefné, Banovits Kajetánné, dr. Ballagi Aladárné, Balogh Gézánné, Borbély Vidorné, Bosányi Ivánné, öz. Ballagi Gézánné, Bernmüller Alajosné, Czibur Istvánné, Dékány Mihályné, Derynyey Mihályné, dr. Erdélyi Miklósné, Faludi Antalné, Fischer Károlyné, Farkas Gézánné, Földváry Imréné, Fáy Gyuláné, Forster Béláné, Gálócsy Árpádné, Glósz Imréné, Görök Istvánné, Göttinger Kelemenné, Hozspotzky Alajosné, Horváth Sándorné, Horváth Dezsőné, Horváth Károlyné, Halász Györgyné, Horváth Kálmánné, dr. Hódy Gyuláné, dr. Horváth Gyuláné, Hieronimy Béláné, Iboš Nándorné, Izák Gyuláné, Illés Endréné, Istvánffy Józsefné, Kirchnopff Gyuláné, Kollarits Jenőné, Kovács Istvánné, Kramer Józsefné, Komaszt Károlyné, Kezesery Endréné, dr. Kraniolin Ernőné, Kucharszky Lászlóné, Lábán Lajosné, dr. László Mihályné, dr. Lenkei Vilmos Daniné, Lukács Gyuláné, dr. Lörenthey Imréné, Mennyei Istvánné, Mészáros Sándorné, Menezer Károlyné, Minké Pálné, Megai Oszkárné, Medek Vinczné, Márton Dezsőné, Nagy Dezsőné kolozsvári, Nagy Károlyné, Noseda Gyuláné, Noseda Tivadarné, Novelly Imréné, Nánásy Ernőné, Nemes Imréné, Ósz Gyuláné, Petz Jenőné, Papp Gáborné, Pavlik Ferenczné, Perczel Móriczné, Pitovits Aladárné, Rajahy Lajosné, Róza Károlyné, dr. Rajnay Béláné, Rudolf La-

josné. Rítuper Károlyné, Remenyik Imréné, Romy Gézáné, Ruff Jánosné, Rösler Rezsóné, öz. Sándor Béláné, Stahel Jánosné, Schweda Mihályné, Schneider ajosné, öz. Szendy Béláné, Szily-Horváth Pálné, Szily Gézáné, Szily Jenóné, dr. Szily Józsefné, Tomory Jenóné, Töttösy Béláné, Tomka Istvánné, Utassy Béláné, dr. Veres Nándorné, Várady Józsefné, Vágó Ignáczné, Végh Gyuláné, Verebely Imréné, dr. Wallon Dezsóné, öz. Weber Lajosné, Wessely Györgyné, Vörös Jánosné, Ziegler Nándorné.

Leányok: Boda Blanka, Balogh Gitta, Czibur Erzs, Drescher Bözsi, Faludi Baba Fischer Miczi, Forster Edith, Földváry Mariska, Fáy Mityu, Gálócsy Ella, Glósz Ilonka, Horváth Bözsike, Horváth Médi, Horváth Gizi, Halász Hela, Hozspoczky Baba, Izsák Dudi, Ibs Gizi és Vilma, Kovács Ilonka, Kollarits Miczi, Kovács Médi, Kirchknopf Irma, Kramer Ella, Kéry Stefi, Lábán Gitta, Mészáros Lili, Noszoda Erzs, Nohzoda Margit, Novelly Annus, Novelly Edith, Neményi Ilonka, Nagy Erzs, Nagy Bözsi, Óz Rózi, Petz Magda és Erzs, Rajágh Irénke, Ruff Stefi és Teresi, Rítuper Gizi, Rösler Iza, Remenyik Annus és Ilus, Szendy Nelli, Szily Iza, Szily Bözsi, Szily Horváth Ilona, Schneider Katinka, Vörös Ella, Váry Irma, Weber Lujza, Wallon Emma, Walló Delénka, Vágó Margit.

Volt iskolatársak művészestélye. Az V. ker. állami főreáliskola volt iskolatársainak szövetkezete a Höfer Károly ösztöndíjalap javára jótékonyozó, táncszal egybekötött fényesen sikerült művészestélyt rendezett. A művészestélyt Kóbor Tamás, a neves író, az intézet egykori növendéke nyitotta meg és kellemes megnyitójával állandóan derűtségben tartotta a jelenvoltakat, utána Györgyné Alexander Erzs képet a dobogóra és gyönyörű alt hangjával ragadta tapsokra a közönséget Chaminade, Meyerbeer, Tosti és Szily Pál műveinek előadásával. Majd Földes Ede olvasta fel Földes Imre a „Császár katonái“ illusztris szerzőjének, az intézet volt növendékének „Egyszerű történet“ című novelláját zajos sikerrel. Wajditsch Sári fiatal hárfaművész szórakoztatta még a közönséget művészi játékával és Sarkadi Aladár mulattatta egynehány humoros jelenettel. Az estély sikeréhez hozzájárultak még Gelb Iluska, dr. Rosenfeld Aladár, Radányi Ernő és Sovánka Antal. Az előadást hajnalig tartó táncz követte. A hangverseny sikereért a száztáru rendező bizottságot, élükön Orbán Gyula, dr. László Károly elnökkel, illeti az igaz dícséret.

A Katholikus Ifjak Köre ma este saját helyiségében zártkörű bált rendezett, melyen a szép számmal összegyűlt fiatalok reggelig tartó tánczban elégtette ki mulatni vágyát.

Jelmez-estély. A Budai Dalárda a budai Vigadó összes termeiben jelmez-estélyt rendezett, melyen a legkülönbözőbb jelmezekben vettek részt a mulatozók. A tánczot hangverseny előzte meg, melyen a dalárda adott elő szép dalokat, majd Sztójánovics Jenő karnagy vezetésével „Szemes legény, szemes lány“ című operettet adták elő igen sikerült műkedvelői előadásban. A hangversenyt a budapesti bálókól kiszakított mulatságos képek sorozata zárta be.

Országos bucsu a Vigadóban. Az Országos Gyermekvédő Egyesület Leányosztálya 1909. márczius 2-án a Vigadó összes termeiben országos bucsut rendez, mely az idei szezon egyik legsikerültebb jótékonyozási ünnepélyének ígérkezik. Két színpadon folyó előadások, egy falusi korema táncz helyével, élő automaták, a repülő árusok nagy raja, továbbá a sátrakban nemzetiségi kosztümökben árusító urileányok mind hozzá fognak járulni a mozgalmass vásári élet élénkítéséhez. A gyermekeknek külön szórakozásban és látványban lesz részük. Az ünnepély sikere érdekében a buzgó rendezőség teljes igyekezettel fáradozik.

Közművelődési estély. A Ferencvárosi Függelenségi és 48-as Pártkör vasárnap este saját helyiségében közművelődési estélyt tartott, amelyen egy a kör tagjai, mint meghívott vendégek nagy számban jelentek meg. A műsort dr. Koroda Pál nyitotta meg, aki saját költeményeit olvasta fel, majd Markóczy Irén zongoraművész gyönyörködte játékával a hallgatóságot. Ezután dr. Kovács Dénes lapszerkesztő tartott „Úti emlékek“ ezímen szabad előadást, amit Schlosser Margit szép éneke követett, akit Markóczy Irén kísért zongorán. Végül Billewitz Matild czimbalomtanárnő és tanítványa, Berger Rózsika adott elő czimbalmou néhány sikerült számot. Az estélyt lakoma követte és táncz fejezte be.

A Kereskedelmi bál elnöksége nevében maróthi Fürst László vezetése alatt Brust Dávid, Dán Leó, Kuncz József, Mössner József, Semler Sándor és dr. Schreyer Jenő urakból álló küldöttség tisztelettel Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternél ma, felkérte őt, hogy a február 27-én tar-

tandó jótékonyozó bál díszelőki tisztséget elvállalni és a bálon megjelenni kegyeskedjék. A miniszter igen szívesen fogadta a küldöttséget, a neki felajánlott tisztséget készségesen elvállalta, kiváló érdeklődéssel fejezte ki a kereskedői élet minden mozzanatára iránt és megígérte, hogy ha csak egészségi állapotja megengedi, a bálon meg is fog jelenni. Hasonló kedvező eredménnyel járt a küldöttség Sztérenyi József államtitkárnál, aki a neki felajánlott előki tisztelet szívesen elfogadta, a bál céljainak támogatását és a bálon való megjelenését biztosra ígérte.

A Budapesti Polgári Dalkör e hó 14-én, vasárnap, a „Saskör“ összes helyiségében (IV., Irányi-utca 17. sz.) zártkörű jelmez-estélyt rendez.

Farsangi naptár:

- Február 2. Artisták vásárja a Vigadóban. A Lorántffy Zsuzsanna egyesület teastéje Lónyay-u. 4.
- Postásaltisztek bálja a Bálint-utcai Kaszinóban.
5. Katolikus bál a Royalban.
6. Ekszeresek bálja a Royalban. „Emberszeretet“ jótékonyozási egyesület estélye a Terézvárosi Kaszinóban. Gaudemus-bál a Kath. Körben. A Kőbányai Tornaegylet bálja a Kaszinóban. Hivataliszolgabál a Royalban (49. sz. kapu.) Széchenyi-bál a Vigadóban. Budai dalárda tánczestélye. Imre-tánczestély. Magyarországi Keresk. alkalm, bálja V., Szemere-u. 10. Kertészegedek bálja az Erzsébetvárosi Kaszinóban. A II. ker. Általános Közjótékonyozási Egyesület bálja a budai Vigadóban. A Magyar Torna Club bálja a Szegény Gyermekekért Egylet termeiben (VII., Akadémia-u. 32.) A Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének tánczestélye. A Budai Polgári Kör bálja saját helyiségében, Szilágyi Dezső-tér 5. Lakatos-bál a Lloyd disztermében.
7. Gazdasszonyok Alarczos bálja a Vigadóban.
9. Technikus-bál. A Szent Imre Kör tánczestélye saját helyiségében. A III. ker. Föld. és Szőlőműves Ifjak Köre bálja a Korona Vigadó termeiben.
11. Mensa-bál a Katolikus Körben.
13. Országos Vasutas-bál a Vigadóban. A fakereskedők és hivatalnokok bálja a Pester Lloyd Társulat termében. Állatorvosi falkola hallgatóinak tánczestélye a Royal-szállóban.
14. Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete művészhangversenye a fővárosi Vigadóban. VIII-IX. ker. Izs. Nőegylet bálja a Vigadóban.
17. A Kávémerők Ipartársulata tánczestélye a Saskör termeiben.
20. A postatakarékpénztár tisztviselőinek bálja a Royalban.
27. Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár tisztviselőinek tánczestélye a Pester Lloyd disztermében. Kereskedelmi bál a Royal-szállóban. Asztalos-bál a Vigadóban.
28. Az újságírók tisztviselői művészestélye a Royal-szállóban. A vasúti, posta-, távír- és hajóosztályok bálja a Tisztviselők Országos Egyesülete termeiben.
- Márczius 2. Czukrasz-bál a Terézvárosi Kaszinóban.
6. Nőtisztviselők Országos Egyesülete tánczestélye.
7. Purimbál a Vigadóban.
8. Szabómesterek bálja a Vigadóban.
13. Eintracht-tánczestély a Vigadóban.
16. Technikus-bál a Royalban.
20. Szent György-Egylet tánczestélye a Terézvárosi Kaszinóban. Vas- és fémmunkások bálja a Vigadóban.
21. Izraelita Nőegylet Alarczos-bálja a Vigadóban.
23. Első nagy bolondestély a Vigadóban. Fűszeresek bálja a Royalban.
26. Tiszti Kaszinó gyermek-estélye.
27. Gyermekvédő Liga gyermekestélye a Vigadóban.

Alarczos jelmez-kellékek ingyen.

Olvassó nőink bizonyára szívesen veszik a figyelmeztetést, hogy Odol-reklám-cikkéből igen eredeti alarczos bál jelmezek állíthatók össze. Költségvetést és alkalmas jelmezkellékeket díjmentesen küld a bodenbachi odolgyár minden hölgynek, aki mint odolgyászto magát igazolni tudja (például egy használati utasítással), mely minden odol-palackhoz mellékeve van.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő lajráttával kiténtelve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelő

FOGORVOSI INTEZETE

Áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak Tartós fogtömések, aranyhídak, koronák, Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogorvosok el-készítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

TÖRVÉNYSZÉK.

Egy főispán sajtópöre.

Budapest, február 1.

A budapesti büntető törvényszék esküdttörő-sága Zsitvay Leó elnöklésével ma tárgyalta báró Perényi Zsigmond máramarosmegyei főispán rágal-mazási sajtópörét, amelyet a már megszünt „Radi-kális Ujság“ című boulevard-lap ellen indított. E lapban ugyanis az 1906. év folyamán egy cikk jelent meg, mely a főispánt korrupcióval, haza-árulással és basáskodással vádolta. A cikkelyért Német István békésmegyei hírlapíró vállalta el a felelősséget. A tárgyaláson a panaszos főispán jogi képviselőjével, dr. Nagy Emil országos képviselővel együtt személyesen is megjelent. A vádat dr. Váry Albert királyi ügyész képviselte, a vádlottat dr. Nagy György védte. A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy a cikket Szöllőssy Ferencz volt városi kapitány megbízásából írta és kérte a való-dóság bizonyításának megengedését. A védő és a királyi ügyész ezt nem ellenezték, mire a bíróság a bizonyítási eljárást a Groedel-ügyre elrendelte.

Ezután a tanúhallgatásra került a sor.

Szóllőssy Ferencz volt máramaroszigeti rend-őrkapitány, állítja, hogy a Groedel-czég és Perényi között jó viszony állott fenn.

Elnök: Mit tud az erdővételekről?

Tanu: Azt hiszem, Groedel olcsón vásárolt erdőket.

— Befolyt ebbe a főispán?

— Azt nem tudom.

Ügyész: Ön adta az adatokat a vádlottnak?

Tanu: Informáltam.

— Milyen viszonyban van a főispánnal?

— Politikai ellenfele vagyok.

— Jó viszonyban vannak Perényi és Groedel?

— Nincsenek.

Nagy Emil: Honnét tudja, hogy Perényi lap-jainak a kauzióját Groedel tette le?

— Tudom, de nem mondhatom meg.

Nagy Emil: Tehát a tanu nem mondja meg.

Ügyész: Miért nincsenek jó viszonyban Peré-nyi és Groedel?

— Tudomásom szerint azért, mert Perényi köl-csönt kért Groedeltől, de nem kapott.

— Mikor?

— Ezelőtt 3-4 évvel.

Elnök: Hát hogy ha már négy éve haragban vannak, hogy lehet az, hogy mégis szövetkezve tes-zik tönkre a vármegyét? Hisz Perényi mindössze öt éve főispán.

Tanu: Nem tudom.

Elnök: Ugy látom, hogy ön csak szóbevezede-ket tud.

Zigány Árpád vallja, hogy a Groedel-czégnek tíz év óta nincsenek erdőüzletei és így Perényinek nem is volt alkalma a czeget támogatni.

Báró Perényi Zsigmond főispán előadja, hogy amióta ő főispán, Groedelnek a kincstárral nem volt üzlete. Csak azt tudja, hogy Vissón Groedel arányrészeket vásárolt s látta, hogy ez a szegény nép tönkretételére vezet. Azért járt közbe a kor-mánynál, hogy a birtokrendezési törvény Magyar-oroszra is kiterjesztessék.

Elnök: Hogy történt az, hogy Groedel Mára-marosziget diszpolgára lett?

Báró Perényi: Tudom nélkül. Nem is helye-seltem s ezt újabban megmondottam magának Groedelnek is.

A délutáni folytatolagos tárgyaláson a bírós-ág Sebess Dénes táblai tanácselnököt hallgatta ki tanúként arra nézve, hogy vajjon a panaszos fő-ispán az az állítása, hogy erdélyi birtokrendezési

törvénynek Magyarországra leendő kiterjesztésében neki szerepe volt, megfelelt-e a valóságnak. *Sebess Dénes* tanuvallomásában elmondotta, hogy báró *Perényi Zsigmond* máramarosmegyei főispán éppen a Groedel-ügyből kifolyólag felkereste őt hivatalában és megkérte, hasson oda, hogy az erdélyi birtokrendezési törvény törvényhozásilag Magyarországra, különösen pedig Máramarosmegyére is kiterjesztésék. Báró *Perényi Zsigmond* 1907. év folyamán sürgette a kiterjesztést és ezen törvénynek folyamánya volt az, hogy Groedelnek a bíróság megítélt birtokokat is vissza kellett adni tulajdonosaiknak, a szegény máramarosi ruthén kisbirtokosoknak.

Ezután báró *Perényi Zsigmond* szólalt fel s az egész sajtóper anyagára célozva kijelentette, hogy az ellene megindult rágalmozási akció nem politikai támadás, hanem személyes jellegű hajszavolt. Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért, a pereszedekre került a sor. Dr. *Váry Albert* kir. ügyész vádbeszédében utalt arra, hogy a vádlottnak a valódiság bizonyítása nem sikerült, s ezért beigazoltnak látván e rágalmozás sajtóvétségét, kérte a bűnösség kimondását. Dr. *Nagy György* védő hosszabb beszédben védenének felmentését kérte.

Az esküdtek bűnösnek mondták ki *Német István* vádlottát a nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás sajtóvétségében és ezért a bíróság 1800 korona fő- és 600 korona mellékbüntetésre, nem fizetés esetén 60 és 30, összesen 90 napi fogházra ítélte. Kimondotta a bíróság, hogy a kiszabott pénzbüntetés első sorban a lap letétben levő óvadékát terhel. Az ítélet ellen az ügyész a 92. enyhítő szakasz alkalmazása miatt a vádlott terhére a büntetés súlyosbitása céljából felebbezést jelentett be, de fellebbezett a vádlott és védője is.

§ **A bíróság köréből.** A király *Papp István* lugosi törvényszéki jegyzőt a temesrékási, *Bakos Ádám* kalocsai törvényszéki jegyzőt a salgótarjáni, dr. *Szűts Jenő* pécsi törvényszéki jegyzőt pedig a perlaki járásbíróhoz albirákká kinevezte. A király megengedte *Nagy Miklós* salgótarjáni, dr. *Berger Rezső*, a kuriához tanácsjegyzőül berendelt budapesti VIII-X. kerületi és dr. *Bömches Gyula*, a budapesti ítélőtáblához berendelt újpesti kir. járásbíróknak a budapesti, dr. *Almási Antal* budapesti VII. kerületi kir. járásbíróknak a pestvidéki kir. törvényszékhez törvényszéki bírói minőségben, valamint dr. *Schannen Ahajos* mezsideri kir. járásbírói albirónak a győri kir. járásbíróshoz saját kérelmükre leendő áthelyezését.

§ **Elítelt vármegyei tisztviselők.** Nagy zavarok voltak 1907. év szeptemberében Marostorda vármegyében. *Erődy Sándor* főjegyzőt, aki a törvénytelen kormányzás idején a királyi biztos alatt szolgált, a belügyminiszter felfüggesztette, bár a közigazgatási bizottság állásába visszahelyezte. *Erődy Sándornak* azonban még kényszer-kézbessítéssel nem tudták a belügyminiszter felfüggesztő határozatát kébesíteni. Végre is ifju *Ugron Gábor* főispán a közgyűlésen adta át a felfüggesztő határozatot és főjegyző-helyettesnek *Reicher Aladár* főszolgabírórt rendelte ki. A felfüggesztett főjegyző ekkor nem akarta hivatalát helyettesének átadni. *Nagy József* alispán pedig *Reicher Aladárt* nem iktatta be. Az ügyesség *Erődy Sándor* és *Nagy József* ellen hivatali engedelmesség megtagadása miatt tett vádat. Számos tanu kihallgatása, okiratok és jegyzőkönyvek bemutatása után az ítéletki hirdetés, mint Marosvásárhelyről táviratozzák, ma délelőtt történt. A bíróság mindkét vádlottat a büntető törvénykönyv 480. szakaszába ütköző hivatali engedelmesség vétségében mondtatta ki bűnösnek és a 92. szakasz alkalmazásával kilenczven-kilenczven napi fogházra átváltoztatható, ezenyolczszáz-egyzvenyolczszáz korona pénzbüntetésre és készázötvennégy korona költség megfizetésére ítélte.

§ **A Magyarországi Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete** tegnapi tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés a központi intéző bizottság jelentése alapján megütközéssel vette tudomásul, hogy a közjegyzői kinevezések az elmúlt évben még sérelmesebbek voltak a helyettesekre nézve, mint az előző évek bármelyikében. Az 1908. év folyamán ugyanis 14 állás töltetett be s ebből csak négy jutott helyetteseknek s ezen állások közül is egyik-másik olyan, hogy a megélhetést sem bizto-

sítja. A közgyűlés a helyettesekre nézve felette sérelmes kinevezési rendszer ellen a legmesszemenő agitációt határozta el. Ezután megválasztották elnökké dr. *Hedry Aladárt*, a központi intéző bizottság tagjaivá pedig dr. *Hajós Béla* Ödön, dr. *Wagner Béla*, dr. *Holicsék Szigfried*, dr. *Mayer József*, dr. *Olványi Ottó*, dr. *Barta Nándor*, dr. *Schilling Lajos*, dr. *Nádasy Gábor*, dr. *Teleszky Béla*, dr. *Grimling Elemér* és dr. *Füzes-séry Dezső* közjegyzőhelyetteseket.

§ **Egy katonai iroda üzemel.** Kemény (Kohn) Izor ügynök előbb a házasságközvetítéssel próbált szerencsét, de ezen a téren nem termett babér a számára. A házasságközvetítés után egy katonai irodát nyitott a fővárosban Kemény és társa címen. Kemény Izor a hozzáfutó ügyfelek előtt a honvédelmi miniszter barátjának mondotta magát s vállalkozott fegyvergyakorlatok elengedésének kieszközölésére, katonai szolgálat alóli felmentések megszerzésére. Rövid idő alatt 1907. év április havától kezdve nagy forgalmat csinált irodájában. *Kovács János* 600, *Náthán Viktor* 50, *Kálmán Sándor* 50, *Pajor Nándor* 100, *Fehér József* 400, *Berger József* 600, *Dormann Ármán Jenő* nevű fiának mentesítéséért 200, *Groszmann József* 50, *Dénes György* 60, *Szlovák József* 40, *Fuchs Ferencz* 30, *Gurtler Jenő* 100, *Eberhardt János* 600 koronával akarta Kemény Izor közvetítésével magát a katonaság alól kivonni. A katonai hatóságoknak feltűnt, hogy a fegyvergyakorlatokra, dacára, hogy jóval több póttartalékosat hívnak be, mégis kevesebb és kevesebb jelentkezik. A megindított nyomozás kiderítette, hogy ezek a meg nem jelent vagy elkésve jelentkező póttartékosok rendszeresen Kemény Izor katonai irodájának tanácsa szerint járnak el. Ezt a körülményt a katonai hatóságok tudomására hozták az ügyészségnek, amely aztán a megindított nyomozat és vizsgálat kiderített adatai alapján 13 rendbeli csalás büntetéseért emelt vádat Kemény (Kohn) Izor ellen. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék dr. *Makutz bíró* elnöklété alatt ítélkező tanácsa. A tárgyaláson a vádlott kihallgatása után a beidézett sértett és nagyszámu tanu kihallgatására került a sor.

A bíróság délután is folytatta a tanu kihallgatását, azonban két meg nem jelent s a közeli falvakban lakó tanuknak újabb beidézése céljából a mai tárgyalást elnapolta.

SPORT.

() **Korcsolyázók győzelme Klagenfurtban.** A klagenfurti nemzetközi versenyen két fiatal korcsolyázónk szép győzelmet aratott. *Fráter Ilonka* a budapesti korcsolyázó egyesületnek alig 13 éves tagja ugyanis megnyerte a *hölygek junior műkorcsolyázó versenyét*, míg a budai tornaegylet ifju képviselője a junior gyorskorcsolyázó versenyben aratott győzelmet.

() **A Vienna városligeti hockey-mérkőzése.** A football-játéka révén nálunk jól ismert *I. Vienna F. C.* holnap délelőtt hockey-csapatával szerepel nálunk a *Budapesti Korcsolyázó Egyesület* ellen. Valóban nagy sportszeretetről tesz tanúságot az egyesület vezetősége, midőn a hockey-játék népszerűségét külföldi csapatok szerepeltetésével igyekeznek fokozni. Negyedik idei nemzetközi mérkőzésünk elé a győzelem reményében nézhetünk. Csapatunk *Lauber Dezső* vezetése mellett szorgalmasan dolgozott és trainingjében a lipcsei csapattal való mérkőzésen látottakat törekedett elsajátítani. Vasárnapi trainingmérkőzésén 11:1 arányban győzte le a budaiakat.

A BKE. csapata a szokott összeállításban játszik: gróf *Bethlen*, *Ságody*, *Lator*, *Hevesi*, gróf *Csáky L.*, gróf *Csáky D.*, *Lauber*.

A mérkőzés holnap, kedden délelőtt pont fél-tizenkét órakor kezdődik. A bécsi csapat összeállítása a következő: *Jerabek*, *Kenk*, *Albert*, *Tauber*, *König*, *Toudl* és *Retschury*. Bíró: *Minder Frigyes* (BKE.)

A holnapi mérkőzés azért is fontos, mert kitűnő gyakorlatul fog szolgálni a vasárnap, e hó 7-én rendezendő BKE-Slavia mérkőzésre, amikor is a magyar válogatott csapat revánsot akar venni a legjobb cseh csapaton a tavalyi óta szenvedett 5:2 arányú vereségért. Ez a két mérkőzés méltó befejezése lesz az idei mozgalmas jég-hockey-szezonnak.

() **Angol hivatásos footballozók Budapesten.** *Sunderland*, kiváló angol professzionista labdarugó csapat május hó folyamán kontinentális turára megy, amelynek programját most állították össze. *Sunderland* kétszer játszik Prágában a *Deutscher Fussball Clubbal*, kétszer Bécsben a *Wiener Athletiksport Clubbal*, egyszer Budapesten a *Magyar Testgyakorlók Körével*, egyszer Münchenben a „*Bayern*”-nel és Nürnbergben az *I. F. C.*

Nürnberggel. Az angol csapatnak idei otthoni szereplése is kiváló, amennyiben megverte 9:1 arányban a bajnokság élén álló *Newcastle-t*, 6:1 arányban a *Manchester United-et*, 4:3 arányban az *Aston Villa-t* és 3:2 arányban a *Sheffield United-et* a cup-mérkőzésen. Az angol professzionista-csapatok rendszerint magukkal hozzák „nagy ágyúikat” a kontinensre és így a fővárosi sportszerető közönségnek ismét alkalma lesz gyönyörködni az angol footballsport leghivatottabb képviselőinek játékában.

() **Műszaki sporttársulat.** Annak a nagy munkának látható eredménye gyanánt, amit az egyetlen magyar műszaki főiskolának, a budapesti műegyetemnek a *Műegyetemi Athletikai és Football Clubban* tömörült ifjusága immár 12 éve kifejt az irányban, hogy a magyar műszaki ifjúsággal megkedveltesse a modern testi kulturát: mozgalom indult meg a magyar műszaki társadalomban is, hogy mérnökök, építészek, műszaki vállalatok vezetőférfiai egy oly társulásba csoportosuljanak, melynek kizárólagos célja a modern értelemben vett testedzésnek a szellemi munka művelői között való megkedveltetése. Ez a rendkívül egészséges mozgalom nagy ürt fog betölteni s hiszszük, hogy a műszaki társadalom e téren is csakhamar megszerzi azt a vezető pozíciót, mely a modern életben egyre nagyobb súlyjal jut kezükbe.

() **Az Ügetőverseny-Egylet közgyűlése.** A Budapesti Ügetőverseny-Egylet vasárnap délután tartotta bajsai *Vojnich Sándor* alelnök elnöklése mellett közgyűlését. A gyűlésen szőnyegre került tárgyak közül megemlítendők, hogy a tagok az 1908. évi zárszámadásokra a felmentvényt megadták, az 1909-ik évi költségvetéstartozást, mely 464.700 koronára rug, elfogadták s az alapszabályok 10. §-a értelmében kilépő választmányi tagokat újra megválasztották. A közgyűlést követő választmányi gyűlés legfontosabb tárgya a héttagú igazgatóság újra megválasztása volt s az eddigi igazgatókat: gróf *Keglevich Gyulát*, gróf *Dessewffy Miklóst*, *Grancr Albertet*, *Hanzély Jánost*, *Kohner Willyt*, báró *Sennyey Gézá*t és herceg *Ypsilanti Tivadart* újra megválasztották.

() **Országos birkózó-verseny.** Szokatlan mértékben nyilvánul meg az érdeklődés a Budapesti Atlétikai Klub február 2-iki országos birkózóversenye iránt. A versenyre ezideig 59 nevezés érkezett és az egyesületek minden lehető elkövetnek, hogy a mult évben a MTK. által megnyert vándordíj birtokába jussanak. A nehéz súlycsoportban eminens esélyvel indul *Payr (MTK.)*, aki minden valószínűség szerint megszerzi klubjának a 3 pontot. A második és harmadik helyezett kérdésé teljesen nyílt. *Hudák (Törekvés)*, *Előd (MTK.)* és *Orosz (Postás)* esélyei egyformák, kivülök *Csüdör* és *Fischer* juthatnak szóhoz. A közép súlycsoportban *Ujlaki (Törekvés)* a favorit, aki azonban hír szerint súlyosabb természetü sérülést szenvedett a lábán, úgy hogy *Miskey (BAK.)*, *Krepels (MAC.)*, *Bloch (MAFC.)* és *Domokos (MTK.)* között kell az elsőket keresnünk, kivülök *Brunner J.* és *Schwarz* juthatnak helyezéshez. A könnyű súlycsoportban a londoni olimpiádon szerepelt *Radvány (BAK.)* indul legfőbb esélyvel. Ezen súlycsoportban nem kevesebb mint 46 birkózó vesz részt, igen nehéz volna tehát a helyezéseket megállapítani. Legtöbb esélye van a helyezésekre *Tóthnak (BAK.)*, *Schillingernak (MTK.)*, *Keszelynek (MAC.)*, *Klement (Törekvés)*, *Csillag* és *Fleischmann (MTK.)*, *Ruzitska*, *Márkus*, *Szirmai*, *Grünwald*, *Heitsier (BAK.)*, *Bokay* és *Molnár (MAC.)*, *Dultravich (Ifjume)*, *Gergely* és *Szakács (Postás)*, *Weinberger (VTE.)*, *Dobó*tól (*Esztergom*) várhatunk jó zereplést. Minden eshetőségeket számításba véve, azt hiszszük, nem csalódunk, ha a vándordíj győztesét a BAK. és MTK. között keressük. Az est érdekes eseményének ígérkezik *Téger (Törekvés)* és *Radvány (BAK.)* iskolabirkózása. A verseny a régi képviselőházban reggel 8 órakor, délután pedig fél 3 órakor kezdődik.

Tokaji Bortermelők Társasága R.-T. TOKAJ.

Ajánlja tisztán kozelt, hamisítatlan zamatos tokaji szamorodni és aszaborait.

20 palack 0.7 literes (3 éves) 1904. évi tokaji szamorodni bor	28 korona.
10 palack 0.5 literes 1901. évi 2 puttonos édes tokaji aszabor	30 korona.

Ingyen ládában, bérmentve vasúti állomásra.

Budapesti vezérképvislet:
SZILÁGYI MIKLÓS I., Városmajor-utca 7. sz.
Telefonszám: 157-62

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLÁDÉ

KÖZGAZDASÁG.

Negyven korona lesz a Hitelbank osztaléka. Általánosan ismert dolog az, hogy a Magyar Általános Hitelbank osztaléka mindig az ország közgazdasági életének általános helyzetéhez simul s azt tükrözi vissza. Ha az év általános közgazdasági mérlege kedvezőtlen volt, a Hitelbank osztaléka is eszik, amint hogy viszont az osztalék emelkedése avagy változatlan megtartása a közgazdasági helyzet javulását vagy kielégítő voltát jelenti. Így a múlt évet általában kedvezőtlenül ítélték meg s talán egyedül mi voltunk azok, akik nem estünk bele ebbe a pesszimizmusba. A nagy többség azonban hanyatlást látott, minek következtében tért hódított az a nézet, hogy a Hitelbank most nem fogja az 1907. évi 40 koronát fizetni osztalékkul, hanem csak 38 koronát. Időközben azonban beigazolódtott, hogy az elmúlt év közgazdasága mégsem volt olyan kedvezőtlen eredményű, mint sokan hitték s ennek tudható az, hogy a Magyar Általános Hitelbank — amint értesülünk — *csuttal is, miként a megelőző évben, 40 koronát fizet osztalékkul.* Ez a hír ma a tőzsdén is elterjedt, ahol a bankhoz közelálló befektetők is megerősítették azt. Hogy e hír valóban komoly, azt bizonyítja az is, hogy a Hitelbank részvényei ma a tőzsdén 732 koronáról 740 koronára emelkedtek.

Kinevezések a Telepítő és Parcellázó Banknál. A Magyar Telepítő- és Parcellázó Bank Rvt. mai közgyűlését követő igazgatósági ülésén két érdemes tisztviselőjét: Paál József cégvezető-főkönyvelő helyettes-igazgatóvá, dr. Ullmann Károly titkárt pedig cégvezetővé nevezte ki.

Sorsolás. A Magyar Agrár- és Járadekbank Részvénytársaság 4 1/2 százalékos zálogleveleiből ma történt huszadik sorsolás alkalmából kisorsoltak: 10.000 koronás darabok: A) sorozat 318, 313 és 1234 számok. Ezenkívül kisorsoltak 46 darabot 2000; 27 darabot 1000 és 30 darabot 200 koronás nyereménnyel. Ugyancsak a tizennegyedik sorsolás alkalmával kisorsoltak: 4 1/2 százalékos járadekjegyek 10.000 koronával: 47, 102, 124, 388, 579, 691 és 811 számok. Ezeket kívül kisorsoltak 2000 koronás darabot 91-et és 200 koronás darabot 81-et.

A Kereskedelmi Részvénytársaság üszkúbi fióktintézetét megszüntette. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnak tudvaleg Fiumében, Szerajevóban, Konstantinápolyban, Smyrnában, Banjalukában, Mostarban, Dolna-Tuzlában, Salonikiben és Üszkúben fióktelepe van. Az üszkúbi telepet a társaság igazgatósága — amint értesülünk — most megszüntette.

Emelkednek a Jelzáloghitelbank részvényei. Megirtuk tegnap, hogy a Jelzáloghitelbank 20 frank osztalékokat fizet a múlt évi 15 frankkal szemben. A hír a pénzpiaczen élénk feltűnést keltett, mert még mindig sokan vannak olyanok, akik a bank múlt évi üzleteit a keletténél sötétebbnek festik. Közben persze tág tere volt a kombinációknak. Voltak, akik 18 frankra s voltak, akik 19-re becsülték a várható osztalékokat; a mai tőzsdén azonban mégis a 20 frankos osztalékbecslés hívei kerekedtek felül, akik ez alapon nagyobb tételekben keresték a Jelzáloghitelbank részvényeit, amelyeknek árfolyama ennek következtében 416.50 koronáról 423 koronára szöktek föl, tehát több mint nyolcz koronával emelkedtek.

A Budapesti Bank tökeemelése. Már megirtuk, hogy a Budapesti Bank R. T. legközelebbi közgyűlésén 900.000 koronával főllemi alaptőkéjét négy millió koronára. Ezt a közgyűlést február 13-án tartják meg, amelyen az igazgatóság javasolni fogja, hogy osztalékkul 30 korona, 6 százalék fizetessék. Az igazgatóság egyébként most tette közzé az 1908. üzletéről szóló zárszámadását, amely a következő:

Vagyon: Pénztári készlet 307.164 korona 61 fillér. Pénztáratéknél elhelyezett betétek 301.120 K 74 fill. Váltótárcza 4.849.208 K 30 fillér. Előlegek értékpapírokra 1.976.360 K 46 fill. Fix lombard-kölcsönök 18.136 K 88 fill. Értékpapír-készlet 467.131 K 19 fillér. Részletosztály 251.595 K 96 fill. Váltóüzlet 156.333 K 38 fill. Folyószámla-adósok fedezet mellett 182.116 K 40 fillér. Berendezés 60.000 K. T. her: Alaptőke 3.100.000 K. Tartalék-alap 65.100 K. Hitelegyleti biztosítéki alap 68.751 K. Betétek: 1. takarékkönyvekre 1.756.303 K 58 fill. 2. Cheque- és folyószámlára 1.798.062 K 99 fill. Hitelezők 962.070 K 52 fill. Fel nem vett osztalékok 545 K. Átmeneti tételek 53.411 K 70 fill. Tiszta nyereség 264.923 K 13 fill.

A veszteség-nyereség-számla számadatai a következők: Tartozik: Kifizetett és tőkésített kamatok 105.304 K 02 fill. Tiszti fizetések 63.628 K 58 fillér. Tiszti lakbér 27.270 K. Költség-számla 96.685 K 69 fill. Leírások 81.072 K 17 fill. 10 százalékos tőkekamatadó 10.530 K 40 fill. Adószámla 10.975 K 76 fill. Tiszta nyereség 264.923 K 13 fill. Követel: Nyereségáthozat 1907-ről 722 K 80 fill. Kamatszámla 354.528 K 43 fillér. Jutalék-számla 157.863 K 33 fill. Társasági nyereség 86.487 K 06 fill. Váltóüzleti nyereség 12.319 K 79 fill. Fiókok nyeresége 48.468 K 34 fill. Az igazgatóság a közgyűlésen javasolni fogja az intézet alaptőkéjének fel-emelését is hárommillió százezer koronáról négy-millió koronára.

A malom-ankét. Megirtuk, hogy január 25-én a kereskedelemügyi miniszteriumban ankét lesz, amelyen a magyar malomipar bajait fogják meg tárgyalni. Ezen az ankéten — amint értesülünk — egyelőre csak szóbeli eszmecsere folyt a malomipar helyzete tárgyában, s a bizalmas értekezlet eredményéről egyelőre sem szivárgott ki hír. Malomkörökben azonban erősen tartja magát az, hogy Kossuth Ferencz miniszterben meg van a hajlandóság arra, hogy az erősen szorongatott magyar malomipar segítségére siessen és a célnak megfelelő intézkedésekkel ezen ipar szanálását kezdeményezze.

A magyar koronajáradék emelkedése. A kedvezőtlen politikai viszonyok következtében és még inkább a járadekpiaczi általános lanyhasága miatt a magyar koronajáradékokban már régóta stagnálás érezhető s a koronajáradékok huzamosabb idő óta megtartották szegyenletesen alacsony árfolyamukat. Az utolsó napokban azonban a tőzsdén — ámbár semmi pozitív dolog ez irányban nem történt — mégis kedvezően ítélik meg a helyzetet s nemcsak hogy az összes fontosabb papirok emelkedtek, hanem ma már a járadekokat is jobban keresték. Ennek következtében ma a magyar koronajáradék 10 fillérrel 91.20 koronára emelkedett. Igaz, hogy ez az emelkedés igen csekély, mindazonáltal az általános pénzösszegre való tekintettel azt a reményt ébreszti, hogy a magyar járadekpiaczi végre javulni fog.

Kedvező irányzat az értéktőzsdén. A politikai helyzet tisztulása meghozta a maga örvendés hatását a pénzpiacra és ma már rég nem tapasztalt szilárd irányzatot teremtett az értéktőzsdén. A magyar hitelrészvény szombati 732 koronás árfolyama hirtelen 770 koronára emelkedett, az osztrák hitelrészvényé pedig 631.50-ról 636.50-ig nyomult előre. A többi forgalomba került értékek, különösen pedig a magyar helyi papirok mind szép emelkedést értek el. Így lényegesen emelkedtek szombat óta a már említett papirokon kívül a Leszámitolóbank 484.50—486.50, Jelzálogbank 416.50—423, Adria 400—404, Rimamurányi 530—532, Koronajár. 91.10—91.20. A bécsi tőzsde a bulapestinek az irányzatát kö-

vette, bár ott a kartelbankról elterjedt híreket nagy tartózkodással fogadták. A tőzsde mindvégig megtartotta itt is, Bécsben is szilárd irányzatát.

A nevezetesebb értékek árváltozásait egyébként a következő táblázatunk mutatja:

	Jan. 23-iki árfolyam	Jan. 30-iki árfolyam	Mai árfolyam
Magyar 4%-os aranyjár.	110.20	110.25	110.25
Magyar 4%-os aranyjár.	91.10	91.10	91.20
Orosz 5%-os államkölcsön	96.60	96.25	96.50
Magyar hitelrészvény	729.—	732.—	740.—
Osztrák hitelrészvény	629.75	631.55	636.75
Hazai bank	279.—	280.50	280.50
Leszámitolóbank	477.50	484.50	486.50
Magyar jelzáloghitelbank	410.50	416.50	423.—
Osztrák-Magyar Bank	1755.—	1755.—	1760.—
Magyar keresk. r.-t.	579.—	578.—	578.—
Hazai takarékp. r.-t.	19100—	19100—	18975—
Első m. Biztosító t.	9700.—	9900.—	9900.—
Pesti magy. keresk. bank	3480.—	3470.—	3465.—
Salgótarjáni köszvénybánya	585.—	582.—	587.—
Rimamurányi vasmű	529.—	530.—	532.—
Danubius r.	263.—	279.—	270.50
Közuti vaspálya	579.—	575.—	577.50
Déli Vasut	104.—	101.50	102.—
Osztr.-magy. államvasut	675.—	677.50	677.50
Városi villamos vasut	265.—	265.—	267.—
Adria teng. h. r.	406.—	400.—	404.—

A Budapesti Takarékpénztár és Zálogkölcsön Részvénytársaság legutóbbi igazgatósági ülésén Sívó Jusztin és Lindner Bernát főtisztviselő cégvezetőket aligazgatókká léptette elő. Az ujonnan kinevezett aligazgatók régi kiváló tisztviselői a társaságnak, akik méltán részoltáltak a kitüntető elismerésre.

Kossuth-pályadij. Megirtuk, hogy a Magyar Mérnök- és Építészegylet pályadijat rendszeresített „Kossuth-pályadij” cím alatt. Ez ügyben — a mint értesülünk — az egyesület vasuti, gépészeti, vegyészeti, víz- és középítési osztályok tartottak már értekezletet. A vasuti szakosztály a pályadijat a technikai muzeum kérdésében irandó értekezésre kívánja kitűzni. A gépészeti és vegyészeti szakosztály ugyancsak e kérdés megoldására akarja fordítani a pályadijat, de tekintettel arra, hogy a pályamunkáknak már márcziusban be kellene érkezniük, az idő rövidségére való tekintettel oly módon kívánja a kérdést megoldani, hogy a pályadij három, egyenként ezer koronás díjra osztva, utazási ösztöndíjjal szolgáljon olyanoknak, akik a technikai muzeumok kérdésével már eddig is foglalkoztak és újabb tanulmányut után, e kérdéssről jelentést tesznek. A víz- és középítési szakosztály a Kossuth-pályadij ügyében tartott ülést és ugyancsak a muzeum kérdését jelölte meg pályakérdésnek, de a kitűzés módozataira nézve, Berczik Gyula min. tan. alelnök indítványára, újabb előterjesztés alapján fog határozni.

A kinestári utalványok a tőzsdén. Ismeretes, hogy a tőzsdetanács elrendelte a 4 1/2 százalékos állami pénztári jegyek tőzsdei jegyzését, minek következtében ezek a papirok a mai naptól kezdve a tőzsdei forgalom tárgyát képezik. A mai tőzsdén az ujonnan bevezetett papirokat igen kedvezően fogadták s nagyobb tételek is szerepeltek a forgalomban, úgy, hogy végül az új kinestári utalványok parin 100 koronával zárultak. Miután a kibocsátási árfolyam 99.50 százalékos árfolyam volt, tehát mindjárt az első napon emelkedés volt tapasztalható. A kedvező fogadtatásra való tekintettel, mivel továbbá a vidék s a külföld is élénk vételkedvet mutatott, a papirok árfolyamának további emelkedése várható. A bécsi tőzsdén, hol szintén ma volt az első jegyzés, hasonló kedvező fogadtatása volt a magyar kölcsönöknek.

A Telepítő és Parcellázó Bank közgyűlése. A „Magyar Telepítő- és Parcellázó Bank Részvénytársaság” ma tartotta meg IV. rendes közgyűlését dr. Nagy Ferencz alelnök elnöklésével tizenöt részvényes jelenlétében, kik összesen 10369 részvényt képviseltek. Az igazgatóság által előterjesztett évi jelentésből a következőket emeljük ki:

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termek, szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával prima munka.

Téli kabátot . . 35 frtért

Smoking-öltönyt 35 .

Frakk-öltönyt . 46 .

Prima-öltönyt . 30 .

IV., Belváros,

Magyar-u. 8.

I. emelet,

Kossuth Lajos-u. mellett

Bárha az 1907. év végén jelentkezett pénzválás 1908-ban megszűnt és a pénzpiac normális alakulást öltött, mégis a befektetési értékek elhelyezésének nehézsége és a zálogleveles kölcsönök nagy drágasága csökkentette a kisgazdák vételkedvét és megnehezítette a bank részére befektetett tőkének a jelzálogos kölcsönök engedményezése útján történő mobilizálását. Ennélfogva a bank újból felvette az 1907. évben beszüntetett birtokvételeket, de arra igyekezett, hogy az újabb beszerzések a nehéz viszonyok dacára az eladásokkal körülbelül egyensúlyban maradjanak. Az 1908. év folyamán beszerzett birtokok vételára 2,931.857 koronát tett ki, míg vételáruk fejében 2,463.615.31 korona folyt be. A mérlegben az ingatlan-állomány 5,831.274.03 koronával van felvéve. Az 1908. év folyamán a bank 2,480.380 korona jelzálog-kölcsönt nyújtott, viszont 1,305.824 korona kölcsön visszafizettetett; a kölcsönállomány tehát 11,010.770.99 koronára emelkedett, mely összegből 8,689.953.92 korona engedményezve van. A Haltenyészti Részvénytársaság, melynek alapításában a bank résztvett, munkálataival annyira előrehaladt, hogy a haltenyészti a folyó évben mintegy 600 kat. hold területen meg fogja üdithatni. E társaság kedvező üzletmenete a bank érdekességének előnyös kamatozást biztosít. Ugyanígy a Szabolcsi Agrártakarék-pénztár Részvénytársaság üzletmenete is kielégítő volt, úgy hogy a banknak itt fennálló érdekessége is megfelelően fog kamatozni. A 11 millió koronára felszaporodott kölcsönállomány után az 1908. év végén fennállott, összesen 80.000 korona kamat- és annuitási hátralék, melyből a folyó évben máris befolyt 13.000 korona, kétségkívül tanujelét adja annak, hogy a bank adósságaival szemben minden körülmények között kíméletet gyakorol és hogy a bank vevői mindenkor kedvező viszonyok között gazdálkodnak. Így a bank által a továbbadásokról beszerzett adatokból is kiderült, hogy a vevők előnyös áron jutnak a banktól vett földekhez; 49 ilyen eset jutott az 1908. év folyamán a bank tudomására, amelyek összesen 398 holdra vonatkoznak. Ezen 49 esetben azon felek, akik ingatlanukat a banktól 130.340.20 koronáért vették, ugyanazokat 227.938 koronáért, tehát 97.597.80 korona ártóbbal adták el. A közgyűlés az igazgatóság jelentését, az általa előterjesztett számadásokat és a felügyelőbizottság jelentését egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére megadta és az igazgatóságnak indítványát a 388.995.80 korona tiszta nyereség hovatartozása tárgyában egyhangulag elfogadta. Ehez képest a közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből 36.272.95 korona a rendes tartalék-alaphoz esatolandó, további 43.527.54 korona az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára utalandó ki, a fennmaradó összegből a befizetett alaptőke 8 százalékos kamatozásának megfelelően részvényenként 16 korona, összesen 200.000 korona folyó évi február hó 15-étől kezdve kifizetendő, 60.000 korona a külön tartalékalap, 14.000 korona a bank alkalmazottainak nyugdíjalapja javadalmazására, 7500 korona az intézet alkalmazottai külön jutalmazására fordítandó, míg végül a fennmaradó 27.695.31 korona új számlára viendő át.

Végül Bohus József részvényes indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak, a felügyelőbizottságnak és a tisztikarnak az intézet érdekében kifejtett buzgó és sikeres működéséért köszönetet szavazott, amiért dr. Nagy Ferenc, a közgyűlés elnöke, hálás elismerésnek adott kifejezést, kiemelve, hogy az igazgatóság a jövőben is törekedni fog arra, miszerint a részvényesek érdekeit a bank fontos birtokpolitikai missziójában fekvő közérdekkel összeegyeztesse. A jelentésben foglalt adatok eléggé bizonyítják, hogy a bank a nagyobb birtoktestek szétdarabolásánál sohasem lépte túl a jogosult polgári haszon mértékét s mindig szem előtt tartotta a vevő kisgazdák boldogulását és gazdasági megerősödését. Eppen azért nincs mit tartania azon korlátozó és szigorító törvényhozási intézkedésektől, melyek az e téren mutatkozott visszaélések és kinövések ellen tervezettek; sőt készségesen aláveti magát a legszigorúbb ellenőrzésnek és felügyeletnek, amely a tulajdon szabadságának és a tisztas kereseti tevékenység megóvása mellett egyáltalában alkalmazható.

A 4%-os községi kötelezők kisorsolása. A Magyar Jelzálog Hitelbank 4 százalékos községi kötelezőinek ma történt kisorsolása alkalmával a következő számok huzattak ki, u. m.: 2 drb 5000 frtos

(visszafizetendő 5500 frttal — 11,000 koronával. Sz. 250 254. 22 drb 1000 frtos (visszafizetendő 1100 frttal — 2200 koronával. Sz. 227 229 337 408 606 649 673 694 861 865 1063 1104 1244 1338 1473 1494 1534 1651 1777 1787 2071 2212. 14 drb 500 frtos (visszafizetendő 550 frttal — 1100 koronával). Sz. 14 20 62 100 157 181 216 234 235 263 278 350 363 412; ezeken kívül kisorsoltak még 77 darab 100 frtos kötelezőt.

A világ gabonatermése. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a múlt évben is elkészítette a világ gabonaterméséről szóló kimutatását, amely azonban, miután csak az augusztusi adatok alapján készült, természetesen helyesbítésekre szorult még. Ezt a helyesbítést a téli, végleges adatok alapján a miniszter most megejtette s úgy elkészült a végleges kimutatás arról, hogy mennyi gabona termelt 1908-ban? Ez adatok szerint 1908-ban a világtermés hozama, amint ez a nyár folyamán már látható volt, a normális közép átlagterméshez viszonyítva, valamivel kisebb volt, azonban az 1907-iki termésnél mégis 3.40 százalékkal nagyobb volt; a csaknem középtermésű 1906. éviéhez viszonyítva pedig 1.50 százalékkal volt kisebb. Hogy mindezek ellenére is a nemzetközi gabonapiacoz a helyzet mégsem megnyugtató, annak oka abban rejlik, hogy eladásra áru nincsen olyan bőven, mint más esztendőben volt. Az 1908. évre maradt csekély készleteknek és az európai részleges szállításakarmányinségnek lehet mindezt tulajdonítani. Mindezek figyelembevételével a miniszter becslése összehasonlítva a nevezetesebb külföldi becslésekkel, a következő:

	A) magyar földművelésügyi minisztériumi becslés		B) angol szaksz. lapok nyári (és őszi) becslés	C) Ruhlant tanár decz. havi becslés
	I. (1908 év) augusztusi	II. (1907 év) januári	termésbecslés	termésbecslés
	millió métermázsa			
buza	844.01	868.20	837.88	832.37
rozs	397.36	438.21	386.40	422.01
árpa	347.25	326.40	330.26	320.10
zab	601.45	567.61	576.33	541.79
tengeri	972.64	965.38	956.77	948.56
Főösszeg	3162.71	3165.80	3087.84	3064.83

Eredmény tekintetében tehát a magyar becslés a külföldi becslések végeredményeihez sohasem állott olyan közel, mint éppen az 1908-ik évben, a mi minden esetre megnyugtató lehet úgy a gazdáknak, mint a nemzetközi gabonapiac érdekeltjeire nézve.

A talpfaszállítások. Alig volt az utóbbi időben közszállítási ügy, amely akkora port vert volna föl, mint a M. A. V. részére szükséges talpfaszállítás ügye. Az első versenytárgyalást tudvalevőleg megsemmisítette Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter; a másodikra pedig 175 ajánlat érkezett be. Ezeknek az ajánlatoknak a sorsa fölött egy értekezlet fog dönteni, amely Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter elnöke alatt február 4-én fog összeülni s amely értekezlet tagjai az illetékes szakreferensek lesznek. Az államvasutaknál hat héttel tartott, amíg az ajánlatokat átszámították s január 15-én készültek el a számitással, amelyet aztán a Kereskedelmi miniszter előterjesztettek, aki pedig a szakemberekből álló értekezlet elé viszi ezt a döntés végett. Ez a döntés pedig most nem lesz nehéz. A pályázati föltételek úgy irattak ki, hogy könnyen kitűnik azokból, melyik ajánlat a legolcsóbb. Ennek kell megkapnia a szállítást, ha egyébként az üzleti megbízhatósága nem esik kifogás alá.

Az adóreformról. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tegnap Kaposvárott, Székesfehérvárott és Békéscsabán tartott gyűléseket, a melyeken az adóreformra vonatkozó javaslatot tárgyalták. Sopronban pedig dr. Hegedüs Loránt, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója ismertette az adótörvényjavaslatot.

A 4%-os koronaértékű községi kötelezők kisorsolása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os koronaértékű kötelezőinek ma történt kisorsolása alkalmával a következő számok huzattak ki, u. m.:

2 drb 10,000 koronás. Sz. 82, 298. 2 drb 5000 koronás. Sz. 5, 51. 7 drb 1000 koronás. Sz. 404, 504, 526, 583, 767, 822, 1040. 6 drb 500 koronás. Sz. 17, 18, 42, 29, 137, 181. 10 drb. 100 koronás. Sz. 41, 52, 94, 111, 135, 271, 321, 346, 480, 525. Ezen kisorsolt községi kötelezők 1909. augusztus 1-től kezdve teljes névértékben váltanak be. Budapesten: a bank pénztáránál (V., Nádor-utca 7.) és a Magyar Leszámitoló- és pénzváltó banknál. (Bécsben: az Union-Banknál. A fenti községi kötelezők kamatozása 1909. augusztus 1-én megszűnik.

Gyáralapítások és gyári hírek. A sepsiszentgyörgyi szövőgyárban nagy változtatásokat terveznek. Ugyanis — tekintettel a megnövekedett forgalomra — jelentékenyen kibővítik az üzemet és a jelenleginek majdnem háromszorosára emelik. A most működő 70 szövőszék helyett már februártól kezdve 200 lesz működésben, mert a gyárat 180 új szövőszékekkel látják el. A szövőszékek számát bizonyos időn belül 300-ra emelik. Különös jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a gyárat villamos üzemre rendezik be, úgy, hogy minden egyes szövőszéknek külön motorja lesz. A befektetés összege az egy millió 200.000 koronát meg fogja haladni. — Az új magyar fémtömlőgyár, melynek megalakulásáról már hirt adtunk, a pozsonyi törvényeséknél bejegyeztetett. A gyár építése már megkezdődött és alkalmasint kora tavasszal már üzembe is jön. Az ügyek közvetlen vezetésére egy végrehajtó-bizottság küldetett ki, melynek tagjai: dr. Schick Frigyes, Marburg Gyula és Radó Viktor. — A Gróf Csáky László prakfalvi vas- és acélgyár r.-t. prakfalvi telepén külön szerszámgyártási osztályt rendeztek be, mely üzemet február elsejével megkezdte és főleg a következő szerszámokat fogja gyártani: francia csavarkulcs, kazán-csőszorító, fűrőkerep, harapó- és csipőfogó, sikattyu, abroncssikattyu, mindennemű asztalos- és lakatoskalapácsok, hidegvágó, kézivasvész, lyukasztó, lakatos-furdancs, mindennemű kömegmunkáló szerszámok, egytetemes satuk, csőlevágók és mindennemű fogók stb., esetleg külön megrendelés avagy rajz szerint kivánt fenti zsánerű szerszámok. — A budapesti Darvas József és társa cég Dévényújfalun, a tulajdonát képező területen agyagáru-gyárat akar létesíteni. A cég már megkapta a telep- és építési engedélyt, de a szomszédos götztélagyár meg akarja felelkezni az engedély megadását. — Az Első opulit kötött- és szövött iparú-gyár r.-t. igazgatósága elhatározta, hogy a február elején tartandó közgyűlésen előterjesztést fog tenni a részvénytőkének 800.000 K-ról, 2000 drb. 100 K névértékű részvény kibocsátása által egy millió K-ra való felemelése iránt. A társaság 1908-ra 7 K egyenlő 7 százalék osztalékot fog fizetni, az előző évi 6 K-zal szemben. — A szabadkai cipészek ipartestülete részvénytársasági alapon cipőgyárat akar létesíteni 50.000 K alapítókével (1000 drb. 50 koronás részvény).

Uj magyar lemezgyár. Minden magyar amatőr- és szakfényképész bizonyára jóleső érzéssel vesz tudomást arról, hogy az „Első Magyar Fotóipar Részvénytársaság” mely főcéljával a szárazlemez-gyártást tűzte ki, megalakult és immár megkezdte működését. Azt hisszük, nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy a magyar iparra nézve minő nagy horderővel bír a vállalat megalakulása, mert hisz beigazolt tény az, hogy a külföldi — igen sok esetben silány — importcikkek között jelentékeny helyet a fotóezikkek foglalnak el. Hihetetlen ama összegek nagysága, melyeket ily módon évről-évre a külföldnek juttatunk. Örömmel kell tehát üdvözlőnk e vállalat megalakulását, annál is inkább, mivel annak sorsa oly emberek kezébe van letéve, kik a magyar lemezgyártásnak tulajdonképpen megteremtői és művelői. Piller Ferenc és Ranzenberger János fotóvezérek a fotóipar terén oly nevet vívtak ki maguknak, mely nemesak hazánkban, de a művelt külföldön is igen előkelő hangzása és akiknek köszönhető az, hogy a magyar lemezék immár általános közkeveltségnek örvendenek. Piller Ferenc mint fotóchemikus elismert európai szaktekintély és több kifizetéses birtokosa. Működésük és ambíciójuk kifejtésének

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székzsorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
— rendbe hozza —
Kis üveg . . . 40 fillér.
Nagy üveg . . . 80 fillér.

tág tere nyílik most, amidőn az új vállalat gyár-helyiségét Budapesten, IX. Tóth Kálmán-utca 8. sz. alatt, teljesen portmentes épületben, nemcsak a legmodernebb gépekkel, hanem terjedelmes hűtőberendezéssel is ellátta, úgy hogy bármely évszakban, még a legnagyobb melegben is állandóan egyenletesen készült, kifogástalan fátymentes lemezeket képes gyártani. Az „Első Magyar Fotóipar Rvt.” első nyilvános ténykedése nagy jelentőséggel bír a hazai, de különösen a tudományos fényképezetre. Ugyanis a vállalat a Drezdában f. évi május hó 1-én megnyitandó nagy nemzetközi fényképezési világtalálton be akarja mutatni hazánkban a Röntgen-fényképezés terén elért eredményeket, mely czélból az ezzel foglalkozó tanárokat, orvosokat és tudományos testületeket egy általa kiírt díjpályázatra való részvételre szólítja fel. A részvénytársaságnak áldozatkészségét bizonyítja az, hogy az itélő bizottság által a tíz legjobbnak minősített Röntgen-felvételt aranyéremmel, a következő huszat ezüstéremmel fogja jutalmazni; azonkívül pedig minden résztvevőnek faramazusa elismerésül bronzéremet ajánl fel. Az itélőbizottságot hazánk legjelesebb szakembereiből fogják összeállítani és kívánatos volna, hogy a tudományos fényképezéssel foglalkozók minél nagyobb számban jelentkezzenek. A vállalat a díjpályázatra való felhívásokat már széjjelküldötte és akik esetleg tévedésből nem kaptak, de a pályázaton részt ohajtanak venni, sziveskedjenek ez irányú kérésükkel a társaság központi irodájához. Budapest, IX., Tóth Kálmán-utca 8. sz. fordulni. A részvénytársaság első vezetősége a következőképpen alakult meg: igazgatósági elnök gróf Széchenyi Viktor, alelnök Zwack Akos, tagjai Piller Ferenc és Kadisch Károly — a vállalat kereskedelmi vezetője — továbbá Ranzenberg János, Erdélyi Mór, Tauszig Aladár, Radó Viktor, Bartha Sándor, Mezei Lajos. Az új magyar lemezek „Erit” név alatt kerülnek forgalomba.

Az Osztrák-Magyar Bank állása 1909. január hó 31-én: Bankjegyforgalom 1.964.868.000 (+ 130 millió 963.000) K. Érczkészlet 1.564.671.000 (+ 12 millió 38.000) K. Leszámitolási tárca 546 millió 328.000 (+ 54.855.000) K. Lombardkölcsönök 72.649.000 (- 926.000) K. Adóköteles bankiogy-forgalom 196.000 K.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéképtelenségeket közli: Reiner Lajos kereskedő, Nagykőrös; Spitzer Simon özvegye és társa, kereskedő cég Baja.

Villamosaink forgalma. A Budapesti Közúti Vaspálya Társaságnak január havában 913.660 K bevétel volt; a múlt év január havában 833.655 K. — A Budapesti Villamos Városi Vasut Részvénytársaság vonalain január havában összesen 501.098 K bevétel éretett el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 457.989 K-át tett ki.

A Leánykihásító Egylet forgalma. Az Első Leánykihásító Egylet mint szövetkezet Gyermek-és életbiztosító intézetnél január hónapjában 1.694.500 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.501.400 K értékű új biztosítási kötvényt állított ki. Biztosított összegek fejében ez év január hónapjában 112.505 K 81 fillér é az intézet fennállása óta 13.975.461 K 40 fillér fizettetett ki.

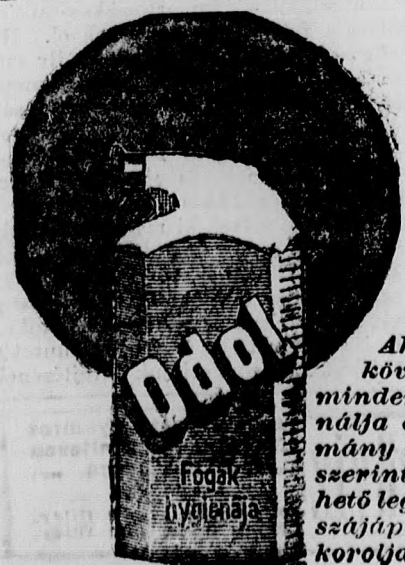
Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Akt az Odol következetesen mindennap használja az a tudomány mai állása szerint a képzhetető legjobb fog-és szájalpolást gyakorlatja.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 1.

A készáru-piacra ma lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben, a malmok rendkívül tartózkodók voltak és ugyszólván semmit sem akartak vásárolni. Mivel másrészt az árubirtokosok sem nagyon fészirezték a dolgot, — kivált amikor látták, hogy a határidőüzletben kedvező fordulat állott be, — csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 2000 q buza kelt el, a szombatiaknál 20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 26.40 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 26.10 korona, 78 kilós tiszavidéki búzáért. Egyéb gabonafélék közül rozs 10 fillérrel olcsóbb, zab, árpa, tengeri tartózkodó. Forgalomba csak 300 q zab került, 17.20—17.70 koronás áron. A határidőpiazcon a mai üzlet szintén lanyhán és a szombati zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban egyre fokozódó vételkedvésre hamarosan túlsúlyra került a kereslet, mire aztán egyre jobban szilárduló irányzat mellett meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza tíz fillérrel, az októberi buza tizenhat fillérrel, az áprilisi rozs tizenkét fillérrel, az októberi rozs szintén tizennyolc fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel emelkedett, a májusi tengeri változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilos	Ára 100 kg.	kilos	Ára 100 kg.
Tiszavidéki új	75	—	79	25.80—26.25
"	76	25.30—25.60	80	25.85—26.45
"	77	25.30—25.60	81	26.00—26.40
"	78	24.70—26.10	82	—
Fejérmegyei új	75	—	79	26.60—26.70
"	76	25.10—25.20	80	26.25—26.70
"	77	25.30—25.55	81	—
"	78	25.55—25.80	82	—
Pestvidéki	74	—	78	25.45—25.90
"	75	—	79	26.00—26.90
"	76	25.20—25.30	80	25.75—26.10
"	77	25.30—25.60	81	—
Bácskai új	74	—	78	25.55—26.35
"	75	—	79	25.35—26.10
"	76	25.20—24.80	80	26.00—26.05
"	77	25.40—26.20	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.10—20.00
" középminőségű új	—	—	—	19.80—20.00
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.00—16.90
" II. rendű	—	—	—	16.20—16.90
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.55—17.80
" II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.10—14.30
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A készáru piacra elkel:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k 26.40 K, 100 q 79 k 26.25 K, 100 q 78 k 26.10 K, 100 q 79.5 k 26.20 K, 250 q 77.5 k 26.10 K.
Pestvidéki: 100 q 79 k 26.20 K, 500 q 79 k 26.20 K, 400 q 79.5 k 26.20 K.
Bihari: 100 q 80 k 26.30 K, 250 q 79 k 26.20 K.
Zab: 100 q 17.70 K, 100 q 17.64 K, 100 q 17.20 K kpt.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiazcon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	12.50—12.49—12.58—12.54—12.57—
Buza októberre	10.69—10.70—10.77—10.77—10.75—
Rozs áprilisra	9.94—9.99—9.01—
Rozs októberre	9.02—8.76—9.04—
Zab áprilisra	8.59—8.60—
Tengeri májusra	7.23—7.25—7.29—

1 óra 30 perccor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.59—12.60
1909. októbert buza	10.74—10.75
1909. áprilisi rozs	10.02—10.03
1909. októberi rozs	9.04—9.05
1909. áprilisi zab	8.60—8.61
1909. májusi tengeri	7.26—7.27

Budapesti gabonaforgalom.

1909. január 29-től 1909. január 31-ig.

	Erkezett	Elszállított
	méter mázsa	
Buza	15378	—
Rozs	930	—
Árpa	3717	—
Zab	948	—
Tengeri	831	302
Liszt	221	11322
Korpa	—	3100

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdéről lapunk közgazdasági rovatában számolunk be. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 631—632.50, Magyar hitel r.-t. 732—734.50, Jelzálogbank 419—423—422, Rimamurányi 530—531—530, Városi villamosvasut 265.50—266.25, Magyar koronajáradék 91.10—91.05 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 633—634—632.75, Magyar hitel 736—738.50—737.50, Leszámitolóbank 486, Jelzálogbank 422.50—423.20, Rimamurányi 531.25—531.75, Városi villamosvasut 266.25—266.75—267, Közúti vaspálya 579.50—579—578 K, Magyar koronajáradék 91.10 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolc napra 8—10 korona, február hónap végére 26—28 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 636.50, Magyar hitel 740, Államvasut 677.25, Leszámitoló 486.25, Jelzálogbank 423.50, Rimamurányi 531, Városi villamos 267.50, Közúti 579.75.

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a esztét. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi.

POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
speciális orvosi rendelő-intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., féleml.
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, február 1. (Saját tudósítónktól.) A mértékadó tőzsdék a múlt hét végéről általában nyugodt irányzatot jelentettek s az árfolyamok nagyjában nem változtak. Az itteni piaccon teljes üzlettelenség uralkodott, mert a konzum egyáltalán semmi érdeklődést nem mutatott s ehhez képest a kínálat is fölötte tartózkodó volt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 1345—13.85, bányai 13.15—13.45, mosoni 12.50—12.90, tótfelvidéki 12.50—13.15, délviasuti 12.55—12.95, márcsfieldi 12.40—12.75.

Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35, pestmegyei 10.20—10.36, délviasuti 10.10—10.30, különféle magyar 10.10—10.30, osztrák 10.05—10.25.

Árpa: morvaországi 9.20—10.35, márcsfieldi 8.40—9.25, bécsvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, közpudnai állomások 6.20—8.80, délviasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.20, tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri 7.45—7.70, Cinquantin 8.85—9.40.

Magyar zab 8.85—9.35, válogatott 9.35—9.75, cseh, morvaországi és alsó-ausztriai 9.9.15.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 1. A nemzetközi helyzet nyugodtabb megítélése a mai előtőzsdén barátságosabb irányzatot idézett elő, mely időnként annál jobban kidomborodott, mert budapesti számlára folytatták a vásárlásokat és a külföldi tőzsdékről is szállár irányzatot jelentettek. Mind a két hitelrészvény, magyar jelzálogbank részvények, bankkegyesületi, Uniobank és Laenderbank részvények emelkedtek. A bankértékeken kívül hirtenbergi tőltény és kahlenbergi téglagyári részvények is javultak. A déli tőzsdén budapesti vásárlások folytán a két hitelrészvény árfolyama tovább emelkedett. Az irányzat barátságos jellegét tovább is megtartotta.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 631.75, Magyar hitel 733, Laenderbank 439, Alsó-ausztriai leszámitoló-társaság 599.50, Magyar jelzálog 419.50, Államvasut 677, Déli vasut 101, Kholenbergi vasut-társaság 40, Alpsei 627, Rimamurányi 529.75, Hirtenbergi patrongyár 1000, Török sorsjegy 184 korona.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 632.75, Magyar hitel 736, Laenderbank 439, Union 594, Angló 294, Bankkegyesület 515.75.

Államvasut 677.50, Déli vasut 101, Alpesi 627.50, Rimamurányi 529.50, Májusi járadék 94.10, Magyar koronajáradék 91, Török sorsjegy 184, Márka 117.12 K.

Bécs, február 1. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjáradék 110.35, Tiszai és szeg. k. es. sorsjegy 142.10, Magyar hitelbank részvény 739.50, Magyar leszámlító és váltó részvény 485.—, Rimamurányi 531.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.—, 4 százalékos magyar földterhm. kötv. —, Magyar nyér-k. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 422.— Magyar keresk. bank —.

Bécs, február 1. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 94.05, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 114.65, 1860-as sorsjegy 154.—, Osztrák hitel-sorsjegy 464.—, Angol-osztrák bank részvény 294.—, Bécsi Bankverein 516.75, Osztrák-magyar bank 1760, Déli vasut 100.60, Dunagőzhajózási társ. 952.—, Dohány részv. 328.—, Cs. k. arany (vert) 11.05, Német bankv. 116.95, Osztr. Lloyd 413.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.05—97.55, Osztr. koronajáradék 94.10, 1864-es sorsj. 264.25, Osztrák hitelintézeti részvény 692.—, Union-Bank 535.—, Osztrák Länderbank 408.50, Osztrák-magyar államvasut 676.—, Elbevölgyi vasut 449.00, Alpesi részvény 627.40, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.82, 14. árhó —, Töröksorsjegy 183.40.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, február 1. (Saját tudósítónktól.) Zárlatok jegyzetiek: 4-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98. 0, osztrák hitelrészvény 199.70, Déli vasut 17.10, orosz bankjegyek 215.15, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.40, Disconto Commandit 187.30, Dinamittruzst 157.70, Harpeni 191.30, Unifkált török járadék —, 4-2 százalékos ezüst-járadék 94.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Magyar koronajáradék 91.70, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.45, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 223.60, Gelsenkircheni 186.60, Laurakohó 199.40, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) február 1. 4-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.10, Osztrák hitelintézeti részvény 199.90, Osztrák-magyar államvasut 145.30, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 205.80, Bécsi Bankverein 130.90, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön —, 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.10, Osztrák koronajáradék 94.50, Magyar koronajáradék 91.70, Osztrák-magyar bank 127.10, Déli vasut részvény 17.20, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.50, Párisi váltóár 815.—, Union bank részvény —, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg (Zárlat) február 1. 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.50, 1860, sorsjegy —, Déli vasut 16.85, 4 százalékos aranyjáradék 97.75, Osztrák hitelrészvény 200.00, Osztrák-magyar államvasut 145.00, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.10, Nyugodt.

London, február 1. Angol consol 83 1/2 s. Paris, (Zárlat) február 1. 3 százalékos Francia járadék 96.60, Osztr. aranyjáradék 98.90, Magyar aranyjáradék 93.00, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 275.—, 5 százalékos marokkói járadék 516.—, 4 százalékos spanyol járadék 95.90, 4 százalékos unifkált török jár. 94.20, Török sorsjegy 175.50, Török dohányrészvény 353.—, Osztrák földhitelintézet 1130.—, Osztr. Länderbank 483.—, Magyar jelzálogbank 468.—, Banque de Paris 1525, Banque Otto-

ma —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 497.—, Urikányi kőszén 154 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.57, Váltó Belgiumra (rövid) 11/2s, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/2s, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1/2. Tartott.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Sertésvásár.

Február 1. Hizott sertésárak, Magyar elsőrendű: Fialtal nehéz (páronkint 320 klgon felül) 124—126 fillérig, fiatal közép (páronkint 251—320 klg.) 124—126 fillérig, könnyű (páronkint 250 klgig) 124—126 fillérig. Magyar szedett: Közép (páronkint 240—280 klg.) 122—123 fillérig, könnyű (páronkint 240 klg.-ig) 123—124 fillérig. Sertéslétszám: 1909. január 29. napján volt készlet 20.007 darab. 1909. január 30—31-én felhajtott 198 drb. 1909. január 30—31. elszállított 254 drb. 1909. február 1. napjára maradt készlet 19949 drb. A hizott sertés fizetési irányszava: változatlan.

Budapesti szurómarhavásár.

Február 1. Felhajtott 182 drb elő borju (közte 15 rugott), 4 drb leölt borju. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 96—106 fillérig, kivételesen 108—110 fillér, középminőségű élő borjúkért 84—94 fillérig, leölt borjúkért 104—108 fillér, silány és rugott borjúkért 32—60 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányszav és árak változatlanok maradtak.

Budapesti juhvásár.

Február 1. Felhajtott 621 drb juh. Árjegyzések: Elsőrendű ürü 44—50 fillérig, kivételesen 51 fillér kilogrammonként, vagy 40—53 koronáig páronként. Középminőségű ürü 36—40 fillérig, vagy 30—34 koronáig páronként. Anyajuhok 40—44 fillérig kilogrammonként, vagy 27—33 koronáig páronként. Kosok 40 fillérig, vagy 35—36 koronáig páronként. Az irányszav élenkebb volt, az árak 1—2 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, február 1. Felhajtott 4578 drb vágómarha. És pedig 3729 drb hizott, 849 drb klesontozni való marha. Árjegyzések: elsőrendű hizott magyar ökrökért 72—76 korona, kivételesen 78—92 korona, elsőrendű tarka ökrökért 88—94 korona, kivételesen 96—98 korona mm.-kint. (Élsúlyban levonás nélkül.) Az irányszav lanya. Az árak 2 koronával csökkentek métermázsánként.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 31. —

Kinevezések. A belügyminiszter a belügyminisztérium számvevőségéhez Géczy Aurél és Fazekas János belügyminiszteri számvizsgálókat számtanácsosokká, Schwendenwein Alajos, Bugala Ede, Pokomándy Lajos és Berzeviczy József belügyminiszteri számellenőröket számvizsgálókká, Kerekes Bertalan és Domonkos Rezső belügyminiszteri számtisztviselőket számellenőrökké, Roseoni Rezső, Jakab Lajos és Paulin János fizetés nélküli belügyminiszteri számgyakornokokat számtisztviselőkké

és Windauer Antal belügyminiszteri díjnyel díjtalan számgyakornokká; a kereskedelemügyi miniszter az állami munkásbiztosítási hivatalhoz Pitze Lajos miniszteri számvizsgálót miniszteri számtanácsosává, Pap Zoltán miniszteri számtanellenőrt miniszteri számvizsgálóvá, Vihely Lajos miniszteri számtisztviselő miniszteri számellenőrré és Takács Béla székesfehérvári kerületi munkásbiztosító pénztári tisztviselőt miniszteri számtisztviselővé; a vallás- és közoktatási miniszter Miklós János okleveles tanítót a toplecei (volt határvidéki) közlekedési elemi iskolához rendes tanítóvá, Erdélyi József okleveles tanítót a kajántói és Szász Irén okleveles tanítónő a pávai állami elemi iskolához rendes tanítóvá, illetve tanítónővé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kamocsay Gyula okleveles gazdasz., szegedi lakost ideiglenes minőségű kataszteri becselőbiztosító gyakornokká; a budapesti pénzügyigazgatóság Benkő István kecskenéti lakost a kecskeméti adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Wágner Adolf brassó-bolyonai állami elemi iskolai tanítót a szabadska-külterületi állami elemi iskolához ugyanebben a minőségben, Horváth Anna pávai állami elemi iskolai tanítónő a bádoki állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. Temesvár törvényhatóságánál házipénztárnoki állásra február 13-ig; a kereskedelemügyi minisztériumnál hivatalsszolgai állásra márczius 15-ig; a miskolci ügyészségnél ügyészi állásra 2 hét alatt; az aszói javítóintézetnél hivatalsszolgai állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Tisza, M-Sziget, etc.), date (febr.1 febr.2), and measurement (m é t e r). Lists various locations and their corresponding measurements for water level assessments.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Budapesti értéktőzsde.

Table with columns for 'Államadósság' (State Debt) and 'Záloglevelek, elsőbbségek' (Mortgages, Priority Claims). Lists various financial instruments and their values.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Záloglevelek, elsőbbségek' and 'Bankok' (Banks). Lists bank-related financial data and exchange rates.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Gőzmalomok' (Steam Mills) and 'Iparvállalatok' (Industrial Enterprises). Lists industrial and manufacturing data.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Iparvállalatok' and 'Sorsjegyek' (Lottery Tickets). Lists lottery and other financial data.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Pénz' (Money) and 'Pénznekem és váltók' (Money and Exchange). Lists currency and exchange rate data.

Mai záró árfolyam

Table with columns for 'Pénz' and 'Pénznekem és váltók'. Continuation of currency and exchange rate data.

KÜLÖNFÉLÉK.

Perczek, órák.

Vannak olyan perczek
Ebben az életben,
Miktől nefelejtsek
Nyílnak a szívekben;
Apró kis virágok,
Édes szép emlékek;
Színes szívárványok,
Álom-törédekek . . .

Vannak viszont órák,
A mi életünkben,
Melyek mely barátát
Hagynak a szívünkben;
Szédülják a lelket —
Ezt a melegséget,
Megtörrik a testet,
Mint egy virágszálat . . .

És e perczek, órák
Egyre tűnnek-mulnak,
Mint mikor a rózsák
Levelei hullnak.
— Az évek is tűnnek, . . .
Az évek is szállnak;
Míg az életnek
Csöndes sirt találnak.

Tolmács Miklós.

(Grófnok párbaja.) Az oroszországi tveri kormányzóban nemrégiben különös párbaj folyt le, amely szokatlan körülményeinél és a benne szereplő egyéniségeknél fogva bizonyára páratlan a maga nemében. Előre kell bocsátani, hogy a szemben álló ellenfelek — ami mindjárt meglehetősen szokatlan — nők voltak, akik a férfiakat utánozva, párbajban akarták eldönteni, hogy szerelmük tárgya kié legyen. A legérdekesebb azonban, hogy a szerelmesek egy — komornyikért vívtak párbajt, aki még hozzá ötvenkettedik évében van, amikor tudvalevően az ember már uralkodni tud efféle érzelmein. A szerencsés komornyikot Jusszov Vaszilinek hívják, aki Tamorszkaja grófnő szolgálatában állott hosszú esztendőknél át. A grófnő és a komornyik csakhamar megszerették egymást; de ugyancsak megtetszett a komornyik Starrin grófnőnek is, aki gyakran jött a kastélyba látogatni barátjának és többször meghívta sétalovaglásra a komornyikot. Emiatt aztán ellenségeskedés támadt az azelőtt még jó barátok között s elhatározták, hogy párbajban döntenek el, kié lesz a szerencsés Jusszov Vaszili. Pisztolypárbajban, ennek eredménytelensége esetére pedig a harcnak karddal való folytatásában állapodtak meg. A párbaj meg is történt, de eltekintve kisebb karczolásoktól, vér nélkül folyt le. A párbaj illetlen kimenetele után a felek abban állapodtak meg, hogy egyikük sem vallhatja magát győztesnek, azért szerelmük tárgya: a komornyik, mindkettőjük egyenlő részben illeti.

(Fogszú elkerülése gyermekeknél.) A londoni „Lancet”-ben S. Wallace közérdekű cikket ír a fogszúról s ennek elkerüléséről. A fogszú gyakorisága célszerűen életmódunkra vezethető vissza. Különösen a cukor és keményítő az, mely a fogak közt megmarad s erjedésével szut okoz. Főleg a cukor erjedése közben gummiszerű masszát alkot, mely nemcsak maga ragad meg a fogak közt, de a többi ételmaradékokat is ott tartja. A cukor megakadályozza a nyálképződést s a savképző szájbaktériumokat ellátja könnyen erjedő anyaggal. Ez áll a keményítőről is. Az óvintézkedést már a csecsemőknél kell kezdeni. Teljesen elhibázott dolog a csecsemőknek a kilencedik hónaptól kezdve teljesen puhított kenyeret és tésztaeműt adni, mert e puha ételeket egyszerűen rágatlanul nyelik le, holott az ételnek addig kell a szájban maradnia, míg alapos rágással s nyákbevonással elő nincs készítve a nyelési aktusra. Ha a gyermek fölhangyott a tiszta tejtáplálékkal, akkor egy darab pirított kenyeret kell neki adni vajjal bekenve, hogy rághassa, majszolhassa. Két hónap múlva kétszerültet s egy darabka főtt húst vagy szárnyast adhatunk neki. Felnőttek étkezés után egy almát egyenek, mert ez rendkívül tisztítja a fogakat.

(Halálraitétek utolsó szava.) A Béthunében nemrég lefejezett négy gyilkos egyike a nyaktíló láttára így kiáltott fel: „Le a papokkal!”, ami kissé időszertelen a halállal szemben. Mikor Avinain francia mészáros a vérpadra lépett, az volt az utolsó szava a közönséghez, hogy „Sohase valljatok!”, ami Franciaországban szállóigévé is vált. Mikor Rosaire néget a vérpadra vezették, szomoruan mormolta: „Az ember csak egyszer hal meg”. Prévost rendőr maga volt a kötelességtudás és megbízhatóság. Egyszer azonban az a furcsa gondolata támadt, hogy három embernek a fejét levágja. Mikor a nyaktíló alá vezették, a szavakra fakadt: „Főlebbvalóim nagyon boszantottak”. Valher gyilkos ezt ordította a vérpádon: „Nincs igazság!”, ami néha igaz is. Mikor ezelőtt ötven évvel egy herkulesi termetű rablót, ki egész Elzászt rettegésben tartotta, a vérpadra vezették, azt kérte a hóhértól, hogy magyarázza meg neki a nyaktíló működését. A hóhér előképeny megtepte.

— Nagyon köszönöm, igazán nagyon érdekes. Most pedig rendelkezésre állok, — mondá a rabló.

S mikor egy másodpercczel a kivégzés előtt a közönség közt észrevett egy fiatal asszonyt, ki ágaskodott, hogy jobban lássou, így szólt hozzá:

— Kissé jobbra, nagyságos asszonyom, akkor jobban fog látni.

Ennél már igazán nem lehet udvariasabb az ember az utolsó pillanatban.

(Könyvtár a hajón.) A tengerhajós-vállalatok személyszállító gőzösein mindinkább keresett berendezés a hajókönyvtár s a hajóstársaság saját jól fölfogott érdekében cselekszik, ha minél érdekesebb és gazdagabb tartalmu könyvszekrényt állít be a hajóterembe. Az utazóközönség hálás ezért a szolgálattért, melynek gyakran kitünő hasznát veszi. Pár száz kötet könyv beszerzése néhány száz koronába kerül; a könyvtár fűrtartása semmibe, kiegészítése néhány koronába. Megbecsülhetetlen egy ilyen könyvtár rossz időben, télen, mikor a közönség a hajóterembe szorul. Szükséges kelléke a könyvtárnak is, melyről a hajóvállalat igazán csekély költséggel gondoskodhatik. De különösen fontos azért, mert mi sem kívánatosabb, minthogy az utas megtalálja a hajón azokat a leíró műveket és térképeket, melyek a látott vidék vagy tengerész érdekességét fokozhatják s nemcsak a tudásvágyát éltetik ki, hanem vonzóerőt is gyakorolnak rá. Az angolok, németek, francziák mind nagyobb gondot fordítanak a szellemi táplálékra is, melyre az utazóközönség épp úgy rászorul, mint a jó konyhára. Aki több órai hajóutat végez, az sok esetben megváltás gyanánt üdvözli a kis hajókönyvtárt, melynek használatáért szívesen fizet néhány fillért. Ha a könyvtárhasználati díjak felelő részét a könyvtár kezelő pinczérnek adják is a hajóvállalatok, alig járna számbavehető deficiittel a könyvtár létesítése és fűrtartása. Mindenesetre fokozná a hajón való utazás kényelmét s ez egyértelmű az utazóközönség számának gyarapodásával.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

10

Egy pillantást vettem Floreacere; összeszorította az ajkát, az arca holtápadt volt.

— Azonban, ahol a homok egyenesre volt simítva, — folytatta Maitland, egyes helyeket találtam, melyen egy négyszögletes deszka bevágása látható. Ezeket a helyeket nagy pontossággal megvizsgáltam és egy mérőbot segítségével ugyszintén a fa bevágásának nyomával arra az eredményre jutottam, hogy a sima helyek két kis fadarabtól származnak és nem egytől, amint eleinte gondoltam. Továbbá azt is, hogy a két deszka egymáshoz való távolsága mindig egyforma maradt és ha az egyiket ferdítettük a másik is megfordult. Ez az utolsó pont nagyon is fontos, mert ha ehhez hozzáveszem azt a tényt, hogy a két bevágás között levő távolság soha nem változik és körülbelül egy lépés hosszúságú, ebből azt tudom kivenni, hogy valaki a deszkákat a lábán viselte. Nem dobták őket pusztán oda, hogy rálépjének, mert akkor az egymáshoz való távolságközők nem lennének olyan jellegzetesek. A fordulatokat egyáltalán nem lehetett volna észrevenni. Szereztem magam a két deszkának megfelelő nagyságú két darabot és megterheltem őket addig, amíg a homokon ugyanazon bevágás képződött. A súly százharminczöt fontot tett, azaz annyit, mint amennyit egy öt lábnyi nagyságú ember sulya nyom.

— Továbbá még egy érdekes és fontos felfedezést tettem, amint a benyomásokat aszerint, hogy jobb, vagy a ballábból eredtek, két osztályba soroztam: ugyanis a jobb láb az előrelépésnél három-négy fokkal hosszabb, mint a bal láb az előrelépésnél. Éppen

az ablak alatt mély bevágás látható a homokban.

Gipszlevonatot készítettem róla; itt van — mondta — s egy jól sikerült összecusokott kéz lenyomatát hozta elénk.

— Ez vagy úgy keletkezett — folytatta aztán — hogy valaki véletlenül lehajolt az ablak alatt s hirtelen elvesztette az egyensúlyt s csak hirtelen kinyújtott kezével tudta magát az eséstől megóvni vagy pedig, amit valószínűbbnek tartok, ez a kéz készakarva támaszkodott a homokba, hogy tulajdonosát egy bizonyos mozdulathoz támogassa.

Itt félbeszakítottam őt azzal a kérdéssel, miért tartja az utóbbit valószínűbbnek.

— Különböző okokból — felelte ő. — Először is a lenyomat balkéztől származik. Másodsor ez a lezárt kéznyomat felső felével a kiálló csontokkal látszik. Csak valaha is előfordult ez önnél, hogy esés közben úgy védekezett, hogy kinyújtotta az öklét? Bizonyosan nem. Aki elveszti az egyensúlyát, bizonyos félelemérzést nem tud leküzdeni, bármilyen csekély is a félelem. Ez az érzés pedig az ujjak szétfeszítését vonja maga után. Ebhez még hozzájárul az, hogy az ablakpárkányon és az ablakon is egy kis nyomot fedeztem fel, annak alapos megvizsgálását azonban csak nagyító üveggel fogom tudni megállapítani. Folytonosan munkálkodtam, de ez az egész, amit ki tudtam hozni.

— Minden! — kiáltotta Florence és leplezetlen bámulattal nézett rá. — Nekem nagyon is soknak tűnik fel. A pontosság és megfigyelésének élessége felülmúlhatatlan. De kérem, mondja meg azt is, hogy megfigyelései jutnak-e valamelyes végső következtetéshez?

— Nem — felelte Maitland. — Ovakodom kell ilyen módszerhez kötnöm magam, amíg a tényleges bizonyítékok ennyire hiányosak. Legfeljebb csak feltevések mondhatom, hogy atyját titokzatos módon olyan személy ölte meg, aki körülbelül öt láb ma-

gas és százharminczöt font sulyu lehet s vagy merev vagy rövidebb lába van. Mindenesetre azonban valami testi hibában szenved, ami a lépés rendtelenségét okozza. Sőt azt is állítani merném, hogy ennek az ismeretlen személynek lába valami nagyon különös hibában szenvedhet, mert különben nem óvta volna olyan nagy gonddal az igazi lábnyomok elrejtését. De a kéz lenyomata is bizonyos feltevésekre enged következtetni. Az ujjak hosszuk, vékonyak és finomak, kivéve a kis ujjat. S mintha a körmeit rágná. Annál különösebb tehát, hogy a kis ujján levő körmöt megkimélte és hosszúra növesztette. Most önmagamtól kérdelem, miért éppen ez a köröm, amelyet megkimélt? Erre csak egy a válaszom: mert bizonyos czélt szolgált. Az bizonyos, hogy nem valamilyen munkáskézről van itt szó, a csuklók vékonyak, az ujjak gyengédek, a bőr felülete, amit nagyon jól fel lehetett ismerni, sokkal finomabb, szoval nem lehetne ezt női kéznek tartani? Ha ez tényleg úgy volna, akkor női lábokról lehet szó és azokat akarták elrejtetni, erre pedig nagyon alkalmasak a felkötött deszkák. De ezek csak feltevések és nem szabad további következtetéseket levonnunk. Ha egy pillanattal megbocsátanak, az ablakpárkányt megvizsgálom nagyító üveggel, mielőtt barátaink a rendőrök igénybe veszik, akik bizony nagyon hamar itt lesznek.

Mialatt Maitland így foglalatzkodott, én minden lehetőt elkövettem, hogy Florence figyelmét eltereljem atyjának holttestéről, akit tekintve, hogy a vizsgálat még nem volt teljesen befejezve, nem lehetett eltávolítani a helyéről.

Ahányszor csak rápillantott atyjára, Florence arcán mindig megjelent az a feszült, komor pillantás, ami már előzőleg is nyugtalanított engem. Igazán örültem, mikor Maitland befejezte az ablakvizsgálatot és elkezdett ott mellettünk valami vegyszert keverni, amelyet én hoztam magammal.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Kedd, 1909. február 2-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Mary-Ann.

Vígjáték 4 felv. Irtá: Zangvil Fordította: Mihály József.

Személyek:
Lancelot Dezső
Péter Rózsahegy
Herr Brahmsen Bartos
Samuel Smegde Gabányi A.
Jim Playdes Gabányi I.
Jord Tottenham Nádai B.
Howard Blagyi
Mrs. Leadbatter Jászai M.
Rosie, leánya Nagy Ibolya
Kitty Várdai E.
Lady Chelmer Hevvy L.
Foxwall grófnő Szacsayné
Mary-Ann D. Ligeti J.

Kezdetek 1/2 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

A nők barátja.

Vígjáték 5 felv. Irtá: H. J. Dumas Sándor. Fordította: Kürthy E.

Személyek:
De Ryons Nádai
De Montégo Horvath Z.
De Simrose Garamszeghi
Des Targettes Gyenes
De Chantre Dezső
Leverdet Kovács
Jane de Simrose P. Márkus E.
Leverdetné Szacsayné
Hackendorf Vizvári M.
Leverdet Balbine Császár M.
Komorna Munkácsi
József Faludi
Inas Thuránszky

Kezdetek 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A sasfók.

Dráma 6 felvonásban. Irtá: Edmond Rostand. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
Reichstadi herceg Törzs
Metternich Rákay
Geniz Thuróczy
Obenaus Czobor
Attasz Vándory
Dietrichstein Dobi
Flambeau Körmeny
A szabo Z. Molnár
Bombelles Fenyvesi
Ormeister Sárosy
Az orvos Boross
Thuzoz Papp
Mária Lujza Forrai R.
Teréz T. Halmy M.
Főhercegnő Mészáros G.
Camera grófnő Polgár I.
Eissler Fanny Somló

Kezdetek 1/2 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

Forradalmi nász.

Színmű három felvonásban. Irtá: Sophus Michaëlis. Fordította: Homonnai Albert.

Személyek:
Montaloup Vágó
Davout ezredes Papp
Marc-Arnon Casorós
Jean Lasque Kőmendi
Trésailles Tarjai
Dr. Bartas Thuróczy
Jeromos Réthely
Prosper Rákay
Copin abbé Fenyvesi
Alaine de l'Estolle Forgács R.
Leontine Forrai R.

Kezdetek 1/2 8 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A táncz.

Kezdetek 4 órakor.

Este rendes helyárakkal.

A szirének hazája.

Kezdetek 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZINHÁZ.

VI., Révay-utca 18. szám.

Hüvelyk Matyi

vagy az elvárásait királyiányok. Eredeti bohózatos varázsszerege da. Jokkal és táncokkal 7 képpben. Irtá: Feld Matyas.

Személyek:
Pitypalaty király Babai
Fürjcsák Gindör
Kanári Stam
Campanus H. rezeg
Csirke Misi Kővesy
Janos, földműves Kukasi
Erdei, a felesége Flacsik
Rodrigo F. Id
Pulyka Peti, apród Hordás
Hüvelyk Matyi H. Id

Kezdetek 4 órakor.

Hull a haja? Használja a **Petroleum-hajszeszt.** Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhely: Budapest, VIII., József-körút 80. Gara Géza és Tsa drogéria. Tücsök árjegyzéket kéri.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Carmen.

Dalmű 4 felvon. Zenéjét szer-zette: Bizet. Szövegét Merimeo Prosper beszélője után írták Meil-hac és Halóvy L. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
Don José Környey
Escamillo Szemere
Dancaire Ney B.
Remendado Pichier
Zuniga Kórnai
Morales Mihályi
Lillas Pastia Zolnai
Carmen Szamosi
Micaela Hardy H.
Frasquita Pavár M.
Mercedes Bertis M.

Kezdetek 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Tatárjárás.

Operetta 3 felvonásban. Irtá: Bakonyi Károly. Zenéjét Gábor Andor verseire szerz.: Kálmán I.

Személyek:
Lohonyay Vendrey
Treszka, leánya Komlóssy I.
Riza baróné Keleti J.
Imrédy Fenyvesi
Lőrentey Hegedűs
Elekcs, hadnagy Vámos
Wallerstein Sarkadi
Mogyoróssy Kórnai Bertá
Virág, strázsamester Balassa
Turi, szászvezető Thihanyi
Suták, közhászár Nagy
Kempelen Győző
Gerő, intéző Tapolczay
Idke Dulos J.
Bence, bérsgazda Szerényi
Szeffli Bandi Bárdi
Elemériné V. Kész R.
Wuffka, ezredes Kazaliczky

Kezdetek 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

Israel.

Színmű három felvonásban. Irtá: Bernstein Henry. Fordította: Cholnoky Viktor.

Személyek:
Agnes hercegnő P. Gázi M.
Thibault herceg Tanay
Gutliet Justia Fenyvesi
Silvian páter Hegedűs
De Grénoy gróf Szerényi
De Sallaz gróf Tapolczay
De Mauve márk Vendrei
De Jouvin Gilbert Thihanyi
De Morice gróf Baassa
De Mauve Hector Sarkadi
Hurst Reginald Bárdi
Lajos, komornyik Győző
Inas Kasay

Kezdetek 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költő elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenéjét Heitai Jenő verseire szerz.: dr. Kacsos Pongrácz.

Kezdetek 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

Tánczos huszárok.

Operetta három felvonásban. Irtá: Raina Ferencz. Zenéjét Szép Ernő verseire szerzette: Szirmai Albert.

Személyek:
Hubert Egon herceg Gábor
Von Flügen Szirmai
Von Saarburg Császár
Von Denuewitz Sárosi
Von Stackelberg Margittay
Heilbrunn Simai
Canistus Wolf Papp
Herna, neje Erdi B.
Thea, leánya Petráss S.
Proksch Libor Németh
Ede, a fia Sányos G.
Dürenstein Sántány
Erna, a felesége Nvarainé
Hertha, leányuk T. Harmath I.
Dr. Frolocker Raskó

Kezdetek 1/2 8 órakor.

APOLLÓ-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 69-39.

Pillanat képek a német oszár-életéből. — A Gorden-Bonnet léghajóverseny. Ujabb felvétel. — Zepplin gróf felszállása Henrik herceggel. — Galilei. — Felvonulás a Sziam király jubileumán. — Mose a boidog ember ingerül. — Tilly Bebe, a híres oroszianszelidítő nő mutatványai, I. sorozat. Az oroszianszelidítő nő tragikus szerepe, II. sorozat. Kezdetek 6 órakor, vasár- és ünnepepekokon 3 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, Igazgató.

Ma kedden, február 2-án két nagy előadás.

Kezdetük 4 és 8 órakor. Jegyelövétel a nappali pénztárnál 10-1 és 3-6-ig. Telefon 93-36.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 órakor. 11 órakor! 11 órakor!

„BADE ZU HAUSE“

Jelenetek egy gőzfürdőből. Irtá: Satyr. Rendező: Rott S.

Est megkezdés 9 1/2 órakor.

„Corpus delicti“.

Előkészületben. AZ ELSŐ STATIO SATYR új bohózata.

Továbbá: teljesen új magán-számok. Nappali pénztár délelőtt 9-1 óráig és délután 3-6 óráig. Az 1-ső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú tánc-attrakciók. — Kezdetek 1/2 2 órakor. Telefon 14-22.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-83.

Minden este 9 1/4 órakor.

A közeli Stadttheater tagjainak vendéglátéka.

DIE KOLLEGEN.

Bohózati 1 felvonásban. (Ervin Baron, Ludwig Schmitz, Anny Neuman-Hofer felléptével). Azonkívül a teljes műsor. Turchány Olga, Szegedy Erzsé, Virágh Jenő, Dr. Szalay József, stb. stb. Jegyek 6, 5, 4, 3 kor-ért. — Bővebbet a plakátok.

Kovács Gyula
zongoratermei
Budapest,
(Gresham-palota)
V., Ferenc József-ter 5-6.
Telefon 110-66.

Kalap-Király

A legelőgásabb ősi ujdonságok megérkeztek s a nagydíjű közönség figyelmét felhívjuk saát gyártmányu 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak. Különös gondot fordítottunk a műhelyünkben Hársfa-u. 33. női kalapok atalakítására. Beesés pártfogásáért eszedünk Osztermann és Stern kalapos-mester. Szorgosan szabott árak! Eskü-n 6. (Klotild palota.)

Szőnyeg-ujdonság!
200-300 nagydíjban nyírott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 6 ftr 80 kr-ért.
Rosenberg és Qitt
női dívet, szőnyeg- és vázónaruk nagy áruház
Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet
Alapították 1895.

Eredeti francia gyarimány para-selyemgummi és hálóanyagok utazta kor 150, 2, 3, 4, 5, 10 kor-ért. Egy korona beküldése után franko és bormelye küldök 3 drb. legfinomabb mintaszyűjeményi díszítő mellett NEUMAYER LIPÓT Budapest, sum-járú különlegességek VI., Váci-körút 3 sz., Aurolfnyház

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma kedden 2 előadás

d. u. fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal, este 8 órakor rendes helyárakkal. a szenzációs februári műsor! 3 kicsi nő

Operett. Irtá: Wilhelm Gyula. Zenéjét szerzette: Laszky A. Béla. Fordította: Mérey Adolf.

Az öngyilkosok klubja.

Uj zenés bohózatok, magán-számok, mókák, szatirák, tréfák.

Holnap, szerdán este Obrenovics-Krisztics Milán első fellépése.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira, a délutáni előadásokra mérsékelt árakon. A télikert tükörmécsében Royal-Cabaret, táncattrakciók reggeli 6 óráig.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdetek 8 órakor. Ma és mindennap Ujdonság.

EGY NAGY PETITE.

Bohózati, Irtá: Lucian. Ezt követi: SZERELMI FÉSZEK.

Bohózati 1 felv. Irták: Glinger és Taussig. Ford. Steinhardt Géza. Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Medics Natália, Sándor, férfi kettős és Pápay teljesen új magán-számokban, valamint: Snowball and Dalia, amerikai ének- és tánc kettős, Bella Mara de Toré, korom és homok festőnő, Ilona Előret, lábujhegy táncosnő és Flóra, hölgy-kvartett fellépte.

Jegyek: 6-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontiné dohánykültülegességi Áradájsz. Andrássy-ut 29. A romok télikertben reggelizés, zene. Elsőrendű attrakciók. Belépődíj nincs. Vasár- és ünnepe mérsékelt helyaru előadás. Kezdetek fél négy órakor.

CIMBALMOK,

legujabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletzetésre is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fongráfok, gramofonok, hegedű, fuvolák, cit-rák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kintüntetve elismert jó munkáért. Árjegyzéket ingyen küld **Mogyoróssy Gyula** m. kir. szabadalm. hangszergyára Epest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58-20.

DELI

Étterem és kávéház. a dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán), az ujonnan átalakított étteremben naponta FIVE O'CLOCK. Délután és este a KRAUSE művészkvartett hangversenyt rendez.

A fényesen berendezett emeleti díszterem estélyek rendezésére kiválóan alkalmas.

A meleg és hideg ételeknek hához szállítása, alkalmi ebédek és estélyek rendezése, ugy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen eszközöltetnek.

DELI étterem és kávéház Mária Valéria-u. 12.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal Hatschek N. opti ushoz, CSAK Károly-körút 2. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőgásan kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve.

CZIMBALMOT

ne vegyen, mig REMÉNYI MIHÁLY

legujabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve,

Budapestről KIRÁLY-UTCZA 58. Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legujabb stýlusokban.

10 évi kezesség!

OLCSÓ ÁRAK.

EDISON
Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.
Utolsó előadás kedde 11 órakor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatású érces és senés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy 1 K., I. hely 50 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

MÜHLE
KERTÉSZETI TELEP
TEMESVÁR

Árjegyzék ingyen.

Meghívó.
Az „Érsekujvári Takarékpénztár“
LXI. évi rendes közgyűlését

1909. évi február hó 18-án délelőtt 10 órakor fogja Érsekujvárott saját helyiségében megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak. Érsekujvár, 1909. évi január 30-án.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1908. évi üzlet eredményeiről.
2. A mérleg előterjesztése és ez iránti határozathozatal.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása iránt.
4. Egy igazgatósági tag választása.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 19. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazott által szavazati jogát, kinek részvénye 1908. december 31-ig nevére íratott s a közgyűlést megelőző nap d. u. 3 órájáig az intézet pénztáránál, vagy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél Budapesten, avagy az Esztergomi Takarékpénztárnál Esztergomban, még le nem járt szelvényeivel együtt letéttetett.

Házastársak is csak írásbeli meghatalmazás alapján gyakorolhatják egymás helyett jogukat. Meghatalmazásokhoz való úrlapok intézetünk pénztáránál a t. részvényesek számára rendelkezésre állanak.

Mérleg-számla.

Vagyon: Pénzeszköz K 81.919.54. Váltótárca K 2.963.393.19. Jelzálogkölcsonok K 2.887.340.94. Zálogkölcsonok értékpapirok K 11.433. Adósk folyószámlán K 207.480.80. Értékpapirok K 767.421.60. Ingatlanok K 8.000. Utólagosan fizetendő és hátralékos kamatok K 73.495.78. Összesen: K 7.090.359.67.

Teljes: Részvénytőke: 600 drb. elsőbs. részvény á K 400.— K 240.000. 600 drb. törzsrészvény á K 400 K 240.000. Rendes tartalékalap K 58.916.20. Külön tartalékalap K 4.000. Nyugdíjalap K 31.236.10. Betétek K 4.089.318.39. Hitelezők folyószámlán K 194.328. Visszeszámitolás K 1.670.371.32. Engedélyezett jelzálogkölcsonok K 433.624.50. Fel nem vett osztalék K 917. Átmeneti tételek K 71.576.96. Egyenleg, mint nyereség K 46.071.20. Összesen: K 7.090.359.67.

Nyereség- és veszteség-számla.

Törlek: Betéti kamatok K 157.336.87. Visszeszámitolási kamatok K 76.619.92. Engedélyezett jelzálogkölcsonok kamatai K 22.374.69. Tartalék és nyugdíjalap kamatai K 3.622.03. Személyzeti fizetések 27.818. korona 30. fillér. Nyugdíjak, életjáradékok s a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás K 6.906.78. Házber K 2.400. Perköltések K 3.280.44. Kezelési költségek K 15.125.44. Adó K 5.486.45. Betétkamatadó K 15.733.69. Értékpapirok ár. különbözote K 5.191.40. Leírások K 7.176.84. Egyenleg, mint nyereség K 46.071.20. Összesen: K 395.144.02.

Jövedelmek: Nyereség áthozat mult évről K 2.187.05. Váltó-kamatok K 185.419.98. Jelzálogkölcson kamatok K 165.135.76. Zálogkölcson kamatok K 871.48. Folyószámla kamatok K 1.986.81. Értékpapir kamatok K 29.922.74. Díjak K 1.306.11. Ingatlanok jövedelme K 4.388.72. Leírt követelések: ből befolyt K 3.878.12. Nyereség pénzümeken K 47.25. Összesen: K 395.144.02.

Érsekujvár, 1908. december 31-én.

A könyvvezetőség nevében:
Ticsénszky Dezső, vezérigazgató.
Ólveczky János, főkönyvvezető.

Az igazgatóság:
Dr. Rabár Endre, elnök. **Klein Jakab,** alelnök.
Bíró Zsigmond, **Dlósy Imre,** **Erney Károly,** **Fabiny Ferenc,** **Lange Gyula,** **Luzsica Gyula,** **Dr. Turchányi László.**

Jelen nyereség- és veszteség-számlát az intézet főkönyvével és a számadásokat tartalmazó segédkönyveivel összehasonlították, azt ezekkel mindenben egyezőnek s a kereskedelmi törvény és az intézet alapszabályainak megfelelően felállítottak találtak. Érsekujvár, 1909. január 30-án.

A felügyelő-bizottság:
Turchányi Ödön, elnök, **Milos György,** **Schneller Alajos,** **Szalay Béla,** **Szeccsányi Gyula.**

Meghívás.
A „Nagymihályi takarékpénztár ipar és kereskedelmi bank“ részvénytársulat t. részvényesei a folyó 1909. február hó 23. napján d. e. 10 órakor a társulat tanácstermében tartandó **rendes évi közgyűlésre** tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai lesznek i

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése végett két vagy több részvényes tag kiküldése.
2. Az igazgatóság évi jelentése az intézet 1908-ik üzletéről.
3. A felügy.-bizottság 1908-ik üzletévi jelentése.
4. A zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
5. Az évi osztalék megállapítása.
6. Az igazgatóság megválasztása.
7. A felügyelő-bizottság megválasztása.
8. Notaláni indítványok tárgyalása.

A mérleg, az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társulat tanácstermében közzsemelére leend kitéve. Nagymihály, 1909. január 30.

Az igazgatóság.

Inhalatorium,
pneumatikus kamara,
pöstyéni iszapkura,
villamos szénsavas
forróleghőfürdők

Dr. PAJOR új vizgyógyintézete
és sanatoriumában
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Bejárók és benlakóknak.

Meghívó
a Gizella gözmalom részv.-társ. Budapest,
1909. évi február hó 10-én délután 3 és fél órakor a vállalat saját helyiségében (IX. ker. Soroksári-ut 16. sz.) megtartandó **rendes évi közgyűlésére**

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg bemutatása, a nyereség hováfordítására vonatkozó határozat és az osztalék megállapítása. Felmentvény az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak.
2. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása a lefolyt üzleti évre.
3. Hat felügyelő-bizottsági tag választása egy év tartamára.
4. Esetleges indítványok.

NB. A szavazati jogukat gyakorolni kívánó t. részvényesek kéretnek saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok 8. §-a értelmében legkésőbbben f. évi február hó 6-ig a társaság pénztáránál letétbe helyezni.

Budapest, 1909. január 28.

Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

Klisék
amelyek megjelentek az Egyetértés Vasárnapja ingyenes heti mellékletben

olcsón eladók
az Egyetértés kiadó-hivatalában

Eötvös-utca 32.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdiszszel, erős acélsodronnybetéttel 32 kor.
Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronnybetéttel 80 K. Rézagy-csiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Fakeretű 7.50 K. Kárpitozott matracok minden kivitelben. Vas- és rézbutorokat legelőssőbban szállít!

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Grót Zichy Jenő-u. 49.
(Volt Uj-utca.)

Az Én Ujságom
előfizetési ára:
egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

Heti műsor:

1909. február hó	M. kir. Operaház	Neuzéti Színház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
3 Szerda	—	A falusi verebek	Elektra	A tanítónő	Falusi Idill	Tánczos huszárok	A szirének hazája	Royal: Fráter Loránd, Vigadó: Sembriek Marcella
4 Csütörtök	II. Rákóczi Ferenc	Lady Vindermere legyezője	—	A király	A szerencse fia	Tánczos huszárok	A francia forradalom	—
5 Péntek	Norma	A vadkacsa	—	Izrael	Falusi idill	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Royal: Swardstrom nővérek
6 Szombat	A hegyek alján	A vadkacsa	A kaméliás hölgy	A kívándorló	Hamlet	Tánczos huszárok	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	—
7 Vasárnap	(d. u. este) II. Rákóczi Ferenc	Francillon Piros bugyelláris	—	Visszatérés Jeruzsálemből A kívándorló	Császár katonái Falusi idill	Mary-Ann Tánczos huszárok	—	—

Belépési felhívás
 az általunk alakított 25 darab, évi 3 buzásban játszó
Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegy-csoportba.
 Ezen sorsjegy-csoport 25 tagból áll a 36 havi időtartamra
 alakult. Minden tag havonta 3 kor 95 fillért fizet be. A
 sorsjegy-csoport tartama alatt a 25 darab sorsjegyre
 teljesen ingyen játszik, a kihúzott nyeremények egy huszon-
 ötödének részese és a 36 hónap lejáta után minden tag 1 drb
Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegyet kap,
 melyre még 67 évig játszik. Az első részlet beküldése ellében meg-
 küldjük a 25 drb Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegy-
 ről szóló sorozat és számot tartalmazó részvételi ívet azonnali juttat-
 ással. Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegyre
 90 korona előleget adunk.
Részletfizetésre is kapható.
Általános Bank Részvénytársaság BUDAPEST, VI.,
 Erzsébet-körút 39.

1900. Parisi világkiállítás Grand Prix
Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Korneuurg. Bécs mel-
 lett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi
 és bolgár fejedelem udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott
Szorító szárvédő-szalag ruganyos szorító szárvédő
 légvánkoszal ellátva
 szürke, fekete, barna és fehér színben,
 gummiból csak fekete színben.
 4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábakra. A szorító
 z-b-nél megmérve,
 20-22 cm. átmérőű megf. az 1-50 sz. nagyság
 23-24 " " " " a 2-ik " " "
 25-27 " " " " a 3-ik " " "
 28-30 " " " " a 4-ik " " "

Egy darab ára:
 Szürke színben darabonként 1. sz. 6 K 60 f., 2. sz.
 5 K 90 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 30 f.
 Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 90 f.
 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.

Kaphatók: Duloz A. utóda IV., Egyetem-utóda 2., Freund és fia IV., Koronaherezeg-utóda 3., Glass József
 IV., Koronaherezeg-utóda 9., Héjli és Stiansny VIII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váczi-utóda,
 Keleti J. IV., Koronaherezeg-utóda 17., Kutscher S. VII., Kerepesi-ut 32., Übrich L. VI., Teréz-körút 6.,
 Wessely István IV., Váczi-utóda.

Hollandi
 életbiztosító részvénytársaság
 (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
Amsterdam
 Magyarországi igazgatóság:
 BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 1. SZ.
 Az 1907-ik év végén:
 a biztosítások összege a **341 millió** koronát
 meghaladta.
 A tartalékok összege: **99 millió 440,898.20 kor.**
 Eddigi kifizetések: **75 millió 856,650 kor. 79 fill.**
 Legolósabb díjak.

HIRSCH és FRANK
 Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársulat
BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 128. SZÁM.
 Külön osztály:
téglagyári gépek
 GYÁRT:
 Fallítóglá és cserónsajtókat, téglagyártó és anyagmegmunkáló gépeket
 legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.
 Elvállalja anyagvizs-
 galatok kivitelét és
 teljes
 téglagyári telepek
 létesítését.
 Tervek és költség-
 vetések díjlanul!
ELSŐRANGU
 REF. R. N. CIÁK.

MESES
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
 A DIVATLAPOK KIRÁLYA
 KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT
 A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-UT 16

Badacsonyi vidéki
 finom hegyi borokat, tör-
 kölypálinkát, csemege-szöl-
 lőt, szőlőbogyókat,
 szőlővesszőket a legjobb
 minőségben, mérsékelt
 áron szállít **Balogh Gyula**
 szőlőgazdasága Balaton-
 henye. Árlap ingyen. 5701

Pétere Gusztáv Párisban
 a **29846. számú,**
 „Eljárás czukornak vagy keményítőnek czukor,
 ill. keményítőtartalmu anyagokból mechanikai
 uton való kiválasztására” című és
 a **29871. számú,**
 „Eljárás érczeknek keverékükből való mechanikai kiválasztására”
 című magyar szabadalmak tulajdonosa, szabadalmának gyártása
 céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadal-
 mait esetleg el is adja vagy gyártá i engedélyt ad. — Érdeklődők-
 nek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással **Kélemen M. István**
 mérnök, szabadalmi ügyvivő irodája Budapestben, Royal-szálloda B/.

! Olvassa el !
! mindenki !
 aki valamely nemü betegségben szenved, dr. Garai
 országos hírű szakorvos könyvét, a
Népszerű Utmutató-t,
 mely közel 200 oldalon tárgyalja a tudomány leg-
 újabb vívmányai fölkarolásával az összes férfi és
 női betegségek alapos leírását és legújabb, észszerű
 gyógykezelésmódját, a következő tartalommal: A
 nemző részek leírása. Az ifjúkori kihágások által
 okozott idegbajok. Az elgyengült férfierő és a női
 magtalanság. A bujaker (syphilis) és kőve-kezmé-
 nyes bántalmak. A lány fekély. A fehérto yás stb.
 — A könyv elolvasása folytán már sok ezer ember
 nyerte vissza megcsontított egészségét. A könyv,
 melynek az ára 2 ft 50 kr. volt, ajándékképpen
 bárkinek
teljesen ingyen zárt boríték-
 ban küldé-
 tik meg, csak postaköltség fejében kell egy 20
 filléres bélyegyet **Dr. GARAI,**
 beküldeni. Cím:
Budapest, Andrassy-ut 24.
 rendel a főszerolt betegségek ellen naponta d. e.
 10-4-ig és 7-8-ig este.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerteott
 gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórhás
 angyszervi és bujakeros osztályán való működése
 alatt számos even at szerzett.

DR. FABINYI
 specialista nemü bajokban
 emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer
 foglalkozás megzavarása nélkül mindennemü
nemi betegséget
 (hugycsófolást, sebeket, syphilist és önfertő-
 zésből támadt idegbajokat.)
 Meglepő az eredmény férfiu gyen-
 geségnél (Impotentia) még öregebb
 egyéneknél is.
 Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető,
 levelekre díjlanul válasz. Kivánatra gyógyszerék.
 Rendelés delelőtt 9-3-ig, este 5-8-ig.
Budapestben, Rákóczi-ut 8/A. szám.
 (Átjáróház, a Pannónia szállóval szemben.)
 Leposóházi bejárat. — Külön városzobák.

A Franklin-Társulat
 kiadásában megjelent
ÉS Z és SZIV
 Értekezések a lélektan, ethika, nevelés-
 tan és életbölcselet köréből.
 Irtta **SZITNYAI ELEK.**
 Második, átdolgozott kiadás.
 Kapható: **Ára 6 korona 20 fillér.**
LAMPEL R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r. t.
 Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.
 és minden könyvkereskedésben.

